

ŽELEZAR

JESENICE, DNE 10. DECEMBRA 1981

ŠTEVILKA: 47 ○ LETO: XXX

Naš kovinar, svobodno glasilo delavcev KID, je kot predhodnik Železarni začel izhajati 26. januarja 1937. Železarni izhaja od 1. decembra 1951 kot mesečna revija, od 15. aprila 1959 kot štirinajstodnevnik in od 1. januarja 1962 kot tednik. Glasilo je ob 25-letnici predsednik Tito odlikoval z redom zaslug za narod s srebrno zvezdo. Glavni in odgovorni urednik Joža Van. Naslov: Uredništvo Železarni, SZ - Železarna Jesenice. Številke internih telefonov: urednik 2618, administracija 2619 in 2621. Tisk: TK Gorenjski tisk, Kranj. Opremljen prometnega davka po pristojnem mnenju štev.: 421/1-72

V NOVEMBRU 10,672.766 DIN SKUPNIH INOVACIJSKIH PRIHRANKOV OZIROMA KORISTI

V preteklem mesecu so odbori za gospodarstvo v TOZD na petih sejah obravnavali 13 v proizvodnjo uvedenih tehničnih izboljšav in jih pozitivno ocenili in odobrili. Skupni prihranek oziroma koristi znašajo 10,672.766,00 din, zato je 33 novatorjev prejelo 244.943,00 din posebnih nadomestil ali 2,30 % od ugotovljenih koristi.

Že v prvem šolskem letu usmerjenega izobraževanja smo v jeseniški občini dosegli nekaj izredno pomembnih premikov. Le-ti se kažejo v večjem vpisu v panoge, ki so zanimive za našo občino in pomembno večjem vpisu v proizvodne dejavnosti, pri čemer se približujemo željenim ciljem, saj je letošnje razmerje že 36,6 : 63,4 v korist proizvodnih dejavnosti, vključno s trgovsko dejavnostjo pa že 30,8 : 69,2. Tudi učni uspehi po prvi redovalni konferenci so po republiških podatkih približno enaki lanskim, čeprav bi glede na zelo izboljšane učnovzgojne pogoje upravičeno pričakovali boljših rezultatov. O tem bodo nedvomno morale dati svoje ocene šole same pa tudi ustrezne strokovne službe.

Nas tokrat bolj privlači dejstvo, da smo v zadnjih letih na tako imenovanih šolah druge stopnje, oziroma sedanjih srednje usmerjenih šolah močno zanemarili disciplinska pravila in norme, ki so veljala v teh šolah in ki imajo nedvomno tudi vpliv na vzgojnoizobraževalne rezultate. Pri tem mislimo na skupek norm, ki so opredeljevale ponašanje, način dela, življenja, učenja in podobno v šolah in drugih vzgojnoizobraževalnih organizacijah. S temi pravili so opredeljene naloge in dolžnosti učencev v zvezi z učenjem, obnašanjem, medsebojnimi odnosov in odnosov do pedagoških delavcev in starejših ljudi nasploh, do šolske in družbene lastnine in podobno. V njih je opredeljeno obnašanje učencev izven šole, njihove dolžnosti in pravice, disciplinski ukrepi, oblike nagajevanja najboljših, režim v šoli itd.

SREDNJE USMERJENE ŠOLE IN DISCIPLINA

Vse to je imelo izreden vzgojni pomen, ker je bil cilj teh prizadevanj, da učenci te norme zavestno osvojijo, ker odstopanje od teh norm pomeni rušenje načina življenja in dela v šoli in izven. Vse to je imelo izreden pomen pri ustvarjanju delovne atmosfere v šoli, oblikovanju pozitivnih tovariških in človeških odnosov med učenci, med učenci in pedagogi in v družbi nasploh. Vsa ta prizadevanja so se bogato obrestovala, ko so ti mladi vstopali v proizvodnjo, v življenje in delo.

Te uvodne misli nismo poudarili brez vzroka, kajti različni ekscesi v šolah in izven opozarjajo, da bi šole morale tem vprašanjem nameniti mnogo več pozornosti in morda celo nekatere »demokratske« pravice opustiti, oziroma ukiniti. Ne vemo od kod, na primer, izhaja »pravica«, da imajo na nekaterih šolah usmerjenega izobraževanja legalne kadičnice, kamor zahajajo učenci v odmorih, ne glede na starost, na »čik pavzo«. Kako imenitna »učilnica« kajenja za osnovnošolce, ki prvič prestopijo vrata teh šol. Prav gotovo z ukinitvijo kadičnic na teh šolah ne bomo preprečili kajenja, toda vsaj pospeševali ga ne bomo.

Drug v vsakodnevem življenju zelo opazen primer je, opustitev tako imenovanega »hora legalis« — to je predpisane ure, po katerih učenci ne smejo biti več na ulici, oziroma v javnih lokalih. Ne le, da učence teh šol danes lahko srečujemo v poznih večernih urah v javnih lokalih — gostiščih, temveč vse pogosti so primeri, da se ti mladi junaki korajžno nalivajo z alkoholom. To sicer sodi tudi na področje uresničevanja občinskega odloka o javnem redu in miru po katerem naj bi bil z denarno kaznijo od 1000 do 30.000 din kaznovan tisti, ki »dovoli, da se v javnih gostinskih in drugih lokalih, kjer se prodaja alkoholna pijača, po 21. uri zadržujejo mladoletne osebe do 16. leta starosti brez spremstva staršev, rejnikov ali skrbnikov«. Podobno je s točenjem alkoholnih pijač mladoletnim osebam, vseh teh družbeno opredeljenih norm pa se ne držimo niti v šolah, še manj pa v javnih lokalih.

Pri tem bi najbrž šole morale starostno mejo pomakniti na čas šolanja, to je do 18. oziroma 19. leta, ker gre vendarle za razlike med mladimi, ki so s 16. letom že v delovnem razmerju in v nekem smislu ekonomsko osamosvojeni in mladimi v vzgojnoizobraževalnem procesu.

Se bi lahko navajali različne negativne pojave, ki nedvomno izvirajo tudi iz tega, da smo mnogokje opustili temeljna pravila dela in obnašanja učencev v usmerjenem izobraževanju. Seveda pa to ni edini vzrok, vendar pa ni zanemarljiv in zato bi mu morali v šolah nameniti posebno pozornost. Pri tem bi nedvomno lahko veliko vlogo odigrali sveti šol, v katerih so tudi predstavniki staršev ali zbori staršev. Kajti le z organiziranim sodelovanjem družina—šola—družba bomo lahko odpravili take in druge ekscese, ki niso več tako poredki. V teh prizadevanjih bodo ti dejavniki morali odigrati bolj aktivno vlogo z močjo besede in lastnega zgleda.

NEUSPELI REFERENDUM NAM MORA BITI DOBRA ŠOLA

Primer ni osamljen. Od izkušenj se nismo prav nič naučili. Vsakokrat brez ustreznih podatkov in analiz sprejemamo zaključke. Za neuspehi referendum, 18. novembra, smo krivi povsem sami. Že odločitev za razpis referendum nas je časovno obremenjevala, saj smo nihali od pomladi do jeseni.

Vprašanje reorganizacije obeh sektorjev je bilo pripravljeno zelo kratkoročno, dočim je bil sporazum o delitvi osebnega dohodka in dela sklada skupne porabe časovno zelo odmaknjen od javne razprave do dneva glasovanja. To je le groba ocena neuspelega referenduma. S predlogom spremembe obeh sektorjev smo delavce presenetili, ker niso

(Nadaljevanje na 2. strani)

TOZD HLADNA VALJARNA BELA

Avtorju Frideriku Majerju iz TOZD Vzdrževanje je bilo za zamenjavo stranskih tesnil iz bele kovine s tesnili iz pas mase na lakirnem stroju linije CRNO ter za ojačanje podložne plošče odobreno prvo, posebno nadomestilo. Z uvedbo navedenega predloga so se znižali vzdrževalni stroški, saj so bila prejšnja tesnila zaradi veliko večje teže materiala in zapletenejšega postopka obdelave bistveno dražja od tesnil, ki so sedaj vgrajena na lakirnem stroju. Nova stranska tesnila funkcionalno popolnoma ustrezajo in uspešno nadomeščajo mnogo dražja tesnila.

Avtorjema Janezu Rozmanu in Branetu Pačniku iz TOZD Hladna

(Nadaljevanje na 2. strani)

Bodoči ključavničarji (Foto I. Kučina)

POMEMBNA PRIDOBITEV ZA IZBOLJŠANJE DELOVNIH POGOJEV IN ŽIVLJENJSKEGA OKOLJA

Pred letošnjim praznikom republike, 28. novembra dopoldan smo železarni s krajšo slovesnostjo ob prisotnosti nekaj sto delavcev in njihovih svojcev ter ostalih občanov vključili v poskusno obratovanje odpravevalno napravo elektrojeklarne.

To pomembno pridobitev za izboljšanje delovnih pogojev jeklarjev in življenjskega okolja je predstavil vodja novogradenj v Železarni Emil Ažman, slavnostna govornica pa je bila predsednica republiškega komiteja za urejanje prostora in varstvo okolja Marija Vičarjeva,

katero govor v nadaljevanju v celoti objavljamo. K slavnostnemu razpoloženju pa je prispeval tudi pihalni orkester Jeseniških železarjev.

Cepprav smo to pomembno naložbo naše železarni, ki bo v končni fazi veljala okrog 180 milijonov dinarjev, podrobno predstavili v naši praz-

nični številki je prav, da nekaj stvari poudarimo še enkrat. To še predvsem zato, ker so se delavci naših temeljnih organizacij združenega dela in delovnih skupnosti odločili za tako veliko naložbo v že precej zaostrenih pogojih gospodarjenja in s tem izpričali veliko zavest, da se odrečejo delu svojega dohodka za izboljšanje delovnih pogojev in življenjskega okolja.

Kot je znano je bila odpravevalna naprava načrtovana že v preteklem srednjeročnem načrtu 1976—1980, dejansko pa so z gradnjo začeli pomladi leta 1979. Dokončna montaža je bila predvidena že lansko leto, ker pa so nekatere stvari kasnile, predvsem pa dejstvo, da bo potrebno v končni fazi montaže za krajši čas ustaviti obratovanje elektrojeklarne, zaradi česar bi v času izrednega pomanjkanja surovega jekla izgubili kar okrog 15.000 ton proizvodnje je narekovalo odločitev, da se končna montaža opravi v letošnjem letu.

Tako je bila končna montaža z rekonstrukcijo strehe elektrojeklarne, montažo cevovodov, nap in drugih pomožnih naprav opravljena v letošnjem avgustu. Zaradi dobrih priprav in organizacije dela so bila dela opravljena štiri dni pred rokom.

Odpravevalna naprava je izredna pridobitev naše delovne organizacije, saj so se bistveno izboljšali delovni pogoji jeklarjev, neprecenljiv pomen pa ima tudi za okolje, saj se bo emisija vsega prahu iz Železarni v okolico zmanjšala za 40 %.

Pričetek obratovanja odpravevalne naprave elektrojeklarne je pomembna zmaga naših skupnih naporov in skupna naložba delavcev vseh temeljnih organizacij združenega dela Železarni v napravo, ki pomeni za nas jeklarje izjemno

Nadaljevanje na 8. strani

O PREHRANI MED DELOM IN NUJNI OBNOVI KANTIN

V petek, 20. novembra, so se na 6. redni seji sestali člani odbora za kadre in družbeni standard in kot osrednjo točko obravnavali prehrano med delom in predlog financiranja toplega obroka skupaj s predlogom nujne obnove opremljenosti obstoječih kantin. Na dnevni red pa so uvrstili še pregled sklepov prejšnje seje, pregled koriščenja finančnih sredstev sklada skupne porabe v devetih mesecih tega leta, vloge s področja družbenega standarda in izobraževanja kadrov, predlog pravilnika o prenosu znanja v TOZD SZ in razno.

Kot običajno so najprej pregledali izvrševanje sklepov, ki so jih sprejeli na prejšnji seji. Ugotovili so, da so sklepi izvršeni.

Člani odbora so dobili v obravnavo predlog strokovnih služb o prehrani in financiranju toplega obroka. Predlog je obrazložila vodja TOZD Družbena prehrana, na posamezna vprašanja ali dileme pa sta v razpravi odgovorila tudi član poslo-

vodnega odbora in predstavnik strokovne službe. Člani odbora so ugotovili, da se je cena za topli obrok v času od aprila do danes močno dvignila, predvsem zaradi podražitve vseh prehrabnih proizvodov, zlasti mesa, olja in kruha. Po razpravi so potrdili novo vrednost bona v višini 40.— din za nakup delikates in

(Nadaljevanje na 4. strani)

VEČ SKRBI IN ODGOVORNOSTI ZA VARSTVO DELAVCEV PRI DELU

Poleg znanih problemov in težav, ki spremljajo gospodarjenje v letošnjem letu, nas v Železarni pestijo hujše poškodbe pri delu in med njimi tudi nekaj smrtnih.

Zelo hudo je, če se pri nekom organiziranem in strokovno vodenem delu pripeti smrtna ali hujša poškodba delavca pri delu. Takrat smo vsi močno prizadeti. Vsi znamo komentirati dogodek, ugotavljati pomanjkljivosti in analizirati vzroke, ki so pogojevali, da je do tako žalostnega dogodka lahko sploh prišlo.

V letošnjem letu so se v Železarni trije delavci smrtno poškodovali, pripetilo pa se je nekaj tudi izredno hudih poškodb pri delu, ki bodo poškodovancem po zaključenem zdravljenju zapustile trajne posledice.

Da bi preprečili, ali vsaj znižali tako boleče dogodke, smo v Železarni v zadnjem času pristopili k bolj organiziranemu in odgovornemu obravnavanju in analiziranju pogojev, v katerih delavci opravljajo svoje delo. Problematiko varstva pri delu obravnavamo v tem času na raznih strokovnih kolegijih in sestankih v Železarni in v posameznih TOZD. Prav tako obravnavamo to problematiko v samoupravnih organih in na sestankih samoupravnih delovnih skupin.

Delavski svet Železarni je na predlog odbora za kadre in družbeni standard na svoji zadnji seji sprejel več sklepov, ki nalagajo odgovornim delavcem in službam več stalnega in organiziranega prizadevanja za varstvo delavcev pri delu. Delavci oddelka za varstvo pri delu in varstvo okolja so dobili od poslovnega odbora Železarni nalogo, da bolj dosledno kot doslej upoštevajo določila zakona o varstvu pri delu in zahtevajo od odgovornih delavcev ustavitve dela, če to ni organizirano in vodeno tako, da je delavcem zagotovljeno varno delo.

Znano je, da se nekateri vzdrževalni posegi, krajši in daljši remontni opravljajo v izredno težkih in nevarnih pogojih. Zato je potrebno organizaciji in izvajanju teh del dati poseben poudarek. Za vsak remont morajo biti izdelana organizacijsko-varnostna navodila. Ta morajo vsebovati splošne in posebne (dodatne) varnostne ukrepe. Te ukrepe pa moramo spoštovati in izvajati vsi, ki kakorkoli sodelujejo pri teh delih; tisti, ki delo neposredno izvajajo.

(Nadaljevanje na 3. strani)

SLABŠA SKUPNA, BOLJŠA BLAGOVNA PROIZVODNJA

Po prvih podatkih smo v Železarni v mesecu novembru dosegli 120.790,7 tone skupne proizvodnje, kar v odnosu na družbeni plan pomeni 94,6 %, v odnosu na mesečni program pa 96,9 %.

V istem času smo kupcem odpremili, vključno z Emono Zagreb, 36.567,2 tone gotovih izdelkov, s čimer smo družbeni plan presegli za 5,2 %, mesečni program pa za 6,7 %.

V TOZD Jeklarne so v novembru izdelali 39.687,6 tone surovega jekla, oziroma 4,5 % manj kot je bilo predvideno z družbenim planom in mesečnim programom.

Podrobne rezultate z razpredelnico in komentarjem bomo objavili v naši prihodnji številki.

V NOVEMBRU 10,672.766 DIN SKUPNIH INOVACIJSKIH PRIHRANKOV OZIROMA KORISTI

(Nadaljevanje s 1. strani)

valjarna Bela je bilo za izvedbo izboljšane sistema filtriranja valjarske emulzije odobreno prvo posebno nadomestilo. Velika poraba emulzijskega olja je vodila avtorja v razmišljanje, kako zmanjšati porabo olja. Pot raziskav je potekala v dveh smereh:

— iskanje najbolj primerne olja, ki je bilo rešeno z uvedbo domačega olja Feromol 1.

— izboljšanje sistema za filtriranje valjarske emulzije na Sendzimir valjarskem ogrodju, ki je bilo rešeno z več ukrepi.

Pozitiven vpliv in obenem glavni prihranek uvedbe navedene izboljšave se kaže v zmanjšani porabi emulzijskega olja. Poleg navedenega prihranka pa so bili z izboljšavo sistema za filtriranje valjarske emulzije doseženi tudi drugi pozitivni učinki kot so: izboljšana kvaliteta površine hladno valjanih trakov, zmanjšanje porabe papirja, znižanje stroškov za menjavo in pripravo emulzije.

Avtorju Matiju Urhu iz TOZD Vzdrževanje je bilo za predlog »časovno regulirano avtomatsko odmičkanje stranskih vodil na ZRM ogrodju« odobreno prvo posebno nadomestilo. S to predelavo je avtor dosegel manjšo obrabo stranskih vodil saj se je zaradi avtomatskega odmičkanja stranskih vodil bistveno zmanjšala obraba le-teh, s tem pa tudi poraba rezervnih delov: valjčkov, puš, čepov in vodil. Sami zastoji pa se zaradi menjave delov stranskih vodil po uvedbi predloga niso bistveno zmanjšali, saj se menjava obrabljenih delov izvaja med rednimi popravili ZRM ogrodja.

Avtorjem Petru Muharju, Marjanu Žurmanu in Milanu Pristovu iz TOZD Hladna valjarna Bela je bilo za predelavo vodila za razrez ožjih širin trakov na SISL liniji odobreno prvo posebno nadomestilo. Po specifikaciji je SISL linija namenjena za razrez trakov od 550—1000 mm širine. Zaradi potreb kupcev in potreb samega obrata po ožjih trakovih pa so v okviru danih naprav iskali možnost razreza ožjih trakov. Avtorji so predelali vstopna vodila SISL linije tako, da se sedaj lahko reže tudi trake ožje od 550 mm. S to predelavo se je povečala zmogljivost linije SISL, s tem pa so odpravljani problemi prodaje trakov ožjih od 550 mm.

Avtorjem Bogdanu Ravniku, Ivi Cundriču, Janezu Jamarju, Tonetu Ravniku, Petru Muharju, Janezu Pavlinu, Janezu Rozmanu, Branku Banku in Vinku Skumavcu je bilo za izdelavo plavalnih povezovalnih trakov odobreno prvo posebno nadomestilo. Povezovalne trake so za potrebe TOZD Hladna valjarna Bela pred uvedbo izboljšave uvažali iz Avstrije. Poraba teh trakov je precejšnja, saj jih uporabljajo za končno adjustiranje kolarjev in plošč. Povezovalni trakovi morajo dosegati predpisane mehanske lastnosti in imeti plavo zaščitno oksidno plast. Avtorji izboljšave so postavili tehnologijo za popolnoma nov izdelek, ki se do sedaj v Jugoslaviji ni izdeloval in je bil na uvozni listi vseh, ki morajo povezovati svoje izdelke z jeklenimi traki. Koristnost te izboljšave je precejšnja, saj je na ta način popolnoma odpravljen uvoz, obenem pa se je asortiment Železarn razširil za izdelek, ki dosega na trgu zelo ugodno prodajno ceno.

Avtorjem Vladu Repetu, Borisu Vahčiču in Borisu Dugarju iz TOZD Strojne delavnice je bilo za spremenjeno tehnologijo vzdrževanja rezalnih glav za TOZD Hladna valjarna Bela odobreno drugo posebno nadomestilo. V TOZD imajo na napravah CBL nožne glave za rezanje odpadkov. Te glave je potrebno vzdrževati. Vzdrževanje so prevzeli v TOZD Strojne delavnice in s tem se jim je občutno povečala zasedenost strojev. Da bi znižali zasedenost strojev, skrajšali čas vzdrževanja in omogočili nemoten obratovanje na napravah CBL so avtorji spremenili tehnologijo vzdrževanja, katero so prevzeli od proizvajalcev CBL naprav. Predlagani način rednega vzdrževanja rezalnih glav sprošča zasedenost kapacitet obde-

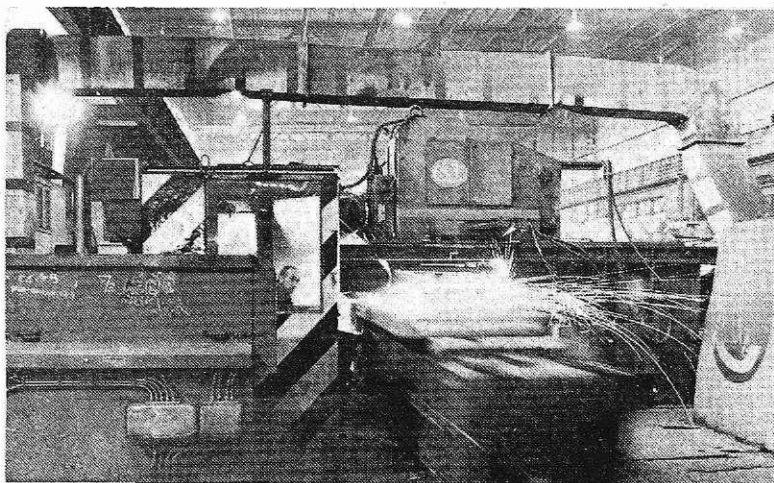
lovalnih strojev in orodjarjev, seveda pa ne na račun kvalitete. Samoiniciativna rešitev brušenja pa občutno zmanjšuje čase popravil in manipulativne čase, kar vodi k zmanjšanju stroškov vzdrževanja.

TOZD LIVARNA

Avtorju Antonu Torkarju iz TOZD Livarna je bilo za novo tehnologijo izdelave modela pešte in jedrovalnikov gonilnika vodne turbine dodeljeno posebno nadomestilo. Z novo tehnologijo izdelave modela pešte in jedrovalnikov se je skrajšal čas izdelave modela in formanja kalupa. Prednost nove tehnologije se poleg prihranka pri času kaže tudi v večji točnosti odlitka, možnosti natančnega vstavljanja srednjih jeder v formo pešte, prav tako pa ni več reklamacij s strani naročnika.

TOZD TRANSPORT

Avtorju Mirotu Kalanu iz TOZD Transport je bilo za novo vletenje in mazanje reduktorja na avtodvigalu MD-5 dodeljeno drugo posebno nadomestilo. Kljub temu, da je bilo avtodvigalo redno vzdrževano, je enkrat letno prišlo do večje okvare reduktorja za obračanje pomola, s tem v zvezi pa tudi do zastojev. Avtor izboljšave je odkril konstruktivno napako in jo s svojim predlogom odpravil in s tem preprečil zastoj in popravila. To je tembolj pomembno, ker je to izboljšanje izvedeno na transportnem sredstvu, ki je po svojem pomenu ključnega značaja.

Površinska strojna obdelava jekla v valjarni bluming (Foto I. Kučina)

NEUSPELI REFERENDUM NAM MORA BITI DOBRA ŠOLA

(Nadaljevanje s 1. strani)

bili prepričani o pozitivnih ukrepih reorganizacije, na samoupravni spoznanje o delitvi OD in dela sklada skupne porabe pa smo že pozabili. Kaj vse je bilo obljubljeno pa neizpolnjeno.

Z neuspehim referendumom smo pokazali tudi, kakšen odnos imamo do vprašanj, ki jih izključno lahko rešujemo le z osebnim izjavljanjem. Ne smemo pozabiti tudi na našo odgovornost glede časa, ki smo ga porabili, glede materialnih stroškov, ki smo jih imeli in ne nazadnje odgovornost do delovnih in političnih dolžnosti v zvezi z referendumom.

Na vprašanje, kako do ponovitve referenduma o danih predlogih pa naslednje mnenje:

Zakon o referendumu v 26. členu določa, da predlog ne more biti ponovno na referendumu pred šestimi meseci, če gre za statusna in ne pred tremi meseci, če gre za druga vprašanja.

V tem primeru je možno že po treh mesecih razpisati referendum za glasovanje o sporazumu za delitev OD in dela sklada skupne porabe in za spremembo organizacije komercialnega sektorja.

V času do razpisa referenduma pa v TOZD, ki niso glasovali za predloge, lahko kaj storijo. Prav bi bilo, če bi napravili temeljitejšo analizo, kako so bili delovno in politično angažirani pred neuspehim referendumom. Kdo je sodeloval v predpripravi, kakšna je bila organizacija postopkov. Najvažnejša pa bi za vsakogar morala biti vsebina, katero pa največkrat poznamo zelo površno ali pa jo sploh ne poznamo.

Za predpripravo na ponovni referendum nekaj mnenj.

Organizator za izvedbo bi se moral dogovoriti z vodji TOZD, v katerih referendum ni uspel, za število pojasnjevalcev — inštruktorjev. Izdelati bi morali program vprašanj za javno razpravo in rokovnik za razpravo na zborih delavcev. V teh TOZD bi se morala vsa politična

TOZD VALJARNA BLUMING-ŠTEKEL

Avtorjema Petru Papiču in Viktorju Žanu iz TOZD Remontne delavnice je bilo za uspešno izvedeno popravilo in predelavo ventila za odpiranje visokotlačne vode za disce-ling črpalko odobreno drugo posebno nadomestilo. S predelavo sta avtorja odpravila vsakoletni uvoz ventilov, odpadejo pa tudi zastoji zaradi menjav ventilov, s čimer se je povečala proizvodnja bluminga.

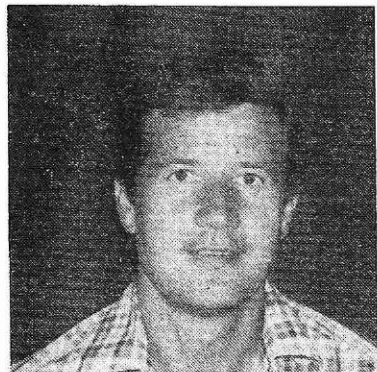
Avtorjem Janezu Arhu, Branku Iskra, Marjanu Azmanu, Jožu Pernetu in Janezu Tancarju je bilo za uspešno predelavo ohišja delovnih valjev Edgerja odobreno tretje posebno nadomestilo. Zaradi stalnih okvar na tem ogrodju so avtorji pričeli razmišljati o usposobitvi ogrodja za normalno obratovanje in izvedli več izboljšav. S predelavo ohišij delovnih valjev Edgerja, vgraditvijo predelnih sten v ohišju grebenjakov ter predelavo tesnenja na glavnih pogonskih gredeh so usposobili Edger napravo za normalno obratovanje po skraj desetih letih obratovanja bluminga.

Avtorju Viktorju Žanu iz TOZD Remontne delavnice je bilo za uspešno izdelavo tesnil iz vulkolana odobreno izplačilo dveh tretjih posebnih nadomestil. Avtor je s posebnimi noži izdelal tesnila za krmilne ventile na liniji rezanja v valjarni bluming štekel ter tesnila za akumulator hidravlike hladnega navijalca. V obeh primerih je avtor z izdelavo tesnil zmanjšal materialne stroške in stroške vzdrževanja.

PREDSTAVLJAMO PREDSEDNIKE SAMOUPRAVNIH ORGANOV

»Največji problem pri delu samoupravnih organov v naši temeljni organizaciji je sklepčnost. Tako se je zgodilo, da smo zaradi slabe udeležbe na zadnji seji delavskega sveta morali iskati delegate na domovih.« je povedal STANE MARKIZETI, predsednik delavskega sveta v TOZD Energetika. »Za tako stanje je delno kriva nezainteresiranost delavcev za delo v samoupravnih organih, delno pa delo v turnusu in raztresenost delovnih mest po vsej Železarni.

Delegati, ki zastopajo posamezne samoupravne delovne skupine, ne delajo vedno skupaj s svojimi skupinami. Mandat delegata traja dve leti, v tem času pa v naši temeljni organizaciji pride do velikih sprememb na delovnih mestih, bodisi zaradi napredovanj ali pa zaradi pomanjkanja kadrov, ko je treba namesto manjkajočega delavca postaviti nekoga drugega. Tak delegat, tudi če se bo udeležil seje delavskega sveta, ne bo tam posredoval mnenja svoje samoupravne delovne skupine, ampak bo zastopal svoje lastno stališče. Mogoče bi kazalo posvetiti več pozornosti temu, da bi delegat vedno delal s svojo delovno skupino.

Probleme imamo tudi pri sestajanju samoupravnih delovnih skupin. Sestane se lahko le majhna skupina sodelavcev, saj je narava našega dela taka, da mnogi svojih delovnih mest ne smejo zapustiti. Tako smo potem prisiljeni dogovarjati se kar po telefonu. Zaradi tega so tudi težave pri informiranju delavcev o delu delavskega sveta, sicer pa lahko vsak dobi gradivo s sejo pri delegatu, ki zastopa delovno skupino ali pri delovodju.

Po Stanetovih besedah je delo odborov pri delavskem svetu zelo dobro. Odbor za delovna razmerja, ki se ukvarja s problematiko kadrov, ima zahtevno nalogo, kako uskladiti delo tako, da se bo pomanjkanje kadrov čim manj poznalo. V TOZD Energetika primanjkuje namreč 35 ljudi. Tudi njih peti velika fluktuacija, narava dela pa je taka, da je potrebna uvaljna doba, ki pri kurjačih parnih kotlov traja dve leti, pri strojniških parnih turbin pa še nadaljnji dve leti, da nekdo sploh lahko opravlja strokovni izpit.

»Vsled pomanjkanja kadra smo uvedli na nekaterih agregatih dodatke za deficitarnost, vendar nas kljub stalni skrbi za kadre še vedno pestijo težave. Naša temeljna organizacija redno organizira tečaje za strojniške parne kotlove in strojniške kompresorskih postaj. Kadrovskega sektorja nam gre toliko na roko, da nam pošilja domačine, ki potem tu tudi ostanejo. Pri delavcih iz drugih republik pa se mnogokrat zgodi, da se tukaj izučijo, opravijo vse izpite, potem pa gredo drugam. Mnogokrat se nam tudi zgodi, da smo prisiljeni poslati na izpit novospregajeta delavca, kar je proti vsem predpisom. Kadrovskega problematiko rešujemo tudi tako, da zaposluje mo pokojence. Vprašanje pa je, kako bo s tem po novem letu, ko bodo začeli veljati novi strožji predpisi o zaposlovanju pokojencev.

Odbor za gospodarstvo tudi dobro dela. Zelo resen problem, s katerim se ta odbor ukvarja je, kako zmanjšati število nadur, ki jih je v obratu res veliko zaradi raznih nepredvidenih okvar, remontov in zaradi pomanjkanja kadra. Ta odbor je dal, po njegovih besedah, tudi dva res tehtna predloga, ki jih je potem delavski svet posredoval naprej. Pri

prvem gre za vprašanje, kako prikazati prodajo energetskih medijev, ki jih tu proizvajajo. TOZD Energetika je predvsem storitvena temeljna organizacija in toplo vodo ter pline, ki jih proizvajajo so dosedaj prikazovali kot storitveno dejavnost, odbor za gospodarstvo pa je bil mnenja, da je prodaja energetskih medijev treba prikazati ločeno od vzdrževalnih storitev. Pobuda je bila preko delavskega sveta posredovana FRS in bila sprejeta. To se mu zdi prav, saj je tak način obračunavanja objektivnejši, pa tudi temeljni organizaciji prinaša določene koristi.

Tudi drugi predlog se nanaša na prodajo energetskih medijev. Ti so ob konicah, ko je poraba najvišja, vedno dražji. V Železarni bi to morali upoštevati in usklajevati potrošnjo teh medijev z uporabniki. Na ta način bi bila poraba bolj enakomerna, najbrž pa bi se veliko energije tudi prihranilo.

Odbor samoupravne delavske kontrole v njihovi temeljni organizaciji je doslej imel dve seji. Razpravljali so o nadurnem delu in o katalogu delovnih nalog in opravil. Pravi, da na račun tega odbora do sedaj še ni bilo graje, upa pa, da bo sčasoma delo v njem bolj zaživel.

Za delegacije za SIS meni, tako kot so to povedali tudi predsedniki delavskih svetov v nekaterih drugih temeljnih organizacijah, da delajo slabo. Glavno breme nosi vodja delegacije, člani pa so le redkokdaj aktivni, toda če tudi vodja ni aktiven, potem cela delegacija ne dela. V njihovi temeljni organizaciji dobro dela delegacija za zbor združenega dela. Niti delavski svet niti sindikalna organizacija do sedaj nista storili nič, da bi delo v delegacijah zaživel, ravno tako ni nič storila osnovna organizacija ZK, sicer pa ima ta, kot pravi, tudi sama probleme s sklepčnostjo in ni tako aktivna kot bi morala biti.

»Sploh je slaba udeležba na sestankih značilna za našo temeljno organizacijo,« je še povedal. »Večji del dela v samoupravnih organih in družbenopolitičnih organizacijah sloni na posameznikih. Večkrat smo se že vprašali kako pritegniti k sodelovanju ostale člane kolektiva. Mogoče bi bilo potrebno take člane zamenjati, toda ali ne bi potem spet prišlo do podobnih problemov? Ko izbiramo kandidate za posamezne samoupravne organe, se z njimi vedno pogovorimo in vsak zatrjuje, da bo delal. Potem pa, ko je treba delovati, se ponovi stara pesem. Mnogim se ne ljubi priti po delu v Železarno, tisti pa, ki so v službi, svojih delovnih mest ne smejo zapustiti.«

Stane je vodja izmene parnih kotlov. V Železarni je pričel delati 1962. leta. Vmes je bil tudi pri vojaki. Opravljal je izpit za strojnika parnih kotlov, po dveletnem delu na kotlih pa še izpit za strojnika parnih turbin. Kasneje je končal tudi delovodsko šolo in 1977. leta je prišel na sedanje delovno mesto. Za svoje delo pravi, da je odgovorno in težko. Nadzira in koordinira delo posameznih agregatov, od priprave mehke vode za napajanje kotlov, ki proizvajajo paro za razne turbine (generatorji, vetrila) do tehnološke pare in pare za ogrevanje toplotnih postaj. »Srečujem se z različnimi težavami. Kader se hitro menja, vsak agregat pa zahteva ročne spretnosti in določeno teoretično znanje. Posamezni agregati so zelo dotrajani in raztreseni po celi Železarni. Vse to včasih zahteva hitre intervencije in vsaka nepazljivost lahko pripelje do nesreče.«

TOZD Energetika preskrbuje Železarno z vsemi energetskimi mediji, ki so potrebni za nemoteno delo posameznih obratov. Značilno za temeljno organizacijo je, da ima svoja delovna mesta po celi Železarni in izven nje, denimo v Zasipu, Vintgarju, Javornškem rovtu... Največja težava, poleg kadrovskih problemov, s katero se ta temeljna organizacija sooča, je zastarelost naprav. Nekateri kotli so še iz 1930. leta. »Ne vem kako bi delali,« je ob tem povedal. »Če bi odpovedala turbo vetrila za odpihovanje zraka v plavže, ki so tudi že dotrajana.

Delo naših strojnikov so delavci iz ostalih obratov precej razvrednotili,« je povedal Stane ob zaključku najinega pogovora. »Vsi vidijo le to, da nimajo večjih fizičnih naporov, ker opazujejo le spremembe parametrov na svojih agregatih. Ne predstavljajo pa si, da so strojniki ob tem, ko morajo biti celih osem ur pozorni na vse instrumente na agregatu in biti pripravljeni na hitre intervencije, tudi precej obremenjeni.«

ČESTITKA OB JUBILEJU »ŽELEZARJA«

V času, ko slavimo 40-letnico vstaje narodov in narodnosti Jugoslavije, vaše glasilo praznuje tudi enega svojih jubilejev — 30-letnico izhajanja glasila ŽELEZAR.

V imenu delavcev železarne ZENICA vam sporočamo iskrene želje za nadaljnje uspešno delo pri informiranju delavcev v združenem delu.

Za Železarno — direktor Bogdan Kolar

Zoran Krejić

SAMOUUPRAVNI ORGANI V PRETEKLEM TEDNU

12. SEJA ODBORA ZA GOSPODARSTVO PRI DS ŽELEZARNE

Predsednik odbora za gospodarstvo pri delavskem svetu železarne Jesenice Janez PIKON je, 27. novembra sklical dvanajsto sejo odbora, na kateri so poleg pregleda izvajanja sklepov prejšnjih sej, obravnavali še: analizo finančnega rezultata za mesec oktober in kumulativno za deset mesecev letošnjega leta, oceno izvrševanja operativnega programa skupne in blagovne proizvodnje ter realizacije za mesec november, predlog operativnega programa skupne in blagovne proizvodnje ter realizacije za mesec december, poročilo o obsegu in načinu dela drugih delovnih organizacij v železarni Jesenice in oceno ukrepov tehnološke in delovne discipline.

Pri pregledu izvrševanja sklepov 10. in 11. seje odbora, katerega je podal član poslovnega odbora Božidar BARTELJ, so člani ugotovili, da so sklepi obeh sej izvršeni, tisti, ki so dolgoročne značaja, pa so v izvajanju. Člani odbora so se strinjali s predlogom člana poslovnega odbora, da bodo na eni izmed prihodnjih sej obravnavali informacijo o dolgoročnem planu razvoja železarne Jesenice in SOZD Slovenske železarne.

Vodja računovodstva v železarni Jesenice Jelka VIDALIJEVA je navzočim podala analizo finančnega rezultata za mesec oktober in kumulativno za deset mesecev letošnjega leta. Iz analize je razvidno, da so povečan izvoz, izplačilo poravnave osebnega dohodka in slaba kvaliteta struktura blagovne proizvodnje v mesecu oktobru poglavitni vzroki za slab poslovni rezultat v tem mesecu. Iz oktobrskih rezultatov je tudi razvidno, da železarna ne more uspešno poslovati, če odstopa od sprejetega kvalitativnega asortimenta proizvodnje jekla v lastni jeklarni, ter analogno temu tudi proizvodnji in prodaji gotovih proizvodov nižjih kvalitativnih grup.

Po razpravi je odbor za gospodarstvo sklenil, da je potrebno proučiti vpliv stroškov in zmanjšanja produktivnosti zaradi povečanega izvoza v vseh tistih temeljnih organizacijah, ki izvažajo, oziroma, ki so vključene v tej tehnološki verigi.

Člani odbora so vzeli na znanje oceno izvrševanja operativnega programa skupne in blagovne proizvodnje ter realizacije za mesec novem-

ber in kumulativno za enajst mesecev, katero je podal vodja oddelka za operativno planiranje proizvodnje Avgust KARBA. Navzoče je seznanil tudi z informacijo izpolnitve operativnega programa izvoza za mesec november ter z zunanjo realizacijo prodaje energetskih medijev in vzdrževalnih storitev za mesec oktober 1981. Ugotovili so, da operativnega programa skupne proizvodnje predvidoma ne bodo dosegli naslednje temeljne organizacije: Jeklarna, Valjarna bluming štekel, Valjarna žice in profilov ter Vratni podboji.

Pri obravnavanju predloga operativnega programa skupne in blagovne proizvodnje ter realizacije za mesec december so člani odbora sklenili, da je treba za prvi kvartal leta 1982 pripraviti plan izvoza, ki naj upošteva usmeritev, da bo količina oziroma vrednost izvoza v približno

enaki dinamiki kot v četrtem kvartalu letošnjega leta.

Vodja temeljne organizacije Remontne delavnice Miro NOČ je podal poročilo o obsegu in načinu dela drugih delovnih organizacij v železarni Jesenice. V zvezi s tem so člani zavzeli sklep, da naj se obseg del drugih delovnih organizacij v železarni Jesenice v letu 1982 prouči v skladu s cilji poslovne politike za leto 1982.

Upoštevajoč napore za boljše gospodarjenje, odbor za gospodarstvo naroča, da se dosledno izvaja strogen nadzor nad obsegom, kvaliteto dela in doseganjem dogovorjenih rokov pri delu zunanjih podjetij.

V razpravi so tudi ugotovili, da bi se obseg del in nalog drugih delovnih organizacij v železarni lahko bistveno zmanjšal z boljšo organizacijo in večjo produktivnostjo pri delu delavcev vzdrževalnih temeljnih organizacij v železarni Jesenice.

Vodja splošnega sektorja v železarni Janez POLJŠAK je navzoče seznanil z izvajanjem sklepov za izboljšanje tehnološke in delovne discipline, ki jih je sprejel delavski svet železarne Jesenice na seji dne 21. maja letos. Ugotovili so, da se sprejeti sklepi ne izvajajo. Zato so člani odbora pooblastili vodjo splošnega sektorja, da zahteva poročilo od vodij temeljnih organizacij in delovnih skupnosti o izvajanju sprejetih sklepov in predlagali, da se kršitelje teh ukrepov pokliče na odgovornost.

D. M.

7. SEJA ODBORA ZA SPLOŠNE ZADEVE PRI DS ŽELEZARNE

V ponedeljek, 7. decembra, je bila 7. redna seja odbora za splošne zadeve, na kateri so obravnavali naslednje točke dnevnega reda: pregled sklepov prejšnje seje, odobritev službenih potovanj v tujino, poročila in ocene opravljenih službenih potovanj v tujino, navodilo za izločitev osnovnih sredstev in tekoče zadeve.

Najprej so obravnavali poročilo o izvrševanju sklepov prejšnje seje in ugotovili, da so vsi sklepi izvršeni.

V nadaljevanju pa so pregledali predloge za službena potovanja v tujino. Nekatera nujna službena potovanja je že odobrila posebna pooblaščen komisija pri tem odboru, člani odbora pa so jih na današnji seji potrdili. Službena potovanja v tujino so tokrat odobrili naslednjim sodelavcem:

Valentin Erjavšek je potoval na Poljsko, kjer se je udeležil razgovorov o razreševanju tekočih problemov po pogodbah iz leta 1981 in o sklepanju pogodb na osnovi dogovorov, doseženih na sestanku delegacij Poljske in Jugoslavije v Igalo.

Viktor Rakovec je potoval v Avstrijo in sicer v Radenthein zaradi uskladitve potreb in dobav ognjevarnih gradiv.

V Francijo bosta potovala Stanko Čop in Marin Gabrovšek. Pri firmi Saceril Techniconseil bosta skupaj s strokovnjaki te firme izdelala strokovno oceno o osnovnih izhodiščih investicijskega programa jeklarna 2.

Razgovore za jekleni odpadki, toplo valjane trakove in slabe iz blagovne liste za prvi kvartal prihodnjega leta bo v Sovjetski zvezi

opravil Janez Bidovec. Razgovori bodo potekali tudi za prvo in drugo polletje prihodnjega leta.

Ob koncu pa je odbor obravnaval še prošnjo za podaljšanje službenega potovanja in sprejel ustrezen sklep za odobritev dodatnih dnevnih.

Odboru sta bili tokrat posredovani dve poročili o opravljenem službenem potovanju. Člani odbora so obravnavali oboje, ki jih je za ta poročila pripravil podpredsednik poslovnega odbora. Poročila so dostavili naslednji sodelavci:

Franc Seljak in Jože Arh, ki sta potovala v Zahodno Nemčijo zaradi razjasnitve nekaterih tehnično tehnoloških vprašanj v zvezi z izgradnjo vakuumске naprave. Potovanje je bilo, zaradi kopice vprašanj in dilem ob enem najpomembnejših objektov, ki bodo zgrajeni prihodnje leto, nujno potrebno.

Jože Arh in Marjan Demšar pa sta potovala v Avstrijo, kjer sta se udeležila konference o kontinuirnem vlivanju. Konferenca je bila v Linzu. Potovanje je bilo ocenjeno kot koristno.

Predstavnik oddelka za organizacijo dela je nato prisotnim obrazložil navodilo za izločitev osnovnih sredstev. Člani odbora niso imeli nobenih pripomb ali predlogov in so navodilo sprejeli v predlaganem besedilu. Po sklepu tega odbora navodilo začne veljati s 1. januarjem prihodnjega leta.

Pod zadnjo točko so člani odbora najprej obravnavali dve vlogi društev in organizacij ter vzeli na znanje zahvalo krajevne skupnosti Blejska Dobrava za odobritev razmnoževalnega stroja.

Vodja splošnega sektorja pa je odbor seznanil še s poročilom o službenih potovanjih in sredstvih za reprezentanco.

Z. V.

TOZD Valjarna debele pločevine

4. SEJA ODBORA ZA DELOVNA RAZMERJA

V petek, 27. novembra, je bila četrta seja odbora za delovna razmerja pri DS TOZD Valjarna debele pločevine, ki jo je vodil predsednik Branko Resman. Člani odbora so bili najprej seznanjeni z izvajanjem sklepov zadnje seje. Ugotovili so, da so bili vsi sklepi izvršeni, razen dveh, ki sta v izvajanju.

Odbor je bil seznanjen z gibanjem zaposlenosti, oziroma odsotnosti v mesecih september in oktober:

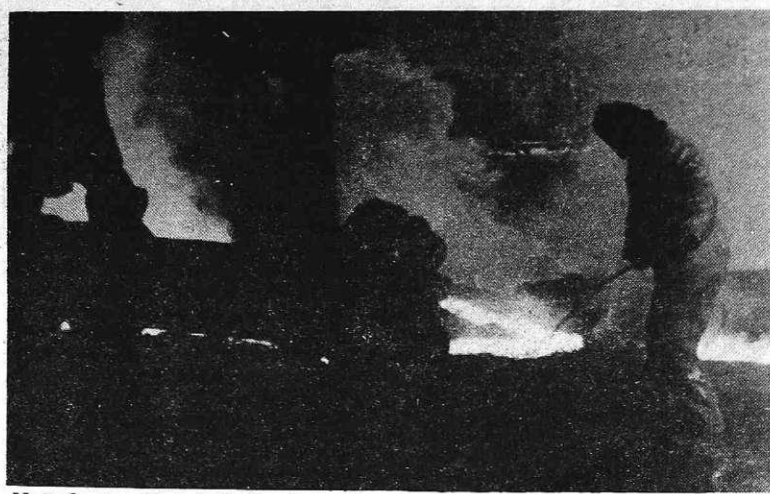
— v mesecu septembru je bila odsotnost 810 dni ali 21,35 %. Od tega je bilo 458 dni (12,07 %) rednih dopustov in 243 dni (6,40 %) zaradi bolezni. Število neupravičenih izostankov je bilo 14 dni (0,37 %).

— v mesecu oktobru je bila odsotnost 659 dni ali 17,16 %. Od tega je bilo 329 dni (8,59 %) rednih dopustov in 256 dni (6,66 %) zaradi bolezni.

Odbor je potrdil razporeditev dveh novih delavcev in tri prerazporeditve na druge delovne naloge.

Ugodili so prošnji občinskega sindikalnega sveta za pet dni izredno plačane odsotnosti za Jožeta Vrhunca, ki se je udeležil sindikalne politične šole v Radovljici.

S. G.

Nas plavžar (Foto I. Kučina)

O PREHRANI MED DELOM ...

(Nadaljevanje s 1. strani)

45.— din za nakup pripravljenih obrokov. Za tuje delovne organizacije pa so potrdili ekonomsko ceno 53.— din. Nova vrednost bona začne veljati pri izdaji bonov po 1. decembru 1981, obračunska vrednost pa od 1. novembra. Najmanjša vrednost za bon kupljene delikatese oziroma pi-jajo mora biti 35.— din.

V nadaljevanju jim je vodja oddelka za družbeni standard posredoval še plan sredstev za organizirano prehrano med delom. Družbeni dogovor o izdatkih za prehrano delavcev, ki so materialni stroški, določa, da se iz sklada skupne porabe krijejo stroški delavcem skupnih služb z izjemo tistih, ki opravljajo fizična dela. Navedel je tudi posamezna delovna mesta v delovnih skupnostih, člani odbora pa so spisek potrdili brez pripomb.

Izdatki za prehrano med delom se iz materialnih stroškov krijejo torej za delavce v delovnih skupnostih, ki opravljajo fizična dela (navedeni so bili v spisku) in za delavce v temeljnih organizacijah združenega dela. Za ostale delavce v delovnih skupnostih pa se morajo sredstva za prehrano med delom zagotoviti v skladu skupne porabe za leto 1982.

Člani odbora so sprejeli tudi sklep, v katerem so zadolžili kadroviski sektor, da pripravi predlog financiranja prehrane med delom za delavce v železarskem izobraževalnem centru.

Članom odbora je nato vodja TOZD Družbena prehrana posredovala še ugotovitve glede pripravljene delikatesne obroka in opremljenosti kantin.

V treh delnicah je bil v aprilu uveden sistem pripravljenih delikatesnih obrokov. Ugotovljeno je bilo, da se je s tem zmanjšala čakalna doba, dosežena je bila višja stopnja higiene, v cel delnicah pa so se zmanjšale tudi nadure zaposlenih delavcev družbene prehrane. Občasno nastopijo le težave pri dobavitelju, vendar se družbena prehrana z njimi sproti dogovarja in skuša odpraviti pomanjkljivosti. Dobavitelji so tudi zagotovili dobavo za bodoče, v železarni pa se moramo dogovoriti, ali bomo uvedli ta sistem v vseh delnicah ali ne.

Glede na pregled o tehnični opremljenosti kantin se je pokazalo, da v osrednjem delu železarne brez dodatne opreme ne moremo preiti na sistem pripravljene hrane. Kljub temu pa je mnenje družbene prehrane in strokovnih služb, da ta sistem širimo tudi na ostale delavnice in ga dopolnjujemo v okviru možnosti.

Po razpravi so člani odbora sprejeli naslednje sklepe:

— Kadroviski sektor naj prouči možnosti prestavitve rešilne postaje plavž, da bi omogočili razširitev kantine jeklarna-plavž in s tem boljše pogoje za sistem pripravljenih jedi.

— Družbena prehrana naj v sodelovanju s sektorjem novogradenj in TOZD Transport prouči možnosti za razširitev kantine transport z

dveima bližnjima obstoječima prostoroma.

— Proučiti pa je treba tudi možnosti realizacije projekta centralne delavnice za jeseniške obrate, za kar odbor zadoljuje poslovodni odbor.

— TOZD Družbena prehrana naj izdela program potrebnih sredstev za obnovo kantin in ga vnese v program investicij za prihodnje leto. O poteku dela mora redno obveščati ta odbor.

— Odbor je sprejel tudi sklep, da je treba še naprej izpopolnjevati sistem pripravljenih jedi, posebno še vakuumsko pakirane hrane in ta sistem postopoma uveljavljati v vseh kantinah, kjer so za to možnosti in razpoložljiva tehnična opremljenost.

Vodja TOZD Družbena prehrana pa je tudi opozorila, da v zadnjem času narašča število upravičencev do nakupa malice v trgovini Delikatesa (želodčni bolniki). Glede na to, da se veliko artiklov lahko nabavi v kantini ŽIC in da upravičenci največkrat v Delikatesi ne kupujejo delikatese, so člani odbora sklenili, da upravičenci lahko na podlagi zdravniškega potrdila splošnega zdravnika nabavljajo samo meso v eni od mesnic, ki jo bo določila TOZD Družbena prehrana.

Naslednja točka dnevnega reda je bil pregled koriščenja finančnih sredstev sklada skupne porabe v devetih mesecih tega leta. Člani odbora so sklenili, da se je treba dogovoriti z TOZD Obratna ambulanta o vzpostavitvi tretje zobne ambulante. Do takrat pa se iz sredstev sklada skupne porabe pokrijejo stroški za delovanje te ambulante v prostem času. Poleg tega so pri pregledu ugotovili, da so še vedno neizkoriščena sredstva iz postavke za pokrito kopališče. Ker v skladu z zakonom o pre-povedi gradnje negospodarskih objektov te postavke ne moremo realizirati, so predlagali, da se ta sredstva koristijo namensko za šport, kadar pa bo dovoljena izgradnja negospodarskih investicij, pa bi pokrili obveznosti iz samoupravnega sporazuma po revalorizirani vrednosti.

V nadaljevanju so obravnavali vloge s področja družbenega standarda in sprejeli ustrezne sklepe. O rešitvi vlog so društva in organizacije že dobile pisne odgovore.

Vodja oddelka za izobraževanje pa je posredovala vloge s področja izobraževanja kadrov. To so bile vloge za odobritev štipendij, za podaljšanje študijskih ugodnosti, povrnitev stroškov šolanja in podobno.

Za skrajšani program in triletno programe, ki jih izvaja železarski izobraževalni center, je odbor odobril štipendije naslednjim dijakom:

Samir Osmančeviću, Suvalu Hadžiću, Sašotu Trempfer, Muhamedu Šabiću, Bojanu Lumpertu, Jasminu Tubiću, Jasminu Mušiću, Nerminu Hatiću, Klemenu Sovincu, Izmirju Ključaninu, Mustafu Pašiću, Marku Kosu, Matjažu Blažiču, Robertu Kejžarju in Romanu Rozmanu.

Odbor je tudi pooblastil kadroviski sektor, da sklepa pogodbe v okviru razpoložljivih štipendij za 3-letne programe in skrajšani program v ŽIC s tem, da se štipendije začne izplačevati za mesec, v katerem je sklenjena pogodba.

O rešitvi ostalih vlog pa so bili posilici že pisno obveščeni.

Odbor je potrdil tudi razpis kadrovskih štipendij za šolsko leto 1982/83 in bo objavil v eni prihodnjih števil železarja.

Člani odbora so bili seznanjeni tudi s poročilom o štipendijah za usmerjeno izobraževanje in informacijo, da se za eno naslednjih sej pripravlja celotna problematika izobraževanja kadrov.

Obravnavali pa so tudi predlog pravilnika o prenosu znanja v SOZD SZ in ga potrdili v predlaganem besedilu.

Pod zadnjo točko pa so še predlagali izvršnemu odboru osnovnih organizacij sindikata železarne, naj pripravi za delavski svet železarne predlog za novega člana odbora, ker je članica odbora iz TOZD Elektrode upokojena.

Z. V.

Železarski globus

AVSTRIJA

Pred kratkim sta pričela obratovati na plavžu št. 1 v avstrijski železarni Donawitz, ki pripada družbi VOEST-Alpine dva najodobnejša kaverja za ogrevanje zraka na visoko temperaturo. Zgradilo ju je zahodnonemško podjetje Krupp-Koppers. Zrak, ki ga uporabljajo v kaverju za zgorevanje plavžnega plina, predhodno ogrevajo v posebnem ogrevalcu kaverja na 900 stop. C. Na ta način dosežejo temperaturo kupole kaverja 1500—1550 stop. C medtem, ko je najvišja temperatura zraka za pihanje v plavž 1350 stop. C. To omogoča znatno znižanje porabe koksa v plavžu.

TOZD Strojne delavnice

7. SEJA ODBORA ZA DELOVNA RAZMERJA

V petek, 20. novembra, je predsednik za delovna razmerja v TOZD Strojne delavnice Slavko Polanc sklical sedmo sejo na kateri so obravnavali pregled sklepov prejšnje seje, vloge za novospreglete delavce, premetivne in prošnje. Pri pregledu sklepov prejšnjih sej je odbor ugotovil, da so vsi sklepi v glavnem izvršeni, le eden je v izvajanju, ki bo realiziran do konca leta.

Odbor se je strinjal s sklepom odbora za gospodarstvo, da se z upravičeno problematiko nagajevanja kontrolorjev počaka do izdelave kataloga delovnih nalog, iz katerega bo razvidno vrednotenje in možnosti primerjave s sorodnimi delovnimi nalogami in tudi možnosti uskladitve. V zvezi s tem sklepom je delavski svet na predlog sekretarja osnovne organizacije zveze komunistov že sprejel sklep, da vodstvo TOZD pregleda predlog za stimuliranje režijskih delavcev (tudi kontrolorjev), ki je bil začel pred leti in naj prouči možnosti nadaljevanja tega predloga.

Odbor je vlogo za sprejem novega delavca ugodno rešil in ga namestil na opravljanje delovnih nalog transportnega delavca za določen čas šestih mesecev. Potrdil je predlog za premetitev delavke na bolj vrednotene delovne naloge za določen čas treh mesecev.

Pri obravnavanju prošnji je odbor zavrnil prošnji dveh delavcev, s katero prosita, da bi delovne naloge opravljala samo na dopoldanski dnevni, zaradi izobraževanja ob delu. Ker plan izobraževanja naše TOZD ne predvideva izobraževanja strojnega

tehnika naj bi dneve, v katerih bi obiskovala šolanje nadoknadila v prostih sobotah, ostale dni pa naj bi si sama preskrbela zamenjavo.

Odbor je obravnaval tri prošnje za prestop v drugo TOZD, kar jim bo omogočil z naslednjim prvim, ko bodo dobili soglasje teh TOZD. Ugodno je rešil prošnjo delavca za prestop v našo TOZD.

Odbor je obravnaval prošnjo sodelavca — orodjarja specialista za prestop v TOZD Remontne delavnice, ki je že dobil soglasje te TOZD. Vodstvo TOZD Strojne delavnice je ob tem dalo mnenje da tovrstnega kadra v orodjarni primanjkuje in bi ta in še drugi prestopi resno ogrozili kadrovisko zasedenost in s tem v zvezi tudi uspešno izvajanje delovnih nalog in opravil. Odbor je po širši obravnavi sprejel sklep, da se delavcu omogoči prestop v TOZD Remontne delavnice v rednem odpovednem roku (3 mesece), vodja orodjarne pa naj do takrat usposobi enakovredno zamenjavo.

Ob sklepu se je odbor vzel na znanje poročilo kadroviskega in dopis kadroviskega sektorja o spremljanju in obravnavanju delavcev, ki že izpolnjujejo ali bodo v kratkem izpolnili pogoje za redno upokojeitev (171. člen zakona o delovnih razmerjih).

S. G.

PREGLED SESTANKOV SDS

V minulih dveh tednih smo sicer prejeli le zapisnik SDS hidravlika in pnevmatika (TOZD REMONTNE DELAVNICE), vendar pa nam jih ostaja še vedno precejšnje število, ki smo jih prejeli v tednu od 3. do 10. novembra, povzeta pa še nismo objavili v Železarni. Ker pa je časovno problematika, o kateri so tedaj razpravljali SDS že precej odmaknjena, se homo pri povzemanju le-teh skušali omejiti le na tista vsebinska vprašanja, ki zahtevajo povratno informacijo.

Mimogrede naj omenimo tudi, da so bili nekateri skupinovodje v TOZD JEKLARNA kritizirani na seji delavskega sveta te temeljne organizacije, 26. oktobra, ker so pravočasno prejeli gradivo in razlago o spremembi samoupravnega sporazuma o združitvi temeljnih organizacij v delovno organizacijo ŽJ ter o spremembi statuta ŽJ, pa niso pravočasno oddali zapisnikov. »Vodje SDS, ki ne bodo obravnavali določenega materiala v dogovorjenem roku«, je na seji delavskega sveta poudaril vodja TOZD Janez Biček, »bodo proti njim uvedeni zahtevki za skupno disciplinsko komisijo.« Delavski svet je v zvezi s tem tudi sklenil, da se proti dvema vodjema SDS naredi zahtevki za uvedbo disciplinskega postopka, ker na sestanku SDS nista obravnavala tega gradiva.

Zgoraj omenjena SDS hidravlika in pnevmatika je na sestanku postavila več vprašanj v zvezi z avtom Zastava 1500, ki so ga imeli sposojenega iz TOZD Transport. Pravijo, da ima avto toliko tehničnih pomanjklivosti, ki kljub urgencam niso bile odpravljene, da se takšen ne bi smel več uporabljati. Pripombe imajo tudi k prenosu tega avta v osnovna sredstva TOZD Remontne delavnice. Zahtevajo namreč pojasnilo, kje so amortizacijska sredstva, za dobo štirih let, kolikor je avtomobil star. Po njihovem mnenju je sedanja vrednost avtomobila minimalna, zaradi česar bi bilo nepošteno do ostalih delavcev v TOZD, da bi sami združevali vsa sredstva za nabavo novega avtomobila, medtem ko bi amortizacija ostala drugje. Prav tako jim tudi ni všeč, da so jim iz TOZD Transport vrnili avtomobil nepopravljen, s pripombo, da ga v bodoče ne bodo več popravljali. V zvezi z vsemi zgoraj navedenimi vprašanji pričakujejo od samoupravnih organov ter od vodstva TOZD Remontne delavnice ustrezen odgovor.

Spodnje zapisnike smo prejeli, kot smo že omenili v tednu od 3. do 10. novembra.

Iz TOZD STROJNE DELAVNICE smo tedaj prejeli zapisnike SDS vodstvo TOZD, priprava dela, materialna služba, strugarna 1 in 2, strugarna Javornik, orodjarna 1 in 2, ključavničarji strojev, kovačnica-kalilnica, konstrukcijska delavnica 1 in 2 ter strugarna Javornik in Bela. Na sestanku SDS priprava dela je bilo med drugim postavljeno vprašanje prostih opravil in nalog pomožnega delavca v kovačnici. Sklenila je, da se o tem vprašanju pogovorijo na tedenski konferenci v njihovi TOZD. Na sestanku SDS strugarna 2 je bila v zvezi z varčevalnimi ukrepi zopet poudarjena potreba po večji pozornosti pri odvajanju bakrenih, medenastih in drugih barvnih ostrožkov od železnih. SDS strugarna Javornik je predlagala, da se ponovno uvede občasna kontrola merilnega orodja. SDS orodjarna 1 opozarja na sestanku, dne 4. novembra na nekatera neresena vprašanja: da ogrevanje pri ostrobrusilnem stroju še ni urejeno ter da niso prejeli odgovora na vprašanje, ki so ga postavili na sestanku dne 25. septembra pod točko 2.1. (zaradi zasedenosti kantine med poldeleto in deveto uro prihaja do izgube delovnega časa). SDS kovačnica-kalilnica v zvezi z varčevalnimi ukrepi izraža začudenje, da službe, ki so odgovorne za nadzor in zaščito v Železarni, ne najdejo tistih, ki v popoldanskih in nočnih urah kurijo okrog skladišča oglja. Menijo, »da vsi ukrepi ne pomagajo, če se bo to ponavljalo še naprej ali če nam skladišče oglja pogori.« SDS konstrukcijska delavnica 1 vprašuje, kaj je s kotniki in dolgimi ravnilmi, ki jih ne dobe, čeprav je že dalj časa, kar so jih naročili. SDS konstrukcijska delavnica 2 je v zvezi s poslovanjem menila, da bi lahko še bolje poslovali in izdelali več rezervnih delov, če bi bili bolje organizirani. Izrečene so bile

tudi pripombe v zvezi z dostavo materiala, češ, da je »iz dneva v dan slabša«. Zanima pa jih tudi, kako so se dogovorili vodje TOZD glede premitivne Pels škarij (o tem so se pogovarjali na sestanku SDS dne 22. 9.).

Iz TOZD REMONTNE DELAVNICE smo prejeli zapisnike SDS montaža 1 in 2, instalacija 1 in 2, žerjavni 1 in 2, elektrožerjavni, elektrodelaonica, delavnica elektrostrojev 1 in 2 ter RTA 1, 2, 3, 4, 5 in 6. SDS montaža 2 (Javornik) je na sestanku dne 22. oktobra (pod neresenimi vprašanji) zapisala, da »skupina še enkrat zahteva in hoče uveljaviti svoje pravice pri izbiri delovodje«. SDS instalacija 1 (Jesenice) se med drugim vprašuje zakaj v RTA, kjer imajo svojega instalaterja, sami ne demontirajo zaslonk in drugih merilnih naprav. Zahtevala pa je tudi, da se reši vprašanje dežurstva na popoldanski dnini. SDS instalacija 2 (Bela) pravi, da kljub večkratnim opozorilom streha nad njihovo delavnico še vedno močno pušča, kar poslabšuje že tako slabe delovne pogoje. Razen tega delavnica ni niti ogrevana, pa tudi zračenja nima urejenega. Poleti je v njej vroče, pozimi pa je neprimerno mrzlo. Podobno velja tudi za garderobe. Tudi v njih ni urejeno zračenje. Zatohle so, pozimi pa tudi zelo hladne. Delovne obleke, ki jih tam hranijo, so vlažne. Garderobe so poleg tega še slabo čiščene, tuši so brez zaščitnih zaves. Pravijo, da bodo prisiljeni poklicati zdravstveno službo, da si pride ogledat dejansko stanje, v kolikor se pogoji ne bi izboljšali. SDS RTA 1 vprašuje, kakšne so možnosti, da bi na območju valjarne Bela postavili telefonsko govorilnico z zunanjim telefonom. SDS RTA 2 se je seznanila z zapisnikom požarnovarstvenega inšpektorja. Ugotavlja pa, da so pomanjkljivosti, ki so navedene v zapisniku za oddelek VMR odpravljene. SDS RTA 4 je ponovno opozorila, da je v oddelku toplotnih meritev potrebno namestiti telefon. To vprašanje se postavlja že več let, kajti telefon, ki ga imajo, uporabljajo vsak dan za zbiranje podatkov za obračun energetskega medija. Pravijo, da vse ostale telefonske pogovore lahko opravijo delavci šele po deseti uri zjutraj, »kar pa hromi normalno delo tehnologov in tehnika za toplotne meritve«. SDS meni, da je to vprašanje treba rešiti takoj in zahteva ustrezen odgovor vodstva TOZD. SDS RTA 5 pod razno opozarja, da nove naprave prinašajo povsem novo tehnologijo in da za to v oddelku VER niso usposobljeni oziroma, da ne dohajajo razvoja.

Iz TOZD Vzdrževanje smo prejeli zapisnike SDS vzdrževanje plavž 2 in 3, vzdrževanje HVZ 1 in 2, vzdrževanje Jesenice 1 in 2, vzdrževanje Javornik 1 in 2, ter vzdrževanje Bela 1, 2, 3, 4 in 5. SDS vzdrževanje HVZ 1 in 2 sta v zvezi s poslovanjem na sestanku dne 5. novembra opozorili, da se obrati HVZ starajo in da se zato porajajo pri vzdrževanju velike težave, ker ni ustreznih rezervnih delov. Najhujši problemi so v hladni valjarni in lužnici. Problem lužnice se ne rešuje dovolj ažurno. Menijo, da to problematiko vodstvene strukture izven TOZD Žičarna in Hladna valjarne Jesenice premalo poznajo. Pravijo, da v kratkem pričakujejo rešitev tega problema na najvišji ravni in da v nasprotnem primeru vzdrževanje ni zmogljivo zagotoviti normalnih obratovalnih sposobnosti lužnice. SDS sta analizirali tudi vsa večja dela, ki so jih opravili v septembru in oktobru. Po njihovi oceni so bila zadovoljivo opravljena. Meni pa, da je ključavničarska ekipa po številu premajhna, da bi zmogla še naprej odpravljati vse napake v takem ostrem tempu (preveč nadurnega dela). SDS vzdrževanje Jesenice 1 in 2 vprašujeta, zakaj delavci ŽJ ne morejo več kupovati izdelkov železarne na mali prodaji (pločevina). SDS vzdrževanje Bela 2 se je med drugim pogovarjala o predlogih za izdelavo gospodarskega načrta za prihodnje leto. Po njenem mnenju bi bilo treba izboljšati poslovanje skladišča (nekaterih izdelkov, na primer elektromateriala, ni mogoče dvigniti drugače kot na dopoldanski dnini), izboljšati preskrbo z rezervnimi deli, doseči, da bi priprava dela stekla tako kot je treba, pa tudi število vzdrževalcev na Beli se ne bi smelo zmanjšati. Pod razno je SDS zahtevala, da se poskrbi za evidenco o zbiranju in prodaji odpadne medenine in bakra. SDS vzdrževanje Bela 3 pod razno predlaga, da naj bi vodstvo skladišča določilo natančen čas malice za skladiščnika. Za enega izmed sodelavcev je predlagala – v kolikor bi bilo to možno – da napreduje iz sedme v osmo plačilno skupino. Za ključavničarja v žični valjarni pa je po njenem mnenju treba

nabaviti varilni transformator. SDS vzdrževanje Bela 4 pod razno zastavlja sledeča vprašanja: Kdaj se bo za vzdrževanje Bela uredilo vprašanje beneficirane staža? SDS vzdrževanje Bela 5 poudarja, da je treba urediti kopalnico.

Iz TOZD ENERGETIKA smo prejeli zapisnike SDS vodstvo TOZD, energetiki 1, 2, 3 in 4, parne naprave 1, 2 in 3, delavnica toplotne energije, delavnica elektroenergije, delavnica PIV energije ter PIV energija 1, 2, 3 in 4. SDS parne naprave 1 ter delavnica toplotne energije sta na skupnem sestanku postavili več vprašanj v zvezi s poslovanjem v prvih devetih mesecih letošnjega leta. Zanima ju na primer, zakaj so osebni dohodki pod planirano višino, čeprav je čisti dohodek v TOZD Energetika in v Železarni večji od planiranega ter, zakaj so davki in prispevki v prvih devetih mesecih veliko višji, kot v enakem obdobju lani, osebni dohodki pa so v primerjavi z lanskim letom dosti manj preseženi. Tudi poračun bi moral biti po njunem mnenju – glede na posloven rezultat – večji kot 40 %. Iz istega razloga menijo, da ni prav, da bi se povečale plačilne skupine za 7 % šele zadnja dva meseca v letu. Nadalje menijo, da dobi, glede na dotrajanost agregatov in naprav, TOZD Energetika premalo sredstev za IV in AZ. Ugotavljajo tudi, da so poslovni sklad napolnili kar za štirikratno vsoto, ki so jo planirali z družbenim planom. Zanima pa jih tudi, zakaj TOZD Energetika ne more dobiti statusa proizvodne TOZD, ko pa proizvajajo energetske medije, ki so vključeni v proizvodnem procesu izdelave in predelave jekla. Ne zdi pa se jim tudi prav, da proizvodne TOZD pri dobrem poslovanju delijo nagrade svojim delavcem. »Če pa jim gre slabše«, pravijo, »pa moramo kriti izgube tudi mi, oziroma se slabo poslovanje pozna pri slabšem osebnem dohodku naših delavcev.« SDS delavnica PIV energije zanima, »kdo in kdaj bo dobil odgovore na vprašanja iz prejšnjih sestankov«. SDS PIV energija 1, 2, 3 in 4 menijo, da bi moral poračun glede na dosežene poslovne rezultate v prvih devetih mesecih letošnjega leta znašati več kot 40 %.

Iz TOZD TRANSPORT smo prejeli zapisnike SDS vodstvo TOZD, promet + vleka 1, 2, 3, in 4, avtomobilski prevozi, tehtalci, delavnica motornih vozil, lokomotivna delavnica, vozovna delavnica, ter vzdrževanje proge. SDS promet + vleka 1 in 4 ugotavljata, da so v prvih devetih mesecih kar dobro poslovali, pa čeprav so imeli v železniškem oddelku manj ljudi in da so nastali manjši zastoji pri dostavi železniških voz za razkladanje zaradi izpada tretje lokomotive. Ker je bilo na ocenjevanje delovne uspešnosti precej pripomb, se je SDS avtomobilski prevozi odločila, da se več ne ocenjuje delovne uspešnosti, oziroma, da si med seboj točke uspešnosti porazdelijo linearno.

Iz TOZD DRUŽBENA PREHRANA smo prejeli zapisnike SDS vodstvo TOZD, restavracija Železarne, kantine in kuhinje ter samski domovi. Na sestanku SDS vodstvo TOZD je bilo govora tudi o problematiki počitniških domov. Zaradi težav, s katerimi so se srečevali letos, je SDS menila, da je treba dovolj zgodaj preskrbeti delavce za sezonsko delo, predvsem pa razčistiti vprašanja glede določitve kriterijev za višino osebnega dohodka. SDS kantine in kuhinje se je v zvezi s poslovanjem med drugim spraševala, kaj je vzrok tako dolgi čakalni dobi za odpravo okvar na delovnih napravah. Na sestanku so skušali ugotoviti tudi vzroke za neaktivnost mladinske organizacije v njihovi TOZD. Ugotovili so, da na zadnji sestanek ZSMS (sestaneke SDS je bil dne 4. 11.) vsi niso dobili vabil, težave pa povzročajo tudi deljen delovni čas in delo po sistemu 4+1. Dogovorili so se, da se sestanki ZSMS prično ob 13. uri ter da tedaj vodje enot odobrijo izhod na sestanek. SDS samski domovi v zvezi z devetmesečnim poslovanjem meni, da je v poslovnem poročilu premalo omenjena celovita dejavnost samskih domov. Zanima pa jo tudi, zakaj se ni začelo z adaptacijo samskega doma Ruparjeva 8 in pripominja, da so se sredstva za adaptacijo na Mežakliji našla, za adaptacijo doma jih pa ni. Govora je bilo tudi o težavah, ki jih imajo sobarice pri svojem delu v samskih domovih. Pravile so, da imajo nekateri stanovalci nemogoč odnos do njihovega dela, do reda in čistote ter predlagale, da se proti takšnim ostreje ukrepa.

Center za proučevanje samoupravljanja in informiranja – Božidar Lakota

SEJA KONFERENCE DELEGACIJ ŽELEZARNE ZA SKUPNOST ZDRAVSTVENEGA VARSTVA

V sredo, 2. decembra je bila na ravni Železarne 25. seja konference delegacij SIS za zdravstveno varstvo. Konferenca se je udeležilo 11 delegatov iz temeljnih organizacij in delovnih skupnosti. Na seji so obravnavali gradivo za 23. sejo skupščine občinske zdravstvene skupnosti Jesenice ter delegirali delegate za to skupščino. K posameznim točkam dnevnega reda za sejo skupščine je obrazložitev podala Irena VOVK iz temeljne organizacije Jeklarna.

Pri pregledu prihodkov in odhodkov občinske zdravstvene skupnosti Jesenice od 1. – 9. 1981 je konferenca delegacij ugotovila, da pregled prihodkov in odhodkov za devetmesečno obdobje kaže še naprej zaskrbljujočo situacijo. Kljub izvajanju varčevalnih in ustaljenih ukrepov ni mogoče več usklajevati stroškov zdravstvenega varstva z razpoložljivimi sredstvi.

Pri obravnavanju nadomestil in povračil osebnega dohodka je konferenca delegacij tudi ugotovila, da smo Zdravstveno skupnost Jesenice glede na skupni stalež bolezenske odsotnosti bremenili le za 2,33 odstotka, medtem ko je šlo ostalih 3,27 % v breme delovnih organizacij. V železarni Jesenice je bil povprečni bolezenski stalež v devetih mesecih 8,59 %. Konferenca delegacij ugotavlja, da je bolezenska odsotnost v Železarni visoka, na kar vplivajo največ izredno težki fizični in psihični napori delavcev, ki delajo v dokaj zastarelih in težkih proizvodnih obratih. Za zmanjšanje bolezenske odsotnosti so v Železarni v izvajanju določeni ukrepi, predvsem je pomembna izdelava analiz o vzrokih obolenj, sistematično zasledovanje bolezenske odsotnosti (izdelava mesečnih poročil, mesečno obveščanje temeljnih organizacij, kjer je bolezenska odsotnost nad povprečjem Železarne ter zasledovanje števila zgubljenih delovnih dni).

Za reševanje problematike bole-

zenske odsotnosti imamo v Železarni tudi posebno komisijo, ki skuša reševati probleme delavcev, ki niso bolezenske narave, pa želijo v stalež, ker si sami tako ali drugače ne znajo pomagati. Uvedli smo tudi kontrolorja, bolnikov, ki svoje delo uspešno opravljajo. Vzdržujemo tudi stalni kontakt s kurativnimi zdravstvenimi in temeljnimi organizacijami. Konferenca delegacij poudarja, da dejstva kažejo na to, da se v Železarni dobro zavedamo, kakšno bolezensko odsotnost imamo in jo ne opazujemo le od strani, kot to nekateri mislijo. Vendar pa, glede na težavnost dela in obremenjenosti delavcev kot posledica izrednih naporov za doseganje planske proizvodnje ne moremo trditi, kot zopet nekateri mislijo, da je polovica delavcev »simulantov«. S tem ne želimo zagovarjati delavcev, ki neopravičeno »bolujejo«, pač pa postaviti razgovore okoli bolezenske odsotnosti, zlasti v Železarni, na realna tla.

Pri obravnavanju predloga finančnega načrta občinske zdravstvene skupnosti Jesenice za leto 1981 je konferenca delegacij ugotovila, da finančni načrt zdravstvene skupnosti za tekoče leto temelji na samoupravnem sporazumu o temeljnih plana OZS Jesenice za obdobje 1981 – 1985, obenem pa pomeni tudi prvi korak k uresničitvi sprejetih resolucijskih usmeritev razvoja občine in republike Slovenije. S planskimi dokumenti in z zakonskimi spremembami so se začele uresničevati nekatere spremembe v nadaljnjem razvoju zdrav-

stva, zato je leto 1981 kot prvo leto novega srednjeročnega obdobja izrazito posebnega značaja. Konferenca delegacij je bila tudi seznanjena, da je v obravnavi predlog finančnega načrta zdravstvene skupnosti že tretjič, ker ga skupščina ni sprejela iz vzrokov, ker so se sredstva združenega dela v prvem polletju zaradi nizkih prispevnih stopenj in nizkega osebnega dohodka v združenem delu počasneje dotekala kot je bilo to predvideno s finančnim načrtom, ker je bila udeležba sredstev za bolnišnično zdravljenje še vedno previsoka in ker ni bilo mogoče zagotoviti sredstev za republiško solidarnost za zagotovljeni program v znesku 7.911.000 dinarjev, kar združeno delo ni sprejelo kot obveznost s samoupravnim

sporazumom o temeljnih plana OZS Jesenice, za obdobje 1981 – 1985, ob neresenih in spornih vprašanjih v zvezi z določitvijo republiške solidarnosti.

Konferenca delegacij je sklenila, naj se finančni načrt pripravi v takih merilih, kot smo se dogovorili z valorizacijo.

Pri obravnavanju poročila o poteku in problemih svobodne menjave dela v zdravstveni skupnosti v letu 1981 (povečanje dogovorjenih sredstev in povečanje cen zdravstvenih storitev ter poslovanje Zdravstvenega doma Jesenice, Obratna ambulanta Železarne Jesenice in SOZD Gorenjski zdravstveni center) konferenca delegacij vprašuje, zakaj se nismo organizirali ene dežurne službe v občini Jesenice ter zakaj ne organiziramo nege bolnika na domu, saj je drugje to že dolgotrajna praksa. Konferenca delegacij ugotavlja, da imamo zdravnikov dovolj, le normativi so tako neelastični, da jih ne moremo zaposliti. Glede na to konferenca delegacij predlaga, da bi moral vse te probleme proučiti koordinacijski odbor in predložiti predloge smotnejši

organiziranosti zdravstvene službe v občini.

V zvezi z osnutkom aneksa k samoupravnemu sporazumu o temeljnih plana občinske zdravstvene skupnosti Jesenice za leto 1982 je konferenca delegacij postavila vprašanje, kako naj uporabniki razumemo, da se ob zvišanju prispevne stopnje omejujejo pravice uporabniku, kot je v aneksu predlagano. Vprašuje tudi, kaj pomenjuje strokovna služba za normalni stalež? Zato člen 7 ni v skladu s četrtim členom statuta medobčinske zdravstvene skupnosti. Konferenca delegacij meni, da v sestavljeni delovni organizaciji kot je Železarna Jesenice, ne moremo ločeno obravnavati bolezensko odsotnost po temeljnih organizacijah.

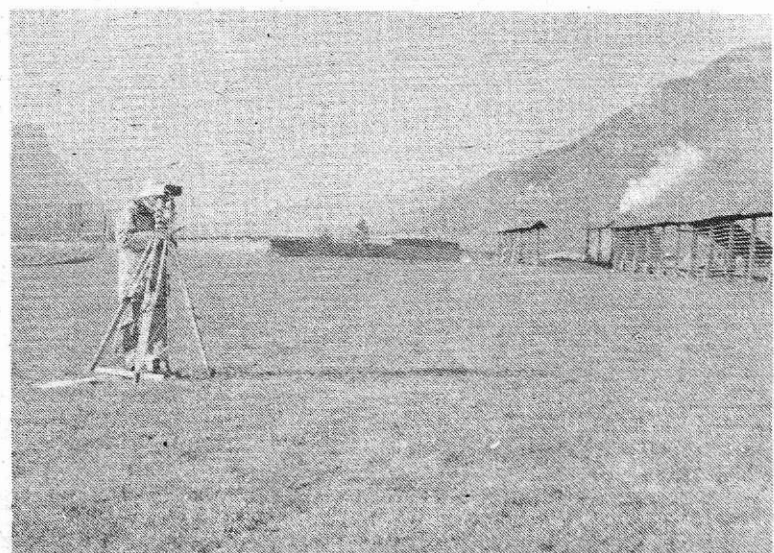
Konferenca delegacij je brez pripomb sprejela predlog statuta občinske zdravstvene skupnosti Jesenice in financiranje medobčinske organizacije slepih in slabovidnih Kranj – Zavoda za letovanje Kranj glede dodatnega plačila še za 23 otrok.

Konferenca delegacij je sklenila, da se 23. seja skupščine občinske zdravstvene skupnosti Jesenice udeležijo naslednji delegati: Irena Vovk – TOZD Jeklarna, Darinka Štravs – TOZD Valjarna bluming štelkel, Štefan Razinger – TOZD Livarna, Edo Šifer – TOZD Strojne delavnice, Ivanka Zupančič in Jože Frece iz delovne skupnosti za kadrovske in splošne zadeve ter informiranje ter Diana Ažman iz delovne skupnosti za ekonomiko, TKR in novogradnje. D. M.

Železarski globus

NEMŠKA DEMOKRATIČNA REPUBLIKA

V ostri mednarodni konkurenci z zahodnonemškimi, francoskimi in avstrijskimi podjetji so dobila tri japonska podjetja naročila za dobavo nove hladne valjarne z letno zmogljivostjo 400.000 ton v železarni Eisenhüttenstadt. Za financiranje tega projekta so odobrile japonske banke posojilo za obdobje osmih let. Z gradnjo valjarne bodo pričeli leta 1983.

Prve meritve pred pričetkom gradnje jeklarne 2 na Belškem polju (Foto S. Kokalj)

TEMELJNA NAVODILA O POŽARNI VARNOSTI, KI JIH MORAJA POZNATI VSI

V želji, da bi preprečili manjše, večje in celo katastrofalne požare, sem oblikoval temeljna navodila, s katerimi bi se morali seznaniti vsi občani. Se vedno ugotavljamo, da mnogi požari nastanejo zaradi malomarnosti in brezbrčnosti nekaterih občanov, zaradi česar nastaja ogromna materialna škoda, nemalokrat pa zahtevajo tudi človeška življenja.

POŽARNA VARNOST V KLETNIH PROSTORIŠH

- Plinske jeklenke shranjujemo samo nad nivojem zemlje, ZATO NE SPADAJO V KLETNE PROSTORE!
- Dimniška vratica morajo biti dvojna, dobro zaprta in ne založena. Pred vratici mora biti položena pločevina z robnikom ali pa tla grajena iz negorljivega materiala.
- Kleti morajo biti čiste, brez nepotrebnih navlake! (Na tak način dosežemo pogoje za uspešno akcijo ob požarih in drugih elementarnih nesrečah).
- Vsi prehodi naj bodo vedno prosti!
- Ne skladiščiti v kletne prostore kurilnega olja ali drugih vnetljivih tekočin!
- Ne shranjujmo v kletne prostor bencinskih strojev (motorjev, mopedov, motornih žag itd.).
- Dostop do oken naj bo vedno prost!
- Vodni ventil (zasun) naj bo vedno dostopen!

POŽARNA VARNOST NA HODNIŠKIH IN STOPNIŠČIH

- Hodniki in stopnišča morajo biti vedno prosta in ne založena z raznimi predmeti!
- Električna razvodna omarica naj bo vedno dostopna. Varovalke v omarici naj bodo čitljivo označene za kaj so namenjene, ločeno po etažah, električnih pripomočkih. V omarici naj se nahaja kontrolnik toka (omara naj ne bo odlagališče raznih predmetov)!
- Zasilna vrata skozi požarni zid naj bodo izdelana po predpisih in naj bodo vedno zaprta!
- Gasilski aparati morajo biti vedno dostopni, uporabni in nameščeni na vidni oziroma posebnih mestih!
- Hidrantna omarica naj bo vedno v redu vzdrževana in ko se ne uporablja zaplombirana (vsak drugi pojav javiti gasilski službi)!

POŽARNA VARNOST V STANOVAJSKIH PROSTORIŠH

- Zavese naj ne bodo izpostavljene višjim temperaturam!
- Peči za ogrevanje morajo biti vedno dobro vzdrževane in v uporabnem stanju!
- Dimne cevi morajo biti nepoškodovane in pravilno sestavljene v dimno tuljavo, v kateri mora biti nameščena kovinska obroba (rozetna)!
- Peči morajo biti postavljene na ognjevarnem podstavku!
- Pred kurilščima morajo biti nameščeni predpečnjaki z robnikom!
- Peči in dimne cevi naj bodo zadostno oddaljene od vnetljivih snovi (sušenje drv ob peči in perila na peči je že nešteto krat povzročilo požar)!
- Odlagajmo vedno ohlajen pepel v kovinske posode s pokrovom ali v zaprt kontejner (pepel ne odlagajmo v kletne prostore, hodnike, garaže ali celo na podstrešje)!
- Pri uporabi peči na butan ali na kurilno olje upoštevajmo vse varnostne ukrepe in navodila proizvajalca. V vročo peč ne dolivajmo goriva. Bodimo oprezní pri prižiganju peči in pri shranjevanju kurilnega olja!

VARNOST V PODSTREŠNIH PROSTORIŠH

- Pri vходу na podstrešje mora biti vedno pripravljena lestev ustrezne dolžine (ali pa že montirane stopnice)!
- Vrata ali pokrov za vstop na podstrešje morajo biti obite s pločevino in stalno odklenjena!
- Podstrešje ne osvetljujmo z odprtim ognjem (svečo, petrolejko, vžigalnicami, vžigalniki in podobno, kajti dovolj je že pajčevina in nesreča je tu)!
- Na podstrešju je priporočljivo, da namestimo sod z vodo in vedrom ali gasilski ročni aparat!
- Podstrešje naj bo vedno čisto in pospravljen!
- Dimnik mora biti vedno prost, nezaložen, ometan z malto in ne razpokan!
- Dimnik mora imeti dvojna dimniška vratica, ki se dobro zapirajo. Pred vratici mora biti pločevina z robnikom!
- Zarnice morajo biti zaščitene za obločnim steklom ali pa mora biti nameščena ladijska luč. Zasilne električne napeljave so STROGO PREPOVEDANE!

- Sušilnice za meso morajo biti grajene tako, da so ognjevarne!
- Dimnik nad strešno konstrukcijo mora biti skrbno zazidan in pravilno urejen s pločevinasto dimniško obrobo. Lesene in druge strešne konstrukcije naj bodo od dimnikov oddaljene skladno s predpisi.

OKOLICA STAVB MORA BITI PRIMERNO UREJENA

- Vsi dohodi in dovozi naj bodo prosti za gasilce in gasilska reševalna vozila — TUDI POZIMI!
- Odprti in zaprti kontejnerji naj ne bodo približno stavb, zlasti blizu gospodarskih poslopij!
- Okolica stavb naj bo vedno očiščena in ne zaparkirana (od tega je odvisna hitra in uspešna intervencija gasilcev)!
- Smetišne jame morajo biti vedno pokrite z negorljivimi pokrovi!
- Hidranti in odvzemališča vode morajo biti vedno dostopna!
- Preprečujemo igre otrok z vžigalicami!
- Ne požigajmo dračja in drugega gorljivega materiala v vetrovnem vremenu!

POŽARNA VARNOST V DRVARNICAH

- V drvarnicah naj bodo drva zložena v skladovnice!
- Trda goriva (drva in premog) naj bodo ločena!
- V drvarnicah ne shranjujmo gorilnega olja, drugih vnetljivih tekočin in plinskih jeklenk!
- Zavedajmo se, da premog povzroča samovžig, zlasti če je vskladščen dalj časa (uredimo primerno mesto, po možnosti iz ognjeodporna materiala). Samovžig se pospešuje: vlaga, toplota, žveplove spojine, premogov prah, premog, naložen v velike kupe itd.
- Staro zalogo premoga uporabimo najprej!
- Kontrolirajmo temperaturo vskladščenega premoga, ugotovljamo vonj in čisti premogov prah (mešanica prahu, zraka in toplote je eksplozivna)!
- Pri vskladščenju premoga večjih količin uredimo zračnike po ustreznih predpisih!

POŽARNA VARNOST V GOSPODARSKIH POSLOPIJH

- Na gospodarskih poslopijih, senikih in kozolcih naj bo vskladščena samo živinska krma!
- Shranjevanje traktorjev v skednju in pod kozolcem predstavlja veliko požarno nevarnost!
- Traktorje in druge kmetijske stroje ne parkirajmo v skednje in senike, temveč v zato urejene prostore!
- V skednju naj bodo le tisti stroji, ki so namenjeni za pripravo krmil (slamorenice in temu podobno)!

REVJA »NAŠA OBRAMBA« V VSAKO GOSPODINJSTVO

Svet za ljudsko obrambo predsedstva SR Slovenije je na svojih zadnjih sejah izredno pozornost namenil nadaljnjemu usposabljanju delovnih ljudi in občanov za naloge splošne ljudske obrambe in družbene samozastite. Sprejeli so tudi sklep, da naj se posebna pozornost nameni racionalnosti programov in samousposabljanju delovnih ljudi in občanov. To naj se omogoči z ustrežno literaturo, obrambnim tiskom in preko sredstev javnega obveščanja.

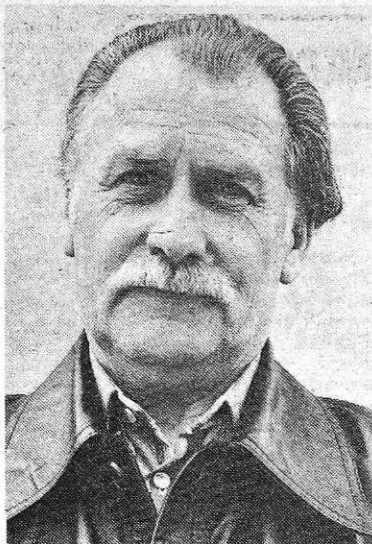
Na posvetovanju s predstojniki občinskih upravnih organov v Poljčah so se dogovorili, da bi decembrsko številko revije Naša obramba razdelili brezplačno vsem gospodinjem v SR Sloveniji. Decembrska številka Naša obramba bo sicer imela enako vsebino in obseg (96 strani) kot vse druge številke, toda zaradi visoke naklade in glede na to, da so vsi režijski in nekateri drugi izdatki vsebovani v njeni osnovni nakladi, bo izredno poceni: vsak izvod bo stal največ 14 din. Kot zanimivost naj povemo, da bo v decembrski številki revije Naša obramba med drugim objavljeno tudi gradivo za obvezno samozastitno usposabljanje, ki je predpisano za vse delovne ljudi in občane. Glede na to, da bodo obvezniki tega pouka lahko individualno proučili temi Mobilizacija v različnih pogojih in Diverzantsko dejstvo, bi za bosta objavljena v decembrski številki revije Naša obramba in ki jo bodo prejela vsa gospodinjstva, bi za obdelavo teh tem ne organizirali posebnih predavanj, ampak le enkratno konsultacijo za obe temi skupaj.

- Na skednju redno čistimo (ometamo) pajčevino (pajčevine povzročajo hitro razširitev požara)!
- Shrambe za tekoča goriva morajo biti čiste, urejene, hladne in zračne!
- Sodi morajo biti na primernih podstavkih in pod sodi morajo biti nameščene lovilne posode!
- Predno dolijemo strojem tekoča goriva, moramo ugasniti motor in iztakniti ključ za pogon motorja!
- Posode za žganjekuho in brzoparilnike za pripravo prašičje krme uporabljamo na mestih, ki so požarno varna (kotli na butanske gorilnike so v zaprtih prostorih zelo nevarni, ker porabijo veliko količino zraka)!
- Kontrolirajmo listnjake za stelo (listje, žagovino), ker so zelo nevarni za samovžig!
- Za svetlobo na skednjih ne uporabljajmo steklenih krtin (opek)!
- Motorji ventilatorjev in drugih kmetijskih naprav so zelo nevarni za povzročitev požara (nastanejo trenja, segrevajo se ležaji, pošokujejo se električni vodi speljani po tleh itd.)! Zato naj bodo električni motorji zavarovani s posebnimi zaščitami (s pokrovi), ki so znotraj obiti s pločevino!
- Med kmečko stanovanjsko in gospodarsko stavbo naj bodo zgrajeni požarni zidovi!

NEKAJ SPLOŠNIH NASVETOV

- Z umetnimi gnjoli in raznimi škropili moramo ravnati tako, da ne onesažimo talne vode potokov in rek in s tem povzročimo pogin rib!
- Električna napeljava naj bo strokovno instalirana skladno s predpisi. Ne delajmo samo provizorično, ker lahko pride do hudih posledic!
- Vedno moramo skrbeti, da so na svetlobnih telesih nameščena obročna zaščitna stekla. Vtičniki, vtične doze in drugo morajo biti vedno brezhibni!
- Pregoreti varovalke ne prevezujemo s žico, temveč jih zamenjamo z novimi. Najprej se prepričajmo, zakaj je varovalka pregorela (nekaj ni v redu na potrošnikih ali je preobremenitev el. toka). Električni potrošniki naj bodo ozemljeni!
- Vsak butanski štedilnik in druge butanske naprave naj v predpisanem roku pregleda strokovnjak!
- Razmislimo ali ne bi kazalo nabaviti gasilski ročni aparat!
- Ocenimo ali smo usposobljeni za gašenje začetnih požarov (posvetujmo se z gasilci)!
- Ali znamo rokovati z ročnimi gasilskimi aparati (posvetujte se z gasilci)?
- To je le nekaj osnovnih opozoril in če se bomo le-teh držali, bomo prav gotovo preprečili marsikateri požar in s tem prispevali svoj delež k boljši požarni varnosti.
- Ob zaključku mojega prispevka se že vnaprej najlepše zahvaljujem vsem tistim, ki jih bodo upoštevali in s tem prispevali k naši skupni nalogi pri družbeni samozastiti.

Navodila pripravil
Jože Zajc

MILOŠ MAGOLIČU V SPOMIN

zapisov pa tudi avtor strokovno-zgodovinskih zapisov o rudarjenju in železarstvu. S svojim bogatim znanjem in poznavanjem zgodovine železarstva je veliko sodeloval s sorodnimi organizacijami doma in v svetu. Sodeloval je pri preoblikovanju kovaškega muzeja v Kropi, pri številnih občasnih razstavah in zgodovinskih-znanstvenih dejavnostih. Izredno kvaliteto je opremil nekaj knjig in bil avtor številnih idejnih osnutkov različnih edicij, značk, dekorater prireditvenih prostorov in podobno.

Vse to dokazuje njegovo izjemno angažiranost na teh področjih, njegov izostren estetski čut, natančnost in doslednost, ki so ga skupaj z njegovim znanjem in osebnostnimi kvalitetaми uvrščale med ugledne osebnosti naše železarne.

Svoje bogato znanje in življenjske ter delovne izkušnje pa je razdal tudi kot član zveze komunistov, kot delegat v občinski kulturni skupnosti in v številnih strokovnih in znanstvenih organih in organizacijah. V kratkih besedah je vedno povedal veliko, kar je lastnost osebnosti, ki veliko znajo in vedo kaj hočejo.

Poleg številnih priznanj in pohval je Miloš Magolič prejel gorenjsko Prešernovo nagrado za življenjsko delo pri razvoju muzejske dejavnosti na Gorenjskem. To najbolj prepričljivo povelje, kaj smo jeseniški železarji, Gorenjci in Slovenci izgubili z njegovo mnogo prežgodno smrtjo. V tem trpkem trenutku pa imamo v mislih stih dr. Franceta Prešerna v katerih pravi: »Človek mora umreti, človeštvo ostane, in z njim bo ostalo, kar je zanj napravilo.«

Miloš Magolič pa nam zapušta veliko. Ne samo sedanjim, temveč tudi bodočim rodovom je ohranil in pomagal ohranjati pomemben del naše železarske zgodovine, naše socialne in delavske preteklosti. To so velika dela, ki bodo njegovo ime ohranjala tudi bodočim rodovom.

10. DECEMBER — DAN ČLOVEKOVH PRAVIC

Desetega decembra 1948. leta je generalna skupščina Združenih narodov sprejela splošno deklaracijo človekovih pravic. Po tem zgodovinskem dejanju je generalna skupščina naročila vsem državam — članicam, da objavijo besedilo deklaracije in »da storijo vse, da se širi, izobesja, bere in pojasnjuje predvsem v šolah in drugih vzgojnoizobraževalnih zavodih vseh držav in ozemelj ne glede na njihovo politično ureditev«.

Zanikanje in teptanje človekovih pravic sta pripeljala do takšnih borb in dejanj, da se jim upira vest človeštva. Stvaritev sveta, v katerem bi vsi ljudje prosto govorili in verovali brez strahu in revščine, je bila spoznana za najvišje človeško prizadevanje.

Prav tako je neizogibno potrebno, da se pravice človeka zavarujejo z močjo prava. S tem človek ne bi bil prisiljen zatekati se v skrajni sili k uporabi zoper tiranijo in nasilje. Potrebno je tudi pomagati k razvoju prijateljskih odnosov med narodi.

Ljudstva Združenih narodov so v ustanovni listini na novo potrdila svojo vero v temeljne človekove pravice, v dostojanstvo in vrednost človeške osebnosti, v enakopravnost moških in žensk. Odločila so se, da bodo podpirala družbeni napredek in ustvarjanje boljših življenjskih pogojev in zmeraj večji svobodi.

Vse države — članice so se tudi zavezale, da bodo zagotovile v sodelovanju z Združenimi narodi splošno in resnično spoštovanje človekovih pravic in temeljnih svobod. Enako razlaganje teh pravic in svobod je največja pomena za popolno izpolnitev te obveze.

Na podlagi tega je generalna skupščina razglasila splošno deklaracijo človekovih pravic kot skupen ideal, ki naj ga dosežjo vsa ljudstva

in vsi narodi. Ob tem moramo vedeti, da sme vsak uživati vse pravice in svoboščine, ki so razglašene s to deklaracijo, ne glede na plemo, barvo, spol, jezik, vero, politično ali drugo prepričanje, narodno ali socialno pripadnost, rojstvo... Prav tako ima vsak pravico do življenja, prostosti in varnosti svoje osebe. Prepovedano je kakršnokoli mučenje ali surovo nečloveško ravnanje ali držanje človeka v suženjstvu.

Ob dnevu človekovih pravic se spominimo na to, da je še mnogo ljudi preganjan in da bežijo iz svoje dežele, čeprav ima vsak človek pravico do proste izbire bivanja in prostega gibanja v deželi, da so še v mnogih deželah kršene temeljne človekove pravice...

Boriti se moramo za to, da bi vsi ljudje imeli enake pravice, da med njimi ne bi bilo nobenih razlik. S tem bi dosegli enakopravnost med vsemi ljudstvi, kar je tudi naša glavna naloga, za katero se moramo trdno in vztrajno boriti. To je tudi hkrati velik prispevek k miru v svetu.

INDIRA ŠEHOVIČ, I. B.
CSS JESENICE

POMEMBNA PRIDOBITEV ZA IZBOLJŠANJE DELOVNIH POGOJEV IN ŽIVLJENJSKEGA OKOLJA

(Nadaljevanje s 1. strani)

izboljšanje naših že tako težkih delovnih pogojev. Pomeni pa tudi večjo varnost pri delu in nam izboljšuje pogoje, da izdelamo še več kvalitetnih jekel, je na slovesnosti poudaril predsednik delavskega sveta TOZD Jeklarna Anton Albreht, ki je po tem, ko so delavci nove odpravevalne naprave vključili v obratovanje velike sesalne ventilatorje, povabil vse navzoče, da so si napravo ogledali.

Naj omenimo, da so sodelavci

TAKA NALOŽBA POMENI TUDI VISOKO STOPNJO ZRELOSTI DELAVCEV

Slavnostna govornica ob pričetku poskusnega obratovanja odpravevalne naprave jeklarne je bila predsednica republiškega komiteja za urejanje prostora in varstvo okolja Marija Vičar, ki je ob tej priložnosti dejala:

Dneve, kakršen je ta, v naši domovini že tradicionalno praznujemo z novimi pridobitvami. Letošnji praznik republike je za občane in delovne ljudi Jesenic, predvsem pa za delavce Železarne še posebej slovesen, ko namenu predajamo odpravevalno napravo na elektroobločnih pečeh.

Postal je običaj, da se ob prazniku republike ozremo na prehojeno pot, na napredek, ki smo ga dosegli od enega do drugega 29. novembra. Tudi ob letošnji, že 38. obletnici rojstva republike, ne moremo mimo ugotovitve, da so delovni ljudje vseh republik in avtonomnih pokrajin nadaljevali revolucionarno pot, ki jo je začrtalo prvo zasedanje AVNOJA in ki smo jo na izvirni način v teh 38 letih dograjevali, z graditvijo socialistične samoupravne družbe, s krepitvijo bratstva in enotnosti narodov narodnosti Jugoslavije, ob stalnih prizadevanjih za krepitve neuvrščenosti in za razvoj naprednih težej človeštva. Ob tem pa ne moremo mimo nekaterih poskusov ogrožanja našega nadaljnjega samoupravnega razvoja, mimo težej posameznikov in skupin tako znotraj Jugoslavije, kot tudi izven nje, ki so našli ugodna tla za svoje razdiralno delo v avtonomni pokrajini Kosovo. Danes razpolagamo s celovito oceno vzrokov, ki so privedli do kontrarevolucionarnih akcij na Kosovu in med temi vzroki je večina povezanih z vrsto odklonov od politike Zveze komunistov Jugoslavije ter drugih družbenopolitičnih organizacij in skupno dogovorjene politike republik in avtonomnih pokrajin. Ko se sedaj delovni ljudje Kosova prizadevajo za vzpostavitev drugačnih odnosov, za odstranitev temeljnih vzrokov za nastalo situacijo, predvsem pa za utrjevanje samoupravljanja in za uveljavitev delavcev, kot temeljnih nosilcev vseh odločitev o družbenoekonomskem in družbenem razvoju, smo trdno odločeni, da taka prizadevanja podpremo delovni ljudje in občani vseh republik in pokrajin, kajti »to kar se dogaja v kateremkoli delu naše države, ni le zadeva te republike, te pokrajine, ampak vseh nas« kot je bilo ponovno poudarjeno na nedavni seji centralnega komiteja ZKJ.

Ob pregledu prehojene poti v tem letu tudi ne moremo mimo zelo resne gospodarske situacije v naši republici in Jugoslaviji. Gotovo je, da na naše gospodarske razmere vplivajo tudi nekatere neugodne razmere v svetovnem gospodarstvu in mednarodne razmere nasploh, vendar pa velik del težav izvira iz naših napak, nedoslednosti, neodgovornosti, predvsem pa iz prepovednega uveljavljanja samoupravljanja na vseh področjih našega dela. Na zasedanjih zborov skupščine SR Slovenije je bil slovenskem delavskemu razredu, delovnim ljudem in občanom predstavljen celovit gospodarski položaj v tem trenutku v naši republici, prav tako pa tudi predlagane poti za čim hitrejšo vzpostavitev bolj normalnih gospodarskih gibanj.

V letošnjem letu ne bomo dosegli planov predvidenih gospodarskih rezultatov, saj je bil letošnji razvoj v režejni meri pod vplivom omejitev, izhajajo iz devizno bilanca in jačilno bilanca položaja republike. Izvoz blaga, kljub izrednim prizadevanjem vrste organizacij, ki so danes slovesno izročamo namenu, naj bo spodbuda vsem nam, da si bo vsak po svojih močeh prizadeval za takšno okolje, v katerem bomo zdravo živeli in delali. To dolgujemo sebi in ne nazadnje našim mladim generacijam.

Čestitam k novi delovni zmagi in prazniku republike.

oddelka za varstvo pri delu in varstvo okolja na kadrovske sektorju naše železarne ob tej priložnosti izdali lično publikacijo z naslovom RDEČI PRAH IN VARSTVO OKOLJA. Celotno besedilo, ki predstavlja prizadevanja Železarne za izboljšanje delovnega okolja in varstva okolja nasploh, ki so ga oblikovali Dragica Bezljaj, Zoran Krejić in Stanko Čop, v celoti objavljamo v današnji številki pod naslovom DEJAVNOST ŽELEZARNE ZA VARSTVO OKOLJA.

vendar pa bomo na tem morali vztrajati, saj bomo le na ta način dolgoročno zagotovili pogoje za izboljšanje produktivnosti, povečanje dohodka in s tem stabilen samoupravni družbenoekonomski položaj delavcev.

Prihodnje leto bo moralo biti v marsičem prelomno: obnoviti bo potrebno neugodne pojave in tendence iz preteklih let, gospodarska stabilizacija pa mora postati temeljno vodilo celotne družbene aktivnosti pri uresničevanju nalog in ciljev družbenoekonomskega razvoja v letu 1982.

Tudi delavci železarne Jesenice ste v vsa ta prizadevanja že vključeni. Temeljne usmeritve razvoja v naslednjem letu pa morajo postati vodilo pri delu v sleherni TOZD in delovni skupnosti, postati morajo last slehernega delavca. V te temeljne usmeritve razvoja pa sodijo tudi skrb za varstvo okolja, skrb za zaščito delavcev pred kvarnimi vplivi strupenih snovi, ki onesnažujejo zrak, vodo, tla in človekovo hrano.

Dolgo je prevladovala miselnost o nezdružljivosti ekoloških in ekonomskih vidikov gospodarskega razvoja. Med seboj smo se le bolj ali manj uspešno prepričevali o pomenu varovanja človekovega okolja, kako na eni strani varovati in ohranjati naravno okolje, na drugi strani pa omogočiti materialni in duhovni razvoj družbe. Mislim, da smo v SR Sloveniji to obdobje že presegli. Rezultati in dosežki na tem področju nas kljub še mnogim nerešenim in perečim problemom, hrabrojo.

Domala vsi temeljni dokumenti, v katerih se naša družba opredeljuje za nadaljnji razvoj, že vsebujejo prvine varovanja človekovega okolja kot neločljive sestavine razvoja. Vsa poglavitna vprašanja so obdelana v zveznih in drugih predpisih, dosegli smo tudi, da je vidik varovanja okolja vključen v učne in študijske programe na vseh stopnjah vzgojno izobraževalnih procesov.

Najbolj težaven je bil prehod od zapisanih stališč h konkretnim ukrepom. Na eni strani moramo odpraviti veliko ekoloških ran, ki so posledica našega neodgovornega odnosa do okolja v preteklosti, na drugi strani pa moramo poskrbeti, da z novimi naložbami ne bomo ustvarjali žarišč onesnaženja.

Železarna Jesenice je bila prav gotovo v preteklosti eden od najbolj perečih ekoloških problemov. Z načrtnim vlaganjem v čistilne naprave in z izboljševanjem tehnologij, ter opustitvijo nekaterih tehnologij, ki so bistveno onesnaževale okolje, ste dosegli vrsto uspehov na tem področju. Naj naštejem nekatere večje objekte, naprave in ukrepe: elektrostatski filtri, Dorr-ova usedlina, ukinitve pražilnih peči za rudo in izgradnja moderne aglomeracije, ukinitve proizvodnje generatorskega plina ter nato postopna zamenjava mazuta z zemeljskim plinom, izgradnja nove toparne, ki ogreva tudi mesto Jesenice, čistilne naprave za čiščenje odpadkov ter najnovejša pridobitev — pričetek poskusnega obratovanja nove odpravevalne naprave na elektroobločnih pečeh.

Z vsemi temi ukrepi se je znatno znižala koncentracija škodljivih snovi v zraku, ki je bila v glavnem sestavljena iz železovih oksidov, se pri SM pečeh odseva v dimovodih, delno pa se razprši skozi 40 do 72 m visoke dimnike in bližnje okolice. Pri elektroobločnih pečeh pa je bila prvotno postavljena čistilna naprava, ki je odvajala prah in pline iz dveh peči v skruber, iz katerega je odtekal onesnažena voda v že omenjena Dorr usedalnika. Kaj kmalu je bilo očito, da naprava s kapaciteto 70.000 kub. m na uro ne ustreza. Vedno pogostejše so bile okvare in vedno več prahu se je širilo po hali jeklarne in v bližnje okolice. Ob neugodnih vremenskih razmerah je bila zaprašena zrak v hali jeklarne včasih tako močna, da zaradi izredno slabe vidljivosti ni bilo mogoče posluževati z žerjavi in je bilo potrebno zaradi varstva delavcev pri delu ustavljati proizvodnjo. Zato je kmalu dozorela odloči-

DEJAVNOST ŽELEZARNE ZA VARSTVO OKOLJA

Mnogi domačini v jeseniški dolini in tudi drugi, ki jih pot vodi skozi Jesenice, se sprašujejo, zakaj in do kdaj bo še ta sicer lepa alpska dolina tako očito onesnažena kot je doslej.

Rdeči prah iz dimnikov Železarne daje mestu značilno podobo, na katero so se Jeseničani kar navadili in dvomijo, da bi te vrste industrija z raznoterimi proizvodnimi procesi, ki bolj ali manj ogrožajo okolje, lahko omejila izvore onesnaževanja v dopustne meje.

Pa vendar se železarji lahko ponašajo že z vrsto uspehov v prizadevanju za čistejšo in bolj zdravo okolje ob boju za tehnični napredek, ki ne sme terjati razvrednotenja okolja. Zavedamo se, da moramo uskladiti razvoj naše proizvodne dejavnosti z zahtevami za varstvo delovnega in širšega življenjskega okolja, saj smo sami najbolj izpostavljeni prahu, hrupu, plinom in podobnim zdravju škodljivim vplivom.

Stvarnost je seveda pogosto manj spodbudna od načrtovanj, saj drage investicije v modernjšo tehnologijo in v čistilne naprave dostikrat presegajo naše finančne zmoglosti. Zato je težko v najkrajšem času odpraviti vse pomanjkljivosti in modernizirati zastarele tehnologije, ki je dediščina stoletne tradicije železarstva na Jesenicah.

Eden glavnih pogojev, da se je že v petnajstem in šestnajstem stoletju začelo razvijati železarstvo v jeseniškem delu Gorenjske, je bil poleg prvotnih nahajališč rude tudi močan vir vodne energije — reka Sava, ki je v začetku služila za pogon kovaških klavir, mehov in kasneje vodnih turbin ter za hlajenje železarskih peči — poleg tega pa tudi izdatne zaloge lesa, ki se je kot lesno ogelje uporabljalo za izvor toplotne energije. Razvoj industrije z izkoriščanjem novih oblik energije, je doprinal k postopnim modernizacijam, ki pa so z intenziviranjem proizvodnje kvalitnih jekel vse bolj zaostroval ekološke razmere.

Zaradi tega se zlasti v začetku šestdesetih let tega stoletja, ki pomenijo prelomnico v osveščanju železarjev o nujnosti zaščite okolja, začno dograjevati in na novo postavljati čistilne naprave tako za dimne pline kot tudi za odpadke. Ponovno začneta delovati elektrostatska filtra — »stolpna čistilca« pri obeh plavžih, ki očistita 140.000 kub. m plavžnega plina na uro, da ga nato uporabljajo za predgrevanje zraka v kaverjih in nadalje kot gorivo večinoma v parni centrali.

Za čiščenje usedlinskih odpadkov iz čistilcev plavžnega plina sta bila 1962. leta zgrajena dva usedalnika tipa Dorr, ki še danes zadovoljivo delujeta kljub dodatnim obremenitvam z odpadkami iz odpravevalnih sistemov v aglomeraciji. Stopnja čiščenja odpadkov v Dorr usedalnikih dosega 95 % odkar je dograjena naprava, ki dodaja kemikalije za pospeševanje bistenja — flokulante v odpadke. Gošča se odvaža iz usedalnikov v zemeljske deponije, kjer se v letu dni nabere okrog 6.000 ton gošče.

Iz teh števil lahko jasno razberemo, v kolikšni meri pripomorejo te čistilne naprave k ohranjanju zraka in Save pred onesnaževanjem.

Pa ne le čistilne naprave, temveč predvsem izgradnja čistejših tehnologij je smoter ekološko osveščenih načrtovanj. Odkar je bila 1890. leta zgrajena prva Siemens-Martinova peč, ki je tedaj predstavljala vrhunec moderne tehnologije v svetu, se je marsikaj spremenilo. Danes sicer obratuje še šest SM peči, katerih tehnologija pa ne ustreza zahtevam današnjega časa. Zato so bile za izdelavo specialnih jekel v letih 1940, 1965 in 1968 postavljene tri elektroobločne peči. V elektroobločnih pečeh in tudi v SM pečeh se je z uvedbo novega postopka rafinacije jekla povečalo odgorevanje na povprečno 0,5 % in se v fazi vpihavanja kisika v talino sproščajo znatne količine rdečega prahu iz peči. Večina prahu, ki je v glavnem sestavljena iz železovih oksidov, se pri SM pečeh odseva v dimovodih, delno pa se razprši skozi 40 do 72 m visoke dimnike in bližnje okolice. Pri elektroobločnih pečeh pa je bila prvotno postavljena čistilna naprava, ki je odvajala prah in pline iz dveh peči v skruber, iz katerega je odtekal onesnažena voda v že omenjena Dorr usedalnika. Kaj kmalu je bilo očito, da naprava s kapaciteto 70.000 kub. m na uro ne ustreza. Vedno pogostejše so bile okvare in vedno več prahu se je širilo po hali jeklarne in v bližnje okolice. Ob neugodnih vremenskih razmerah je bila zaprašena zrak v hali jeklarne včasih tako močna, da zaradi izredno slabe vidljivosti ni bilo mogoče posluževati z žerjavi in je bilo potrebno zaradi varstva delavcev pri delu ustavljati proizvodnjo. Zato je kmalu dozorela odloči-

tev, da bomo zgradili novo odpravevalno napravo za elektroobločne peči v jeklarni. Prve priprave so stekle že v začetku preteklega srednjoročnega obdobja. Izbrana je bila čistilna naprava firme z bogatimi izkušnjami — American Air Filter Co. Naprava bo »s suhim« postopkom odpravevanja v vrečastih filtrihi prečistila do 1.284.000 kub. m dimnih plinov na uro. Pri tem ne bo odpadka onesnažene vode, prah se bo avtomatizirano stresal iz 2160 vreč v silose. Zbirnemu silosu je dograjen pelletizirni krožnik, tako da bo možno prah, oblikovan v kroglice — pelete, presipati in odvažati brez znatnega prašenja v ponovno uporabo ali na odval. Pelletiziran prah, ki bo vseboval okrog 50 % železonosnih snovi, se bo ponovno uporabljal v aglomeraciji vložka za plavže, ako ne bodo analize pokazale prekomernih količin nezaželenih sestavin, kar je odvisno od kvalitete starega železa.

Gradnja odpravevalne naprave je svojvrsten podvig, ne le zaradi izdatnih finančnih sredstev, saj je naložba danes vredna domala 170.000.000 din, temveč tudi zaradi načina gradnje, kateremu je bila Metalna iz Maribora vsekakor kos. Najpomembnejše obdobje gradnje je bila za železarje montaža sesalnih cevovodov, ki so v osrednjem delu izredno masivni, s premerom do štiri metrov in je bilo potrebno zaradi slednjega povsem obnoviti in ojačati konstrukcijo hale jeklarne. Zaradi teh del so morali jeklarji v avgustu letos ustaviti dve elektroobločni peči.

Ker je bilo vreme izredno lepo, so bila tudi zaradi tega najnujnejša dela izvršena tri dni pred rokom, kar pomeni, da so jeklarji lahko proizvedli v teh pridobljenih dneh že nad 1500 ton jekla, ostalo količino surovega jekla, ki je izpadla v 25-tih dneh ustavljenega proizvodnje pa smo morali zagotoviti našim valjarnam od drugod.

Ob gradnji odpravevalne naprave, ki je v primerjavi s staro napravo prava velikanja, se je usposabljal kader, ki mu bo v nadalje zaupano obratovanje čistilne naprave in s tem tudi del skrbni, da bo dejansko zmanjšana emisija vsega prahu za 40 % iz Železarne v okolico, kakor pač ocenjujemo po rezultatih meritev emisij, ki jih je izvedel metalurški inštitut.

K zmanjšanju zaprašnosti Jesenic pa so pripomogle tudi nekatere že pred leti izpeljane investicije. Naj omenimo moderno aglomeracijo surovin, ki je bila zgrajena 1971. leta, ko so bile ukinjene zastarele pražilne peči za rudo, ki so bile velik izvor prahu in plinov. V novem aglomeracijskem stroju je urejeno odpravevanje z elektrostatskim filtrom, ki 99 % odstranjuje prah iz 150.000 kub. m plina na uro.

Od 1965. leta pa do 1971. leta je bila postopno ukinjena proizvodnja generatorskega plina in je bilo s tem bistveno zmanjšano onesnaževanje zraka, predvsem s plinastim žepovim dioksidom (SO₂), ki je eden glavnih pokazateljev onesnaženosti zraka. Emisija SO₂ se je zmanjšala za okrog 50 % tako, da so v zadnjem obdobju povprečne celoletne količine le še okrog 2300 ton ki so posledica odgorevanja žvepla iz mazuta in iz koks, premoga, zlasti pa železove rude, če je le-ta slabše kvalitete.

S postopno zamenjavo mazuta z zemeljskim plinom od 1978. leta dalje je tudi ta izvor vedno bolj omejen, kar je razvidno iz diagrama 1.

Ugodne posledice vseh teh ukrepov so iz leta v leto nižje koncentracije škodljivih snovi v zraku jeseniške doline, kar nam potrjujejo rezultati vsakodnevnih meritev, ki jih izvaja Hidrometeorološki zavod SRS v centru mesta Jesenic. Upadanje koncentracije SO₂ v bivalnem okolju je razvidno iz diagrama 2. Imisijske koncentracije dima v prahu in v okolju Železarne so bile pred začetkom obratovanja nove odpravevalne naprave še vedno znatne in sicer od 0,6 do največ 2,8 mg v kub. metru zraka, medtem ko je v centru mesta Jesenic zaprašnost neznatna — okrog 0,07 mg v kub. m.

Konec leta 1977 smo v Železarji zgradili novo toparno, ki jo uporabljajo tudi za centralno ogrevanje mesta Jesenic in so s tem odpravili posamezni manjši izvirni onesnaževanja neposredno v stanovanjskem okolju.

Vsekakor moramo omeniti, da je ukinitve proizvodnje generatorskega plina v začetku sedemdesetih let ne le prispevala k čistejšemu zraku, temveč tudi močno razbremenila Savo in potok Javornik pred onesnaženjem, ker se vanju niso več stekale strupene katranske odplake, ki so ju dobesedno črno obarvale in uničile ves vodni živelj.

V zadnjem obdobju se pogoji za življenje vodnega rastlinstva in živalstva v Savi očitno izboljšujejo, čeprav so nekateri pojavi v njej še

vedno kazalci močno porušenega ravnotežja.

Katranskih odplak ni več, sedaj se v naših proizvodnih procesih pojavljajo v glavnem odplake trdnih usedljivih delcev, ki jih zadovoljivo prečiščujemo v obstoječih čistilnih napravah. Zmanjšanje obremenitev Save z odpadkami Železarne nam potrjuje redna kontrola onesnaženosti iztokov, izražena v ekvivalentih E, kar je razvidno iz diagrama 3.

Čeprav uporabi Železarna znatne količine vode, se je v tehnoloških procesih onesnaži ali izrazi manj kot 20 %, ostalo je hladilna voda, ki se ogreta največ za 1 stop. C zliva nazaj v Savo. Precej problemov so nam povzročale odplake iz zastarelih lužnic, ki pa so večinoma ukinjene, odkar obratuje sodobna lužilnica v hladni valjarni na Beli z ustreznimi čistilnimi napravami in odkar uvajamo suho tehnologijo obdelave površin.

S problematiko pojava odpadnih snovi smo se železarji očitno že od nekdaj ukvarjali in sicer ne le z odpadkami in izvori prahu in plinov, temveč smo proučevali možnosti uporabe ali ustreznega odlaganja tudi najpomembnejšega stranskega produkta — žlindre. Žlindra iz plavžev in jeklarskih peči se je že včasih odlagala v nasip, ki zaseda danes precejšnjo površino. Ker je v njem še precej železonosnih sestavin, smo v 1977. letu postavili ob vznožje nasipa objekt za magnetno separacijo talilniških odpadkov, ki letno izloči iz 150.000 ton žlindre okrog 10 % železonosne frakcije, ki se ponovno tali v SM pečeh, ostala žlindra pa se uporablja v gradbeni namene. Žlindra iz plavžev se v novejšem času še tekoča granulira z vodo in jo v obliki poroznega peska dobavljamo za proizvodnjo cementa. Pri obdelavi in predelavi jekla se pojavljajo velike količine okujine, ki jo ponovno uporabimo v talilnih pečeh.

Zajet prah v odpravevalnih sistemih se večinoma vrača v aglomeracijo, če vsebuje zadostno železa, deloma pa ga odlagamo, nekatere vrste prahu pa tudi dobavljamo industriji polprevodnikov, industriji barv itd.

Vedno večja nadloga današnjega časa je hrup, ki je tudi v naši industriji močno zaznaven, tako zaradi transportnih sredstev kot tudi hrup delovnih strojev, naprav in priprav, ki je zaradi specifičnih proizvodnih procesov lahko zelo moteč v delovnem območju pa tudi v bivalnem okolju ob Železarji. Omejitev širjenja hrupa je pogosto zelo težavna naloga. Najučinkovitejša rešitev je seveda odstranitev izvora hrupa, ki pa je ni mogoče dosledno izvajati. Zato skušamo omiliti hrup z nabavo naprav in opreme, ki povzroča manj hrupa; naj navedemo za primer nadomestno postavitev turbokompresorja za zrak pri kisikarni ob Savi, ki od leta 1976 nadomestja batne kompresorje, ki so predhodno povzročali močan hrup, ki se je širil tudi v bližnja naselja.

Najpogostejše preostane protihrupna zaščita z zvono izolacijo izvorov v zaprte prostore. Eden od načinov zaščite bivalnega okolja pred prekomernim hrupom iz Železarne je tudi ureditev nasipa, ki obdaja izvor, kot je na primer pri predelavi talilniških odpadkov na haldi.

Ob začetku obratovanja nove odpravevalne naprave na elektroobločnih pečeh pričakujemo nekatere, da bo na Jesenicah povsem čist zrak, vendar kot smo že navedli, se bo zaprašnost zmanjšala predvsem v delovnem okolju jeklarne in bližnje okolice, še vedno pa ostanejo izvori rdečega prahu na SM pečeh, ker je gradnja odpravevalnih naprav na teh pečeh izredno zahtevna in se praktično ne izvaja. Tehnologija SM peči je že zastarela in jo povsod opuščajo.

Tudi v naši Železarji je planirana postopna ukinitve martinovk in plavžev ob izgradnji dodatnih elektroobločnih peči, katerih proizvodnja jekla bazira na predelavi starega železa in ni odvisna od problematičnega dovoza koks in rude, ki sta potrebna za pridobivanje grodlja v plavžih — grodelj pa je osnovni vložek za SM peči.

V teku so priprave za gradnjo nove jeklarne, ki bo opremljena z ustreznimi čistilnimi napravami in tudi protihrupno izolirana. Prav gotovo širjenje jeklarske industrije ne more zagotoviti povsem naravnega okolja, lahko pa dosežemo, da je spremenjena kvaliteta okolja sprejemljiva za prizadete kraje. Nekateri seveda dvomijo v učinkovitost delovanja tudi najsoodobnejših čistilnih naprav, a izkušnje nas opozarjajo, da večinoma ne odpove tehnika, temveč ljudje, ki se ne zavedajo vseh daljnosežnih posledic. Zato je osveščanje in izobraževanje ljudi za varstvo okolja vse pomembnejši proces. Da smo železarji vključeni v ta proces, lahko potrdimo z usposab-

L
Z
o
le

I
j
n
p

z
s
lj
n
v
z
č
ol
je
ol
n
ir
ol

se
ol
vi
si
le
oj
ko

pi
vi
je
pl
st
nj
n
na
pl
št
ni
oc
te
ve

oi
pi
ju
de
že
ol
na
m
tr
hl
rc

di
ži
ja
uj

re
č
ol
le
lo
pl
ol

di
15
zi
P
nj
m
da
vs
m
ci
ti
15
nj
bi
gc
le
na
de
v
m
sp
fa
le
nj
st
sr
je
re
ni

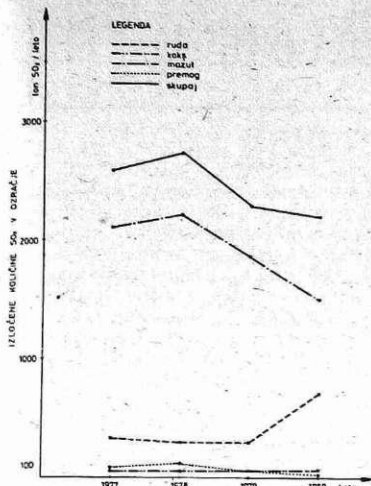

Diagram 1 — izločene količine žveplovega dioksida iz Železarne v ozračje jeseniške doline so iz leta v leto nižje

Iljanjem kadrov za vodenje čistilnih naprav v jeklarni, v hladni, valjarni, podbojni in še kje.

Leta 1977 je bil v okviru oddelka za varstvo pri delu organiziran odsek za ekologijo dela in varstvo okolja Železarne, ki je poleg osnovnih nalog pri proučevanju in izboljševanju delovnih pogojev železarjev zadolžen tudi za kontrolo in preprečevanje onesnaževanja okolja v in ob železarni. Sodelavci oddelka so dejavno vključeni pri vseh izboljšavah obstoječih razmer, kakor tudi pri novih gradnjah, ki ogrožajo zdravo in varno delovno ali širše življenjsko okolje.

V Železarni deluje že od začetka sedemdesetih let komisija za varstvo okolja pod predsedstvom sedanega vodje dolgoročnega razvoja. Komisija preverja dejanske razmere v Železarni, pretehtava možne ukrepe in opozarja na dosledno reševanje tekočih problemov.

V Železarni si bomo še v nadalje prizadevali zagotoviti čim bolj zdravo in varno okolje in sicer predvsem v smeri ukinitve ali omejitve obstoječih virov onesnaževanja kot so plavži in SM peči. Uvajali bomo čistejšo in tkm. »suho« tehnologijo, npr. peskanje površin obdelovancev namesto luženja oz. jedkanja s kislinami ipd.; uvedli bomo zemeljski plin namesto mazuta v čim večjem številu agregatov. Posebno skrb namenimo doslednejšemu zbiranju odpadnih materialov in uporabi le-teh kot sekundarnih surovin, kar velja za odpadna olja ipd.

Varstvo voda bomo morali bolj organizirati in uskladiti s skupnimi prizadevanji občin in mest ob porečju Save, ki so podpisniki družbenega dogovora o preprečevanju onesnaževanja njenih voda. V tem pogledu območje morali zgraditi ustrezne čistilne naprave za odplake, katerih ni mogoče preprečiti, dopolniti po potrebi sisteme zaprtih tokokrogov hladilnih voda. V tekočem srednjeročnem obdobju 1981–1985 je na-

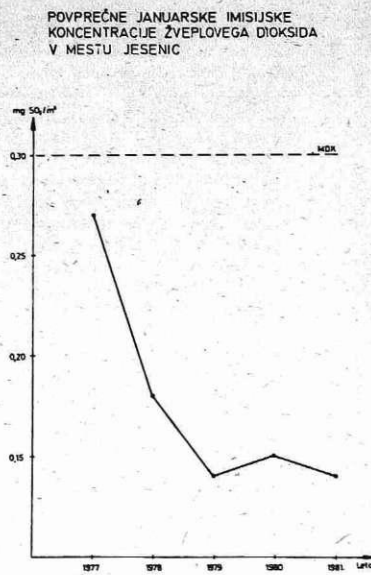

Diagram 2 — meritve, ki jih vsak dan izvaja Hidrometeorološki zavod SRS v centru Jesenic, kažejo, da so koncentracije žveplovega dioksida iz leta v leto nižje in celo v zimskem času le redko dosega dopustno mejo 0,3 mg SO₂/kub. m.

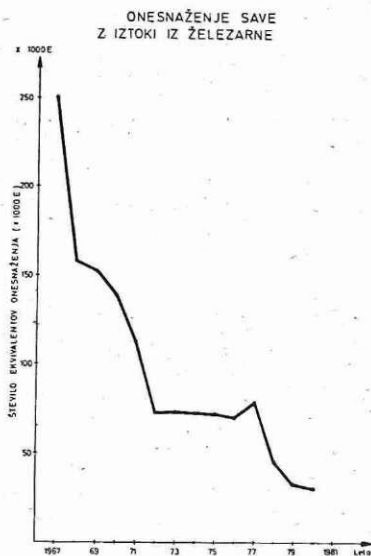

Diagram 3 — obremenitev Save z odplakami iz Železarne se je v zadnjih letih zelo zmanjšala, kar nam potrjujejo periodične analize onesnaženosti iztokov

menjeno 8% od vseh sredstev planiranih investicij predvsem za opremo in ukrepe za varstvo delovnega in širšega življenjskega okolja pri gradnji nove jeklarne in ostalih objektov.

Z uresničevanjem načrtovanih nalog v tem obdobju in izvedbo vseh navedenih ukrepov lahko kmalu dosežemo le še neznatno obremenitev Save z odplakami in čistejši zrak na Jesenicah.

SEJA KONFERENCE DELEGACIJ ZA ZBOR ZDRUŽENEGA DELA

V sredo, 25. novembra, je bila v železarni Jesenice seja konference delegacij za zbor združenega dela, katere so se poleg delegatov udeležili podpredsednik poslovnega odbora Boris Bregant, vodja sektorja za ekonomiko Martin Šketa in vodja centra za proučevanje samoupravljanja in informiranje Nada Dejak.

Na seji so pozornost posvetili obravnavanju osnutka letnega načrta izvajanja družbenega plana občine Jesenice 1981–1985 za leto 1982 ter obravnavanju predloga odloka o spremembah in dopolnitvah odloka o proračunu občine Jesenice za leto 1981.

Osnutek letnega načrta izvajanja družbenega plana občine Jesenice 1981–1985 za leto 1982 sta obrazložila Boris Bregant in Martin Šketa. Pri osnutku letnega načrta izvajanja družbenega plana v letu 1982 moramo upoštevati je bilo rečeno, da nujnost nadaljnjega omejevanja vseh oblik porabe v okviru realnih možnosti zahteva še bolj stabilizacijsko naravnano ekonomsko politiko in njeno izvajanje kot v letu 1981 in nasploh opredeljeno v srednjeročnem obdobju. Delegatom je bilo pojasnjeno, da je že zaostritev gospodarskih razmer v letošnjem letu zahtevala dodatna ukrepanja na posameznih področjih razvoja in da se učinki teh ukrepov že odražajo v gospodarskih gibanjih v zadnjih mesecih. Zaostrevanje pogojev gospodarjenja narekuje torej že v fazi sprejemanja letnega načrta za leto 1982 potrebo preverjanja srednjeročnih planov pri vseh temeljnih nosilcih planiranja v občini ter postopka sprememb in dopolnitev srednjeročnih planov. Letni načrt, ki je pripravljen na osnovi doseženih rezultatov, realno ocenjenih možnosti, predvsem pa na povečani aktivnosti na vseh ravneh, ima tudi

namen, da v analitičnem delu s spoznanji, kjer obstajajo izrazite pomanjkljivosti v izvajanju srednjeročnega načrta razvoja, spodbudi in začrta hitrejša reševanja postavljene naloge, še zlasti pa to velja za dejavnosti in naloge, ki imajo pomen za celotni razvoj občine.

Podpredsednik poslovnega odbora Boris Bregant je poudaril, da ima Železarna pri izvajanju načrta družbenega plana v občini Jesenice precejšen vpliv. Pri tem je imela konferenca delegacij pomisleke, če bomo uspeli na vseh področjih svoje planske naloge tudi uresničiti glede na vedno bolj zaostrene pogoje gospodarjenja. Še bolj pa je za skrbiljujoče vprašanje glede preskrbe ustreznih vvoznih surovin. Konferenca delegacij je pri tem tudi poudarila in menila, če je v analizi res upoštevana trenutna situacija in ali je res zagotovljena vsa pripravljena kolektiva, da bomo bolj produktivni, več izvažali in manj trošili.

Pri obravnavanju gradiva k predlogu odloka o spremembah in dopolnitvah odloka o proračunu občine Jesenice za leto 1981 je bilo delegatom pojasnjeno, da so predlagane spremembe v primerjavi z veljavnim proračunom nujne, predvsem zaradi novih obveznosti, ki so bile določene po sprejetju proračuna. Tu gre predvsem za obveznosti na področju kompenzacij za nekatere osnovne prehranske artikle, kakor tudi za zagotavljanje sredstev za stimuliranje izvoza.

D. M.

KONFERENCA DELEGACIJ ŽELEZARNE ZA SIS ZA KULTURO

V sredo, 25. novembra, je bila konferenca delegacij za SIS za kulturo, na kateri naj bi obravnavali gradivo za 14. sejo skupščine kulturne skupnosti Jesenice in delegirali delegate na to sejo. Vendar delo konference ni potekalo tako, kot bi moralo.

Že takoj na začetku so bile težave s prisotnostjo delegatov. Konferenca delegacij se je udeležilo le deset delegatov in sicer iz TOZD Plavž, Livarna, Valjarna bluming štekel, Hladna valjarna Jesenice, Profilarna, Vratni podboji, Remontne delavnice, Energetika, Transport in delovne skupnosti za kadrovske in splošne zadeve ter informiranje. Vendar so zaradi pomembnosti dnevnega reda sklenili, da z delom nadaljujejo.

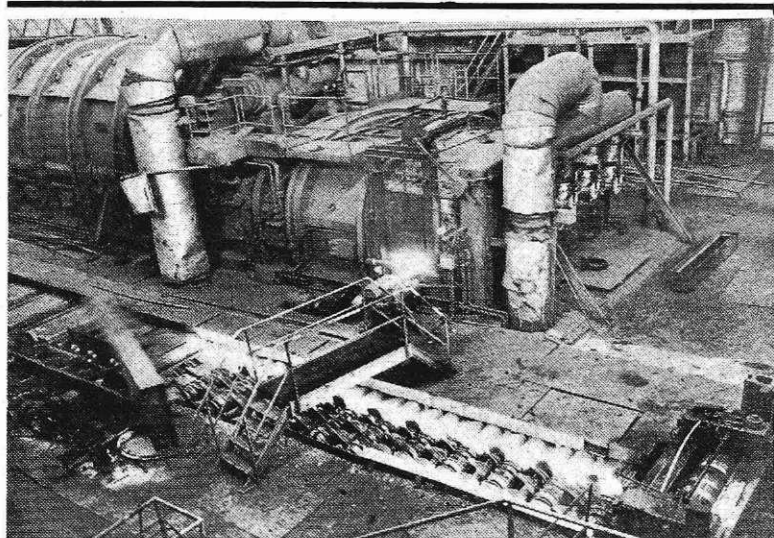
Po krajši obrazložitvi posameznih točk dnevnega reda 14. seje skupščine kulturne skupnosti Jesenice smo zaman pričakovali pripombe, predloge, mnenja in stališča delegatov. Izkazalo se je, da se v večini temeljnih organizacij in delovnih skupnosti delegacije sploh niso sestale, da bi obravnavale predloženo gradivo. Konferenca delegacij zato k nobeni točki ni imela pripomb. Ob tem se nehoti vsiljuje vprašanje, ali je devetmesečno poročilo izvajalcev z oceno do konca leta o izpolnjevanju dogovorjenega programa za to leto in predlog dopolnitev samoupravnega sporazuma o temeljih plana Kulturne skupnosti Jesenice za obdobje 1981–1985 za leto 1982 res tako »nepomembna« točka dnevnega reda, da o njej ne kaže konstruktivno in s tem pomagati pri nadaljnjem razvoju kulture v jeseniški občini?

Tudi pri delegiranju delegatov na sejo skupščine kulturne skupnosti so bile težave. Od desetih prisotnih delegatov so se bili le trije pripravljeni udeležiti seje skupščine. Število delegatov se ni povečalo niti po telefonskem pozivu vodij delegacij tistih temeljnih organizacij in delovnih

skupnosti, iz katerih ni bilo delegatov. Na sejo skupščine so bili torej delegirani trije delegati, namesto desetih (toliko ima namreč Železarna v skupščini delegatskih mest).

Kljub temu, da je do izteka mandata članom delegacij le še nekaj mesecev, se moramo vsi zavedati pomembnosti in odgovornosti opravljanja te funkcije, še zlasti pa seveda delegati sami.

Z. V.

V valjarni žice na Beli (Foto I. Kučina)

KONFERENCA DELEGATOV ZA KLUB SAMOUPRAVLJALCEV

V sredo, 2. decembra, je bila konferenca delegatov za klub samoupravljalcev, na kateri so prisotni pregledali gradivo za 7. sejo skupščine kluba samoupravljalcev in delegirali delegate na to sejo.

Konferenca delegatov na ravni Železarne so se udeležili le štirje delegati, in sicer iz TOZD Plavž, Željarna in delovnih skupnosti za kadrovske in splošne zadeve ter informiranje in za ekonomiko, TKR in novogradnje. Konferenci delegatov je prisostvoval tudi tajnik kluba samoupravljalcev Viktor Brun.

Prisotni delegati so sklenili, da bodo kljub nesklepnosti obravnavali priloženo gradivo. Kratko obrazložitev je k posameznim točkam podal tudi tajnik kluba samoupravljalcev.

Delegati so imeli pripombe na 4. točko dnevnega reda, in sicer na predlog programske usmeritve kluba samoupravljalcev v prihodnjem letu. Poudarili so, da je klub samoupravljalcev oblika in metoda dela sindikalne organizacije. Delo kluba in sindikalnih organizacij v temeljnih organizacijah pa je vse premalo povezano. Tudi to bi pripomoglo k oblikovanju pobud za akcije, ki jih v klubu samoupravljalcev pogrešajo iz posameznih sredin.

Delegati pa so kritično ocenili tudi odgovornost delegatov, saj so tej seji, kot smo že omenili, prisostvovali

li le štirje delegati. Reš je že skrajni čas, da začnemo ugotavljati odgovornost takih delegatov, ki ne opravljajo svoje funkcije.

Ob koncu so se sklenili, da bodo

skupščini predlagali spremembo samoupravnega sporazuma o ustanovitvi kluba samoupravljalcev. Spremenilo naj bi se določilo, da skupščina lahko pravno močno deluje, če je navzočih večina delegatov (in ne 2/3 delegatov, kot je navedeno v sedanjih določbah).

Z. V.

OB PRAZNIKU REPUBLIKE NOVA STANOVANJA V JESENIŠKI OBČINI

V okviru letošnjega praznovanja dneva republike so v jeseniški občini izročili ključ 36 lastnikom novih stanovanj in sicer v dveh stolpih na Hrušici.

V prvem stolpiču je 27 stanovanj, vsa pa so zgradili iz solidarnostnih sredstev, namenili pa so jih upoko-jencem, mladim družinam in socialno šibkim občanom. V drugem stolpiču je devet stanovanj, tri so bila zgrajena iz solidarnostnih sredstev, ostala pa so odkupile delovne organizacije Železniško gospodarstvo Ljubljana, Elim Jesenice, Kovinorservis Jesenice, Gradbincev Kranj in Kovinar Jesenice za svoje delavce.

Izvajalec je bil Gradbincev Kranj – TOZD Stanovanjske in visoke

gradnje Jesenice. Pri gradnji je prišlo do precejšnje zakasnitve, glavni vzrok pa je bil v tem, da so morali že med samo gradnjo spremeniti način ogrevanja in sicer iz tekočih na trda goriva. Prav tako se je gradnja zavlekla zaradi mraza in nizkih temperatur v prejšnji zimi. Problemi glede ogrevanja novih stanovanj pa so se ponovno pojavili v dneh, ko so se novi stanovalci že vselili, saj je prišlo do večjih okvar na glavni peči za ogrevanje. Po prazničnih dneh so stanovalci nekaj dni prebili v mrazu, zatem pa so okvaro le popravili in upati je, da sedaj ne bo več težav, ko je pred vrati prava zima.

Naj še omenimo, da sedaj na Hrušici gradijo še tretji stolpič, v katerem bo 11 stanovanj in bo vseljiv v začetku prihodnjega leta.

J. R.

V LETU 1982 200 NOVIH STANOVANJ

V jeseniški občini načrtujejo, da bodo v prihodnjem letu na področju družbene gradnje zgradili 161 stanovanj, 55 na Hrušici v petih enajstotrkah, 40 stanovanj v stolpih na Jesenicah, 24 na Koroški Beli in 42 v Mojstrani. Ta predvidevanja so vsebovana v predlogu dopolnila k samoupravnemu sporazumu o temeljih plana občinske stanovanjske skupnosti za prihodnje leto, in so nekoliko nižja od tistih, ki so zapisana v srednjeročnem planu stanovanjske skupnosti Jesenice, vendar v skladu z možnostmi združenega dela in v skladu s komunalno opremljenostjo področij, kjer načrtujejo gradnjo. Prav komunalna opremljenost je doslej velikokrat botrovala zamudam, oziroma povečanim stroškom gradnje.

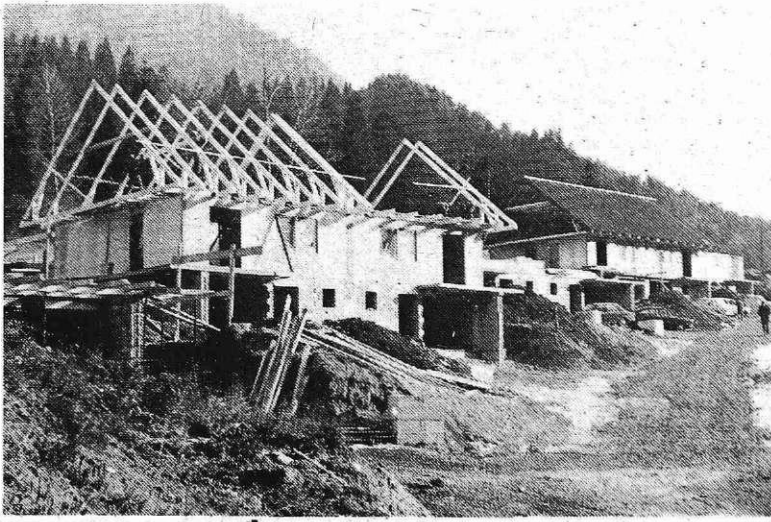
Ko bodo v jeseniški občini razpravljali o predlogu dopolnila k samoupravnemu sporazumu o temeljih plana stanovanjske skupnosti Jesenice za leto 1982, se bodo odločali tudi o tem, ali soglašajo, da del sredstev, 0,50 odstotka, ki so se doslej združevala iz čistega dohodka v okviru stanovanjske skupnosti, v letu 1982 odstopijo Komunalni skupnosti Jesenice za namensko komunalno urejanje zemljišč, kjer je predvidena gradnja.

Poleg tega v jeseniški občini načrtujejo še približno izgradnjo 40 stanovanjskih enot v zasebni gradnji.

Rk

Novi stanovanjski bloki na Hrušici (Foto I. Kučina)

Stanovanjska zadruga »Železarni« (Foto I. Kučina)

KOKRŠKI ODRED

(Dotedanji politkomisar Ivan Bertonec-Johan je medtem odšel na teren, za novega pa je bil imenovan Anton Stefe-Kostja, ki poslednji ni imel namestnika. Iz odrednega štaba je odšel na Stajersko tudi Ernest Prevotnik-Miloš, na desnem bregu Save pa je ostal kurir Jože Solar-Jožca. Tako je v štabu ostalo 5 borcev. Izmed teh 23 borcev jih je bilo iz Kokrškega bataljona 18 (tu ni vstetih onih 5, ki so ostali od Krvaške čete in ki so se že priključili Kamniškemu bataljonu, komandir Juvan pa je že padel), iz odrednega štaba pa (pet). V novembru je Kokrški bataljon izgubil še 4 tovariše, izmed katerih je eden padel, trije pa so bili ujeti. To so bili Valentin Šlibar, ki je padel, ujeti pa so bili Anton Švagelj-Slon, Franc Prosen-Vili in Peter Blažič-Melhor. (Valentin Šlibar, novinec, je padel 26. 11. 1942 nad Lomom, tedaj pa je bil ranjen in ujet tudi Peter Blažič-Melhor. Franc Prosen-Vili je bil ujet (datum še ni ugotovljen) na Primskem in kot talec ustreljen 19. aprila 1943 v Lipnici pri Kropi. Anton Švagelj-Slon, ranjen septembra v Udinem borštu, je bil ujet 16. novembra 1942 na Loki pri Koroju in je potem podlegel v taborišču. (Vir: dodatni podatki Franca Štefeta-Miška, kakor pod 204, in knjiga begunjskih zapornikov). Tako je novi bataljonski komandant Ivan Vambergar-Fajfar nazadnje poveljeval le skupini osemnajstih borcev. Za politkomisarja bataljona je bil namesto padlega Leona Škapina-Lada imenovan Lado Kunovar-Slavko Kovač, ki se je priključil nedavno, a je bil iz 2. grupe odredov, za komandirja čete pa Adolf Praček-Adi. S Kokrško skupino – tako jo bomo namesto bataljona imenovali nekaj časa poslej – so bili tudi odredni politkomisar Anton Stefe-Kostja in nekaj štabnih kurirjev: ti so se utaborili blizu skupine.

V taborišče na Dobriču so prišli tudi štirje novinci: Viktor Uzar-Saško iz Križev, Ivan Renko-Boris iz Srednje vasi pod Dobriču, Valentin Šlibar iz Palovič, tudi izpod Sobriče, ki pa je takoj padel. Posebno zanimiv pa je bil koroški rojak, ki se je priključil borcem Kokrškega odreda. To je bil Franc Pasterk, ki si je nadel ime Lenart. Po Mrharjevih napotkih na Koroškem je sam našel hišo aktivistke Lucije Svab na Seničnem, odkoder ga je Franc Šiška-Črto pripeljal med borce Kokrškega bataljona, ki so tedaj tabirili za Kriško goro nad Lomom. Vendar pa je Pasterk, sicer utrjen fant, čez nekaj dni zbolel in Viktor Uzar-Saško ga je odpeljal na okrevanje k Ani Blažič na Loko pri Koroju.

Zatem so se konec novembra 1942 Kokrška skupina in odredni politkomisar s kurirji premaknili prek Doline in se utaborili na Dobriču.

Da bi se preživela, je skupina morala opraviti nekaj oskrbovalnih akcij, delovati pa je bilo treba tudi v propagandnem smislu. Pri tem je tako njej kot štabu odreda koristila že omenjena tehnika s šapirografom.

Da so partizanske akcije na terenu okoli Kranja in Tržica izostale, je že konec oktobra 1942 ugotavljal tudi komandant redarstvene policije na Bledu. Njegov obveščevalni oficir poroča, da na območju ceste prek Ljubelja ni čutili partizanske dejavnosti in da ni ogrožena nobena izmed treh, zanje tako pomembnih poti, ki vodijo na Koroško. To so ceste čez Jezersko, Ljubelj in Koren.

Konec novembra 1942 pa sta Kokrško skupino in odrednega politkomisarja Antona Štefeta-Kostja na Dobriču obiskala sekretar okrožnega komiteja KP Kranj Anton Nartnik-Crnivec in odredni komandant Matija Blejec-Matevž, ki ga je s Kamniškega spremljal Stane Dobovšek-Bregar. Ta obisk je padel v pravi čas, kajti okrepljeno nemško zasledovanje in prihajajoča zima sta neprestano ogrožala obstoj te maloštevilne skupine.

Tedaj sta se Matija Blejec-Matevž in Anton Stefe-Kostja prvič sestala kot komandant in politkomisar Kokrškega odreda. Srečanje je bilo važno, kajti vsiljevalo se je vprašanje, kako bodo preostali borci 2. bataljona KO še naprej obstajali.

Po vsestranskem presojanju so tedaj v odrednem štabu sklenili, naj se spričo nevarnosti pred uničenjem tudi skupina Kokrškega bataljona začasno priključi Kamniškemu ali 1. bataljonu KO. Laže bodo skupaj prezimovali in se tako sproti dogovarjali o ustreznih nalogah. Dogovorili so se tudi, da bodo s Kamniškega na teren Storžiča, Kranja in Tržica prek zime občasno pošiljali močnejše patrulje. Te bi vzdrževale stike s političnimi delavci in z zaporniki na terenu, ki je že tako preveč občutil odsotnost partizanov. Načrtovali so tudi, da se bodo borci Kokrškega ali 2. bataljona KO urnili na svoj stalni sektor tedaj, ko bo minila najhujša zima.

Kmalu zatem, ko se je komandant odreda vrnil v Kamniški bataljon, se je začela za njim odpravljati tudi Kokrška skupina. S svojim malim spremstvom se je skupini, ki je ob odhodu proti Kamniku štela 18 borcev (ti borci so bili: Brejc Ciril-Niko, Debeljak Peter, Eržen Anica-Pepca, poročena Tomazin, Gregorčič Stane-Pik, Jagodic Franc-Krstan, Kristanc Janez, Praček Adolf-Adi, Svetelj Pavel-Hrastič, Stefe Franc-Miško, Vambergar Ivan-Fajfar, Perač Vlado-Planin, Pasterk Franc-Lenart, Renko Ivan-Boris, Robežnik Ivo, Kunovar Lado-Slavko Kovač, Uzar Viktor-Saško, Zupančič Anton-Barjan. Na spisku je bil tudi Kuljad Izidor-Jožek, a zaradi rane ni bil pokreten. Izmed teh jih je na Kamniškem ostalo šest. (Podatki kakor pod 206/), po navodilih štaba 1. grupe odreda priključil tudi odredni politkomisar Anton Stefe-Kostja. Na Kamniškem ne bi bil skupaj le s komandantom, ki bi ju varoval Kamniški bataljon, temveč so bile tam tedaj tudi ugodnejše razmere za delovanje štaba kot na območju Storžiča.

Da bi bil pohod proti Kamniku čimbolj koristen in da bi zbrisali

tudi sledi ter pokazali, da so na območju Storžiča še vedno partizani, je skupina med potjo opravila nekaj akcij. Z Dobriče je pod vodstvom odrednega politkomisarja krenila 5. decembra 1942. Odredni komandant Matija Blejec-Matevž ji je poslal s Kamniškega Jožeta Laha-Stefana iz Tunje. Ta je dobro poznal teren in je skupino vodil h Kamniškemu bataljonu. Ustavili so se pri Lourencu na južnem pobočju Storžiča, od tod pa so 6. decembra zvečer odšli v dve akciji. Večji del borcev je odšel na kazensko-prehranjevalno akcijo v Letence, manjša patrulja pa čez Kokro in na Milje blizu Visokega. Toda obe akciji sta se slabo končali: prvo skupino je nekdo prijavil Nemcem takoj, ko se je pojavila v vasi, s patruljo pa je bilo še slabše. Ta je na Miljah hotela justicirati domačino, ki je 5. oktobra prijavila partizansko skupino in so zaradi tega padli trije borci. (Spis okrožnega sodišča v Ljubljani KO 761/46.) A ko so se partizani približali hiši, jih je njen brat napadel s ročnimi bombami, ki jih je metal s podstrešja. Z njimi jih je oborožil kranjski gestapo. Tako so se borci te skupine, če niso hoteli imeti žrtev, morali umakniti, ne da bi bili opravili začeto delo.

Naslednjo akcijo je Kokrška skupina hotela opraviti v Mačah pri Predvorju. Tja je odšla 9. decembra, da bi justicirala odkritega izdajalca. A ker ga ni našla doma, je v njegovi hiši izvedla le prehranjevalno akcijo in vzela nekaj oblačil. Hrano je potrebovala za popotnico.

Po akciji v Mačah je Kokrška skupina takoj nadaljevala pot preko Kokre in se povzpela k Ambrožu pod Krvačcem. Od tod je prek Srdraža 12. decembra 1942 zjutraj krenila dalje. Med potjo je tega dne v Bistričici pri Francu Cimbasu-Rožu, ki je avgusta s bratom dezertiral iz Krvaške čete in se sovražno obnašal nasproti NOG, hotela opraviti prehranjevalno akcijo. Ko so partizani prišli k hiši, jih je Cimbas hotel napasti s sekiro, zato je bil pri tem ustreljen.

Iz Bistričice se je skupina premaknila nad Gozd pri Kamniku, 13. decembra zvečer pa je šla dalje in prešla cesto v Tuhinjski dolini. Naslednji dan se je pri Malem Rakitovcu priključila Kamniškemu bataljonu. Po dolgi poti in ob pogledu na močno in dobro razpoloženo enoto je v skupini zavladalo splošno zadovoljstvo.

Tedaj sta se spet sestala Matija Blejec-Matevž in Anton Stefe-Kostja, komandant in politkomisar Kokrškega odreda. Natančneje sta se pogovorila o nadaljnjih načrtih, predvsem pa o tem, da bi prva patrulja morala čimprej nazaj pod Storžič. Odločeno je bilo, da bo krenila takoj, v okrepitve pa so ji bili dodeljeni tudi borci skrbene Aleksandrove ali 3. čete 2. bataljona Pohorskega odreda. Zato še nekaj besed o njej. (Glede skupine oziroma čete, ki jo je vodil Milan Čadež-Aleksander, je na raznih mestih zapisanih več in različno. Tudi spomini njenih pripadnikov, tako pisani kot ustni, niso povsem zanesljivi, kajti spomini so zbledeli. Delno bo to urejeno v pričujoči kroniki).

Pri kamniškem bataljonu je bila ta četa iz 2. grupe odredov, ki jo je vodil Milan Čadež-Aleksander, zato, ker so se že poleti nekateri borci 2. grupe odredov po raznih bojih na (se nadaljuje)

Na zimo pa so ostajali v trgu. Milko in Borisa je vzela materina prijateljica, s katero sta kdaj služili v prejšnjih letih skupno pri nekem kmetu. Zdravko pa se je nastanil pri Ernestki, ki je imela moža pri rudarjih daleč na tujem in je le poredko prihajal domov.

V isti hiši pa je prebival Hirk, pohabljen človek, ki mu ni bilo treba v vojsko in z nekim ujetnikom Belgijcem je opravljal kočijaške posle v gradu. Stalno je hodil ob večerih k Ernestki v kuhinjo na klepet. Zdravko je ob takem času že tičal v postelji. Ker pa so bila vrata v hladno kamnico na široko odprta, je večkrat čul jako zanimive Hirkove novice. Kaj vse so mu Belgijci pripovedovali! Vse pa je bilo usmerjeno k isti napovedi: Hitler bo vojno tako in tako zgubil! Zdravko se je dopadlo, da se Ernestka in Hirk vpiro njegove bližine tako prosto pogovarjata kakor doma ded in njegovi znanci, ki so vedno udrihali čez hitlersko baharijo. Navsezadnje je Zdravko Hirka občudoval, zlasti ker je po njegovih lastnih besedah »zdelal« podčastnika od barake, kjer so imeli nekaj belgijskih ujetnikov.

Ko bi bil jaz tako zdrav in rejen kot ste vi, gospod untaroficir, ne bi postopal tu okrog, ampak bi se šel bojevati za firerja na rusko fronto!

Da, tako mu je zagodel Hirk.

Klemana reč, Hirk se je nekaj upal in se ni ničesar bal!

Ščasoma se je uživil Zdravko v svet tržanskih fantov. Ni pa se mogel družiti z vsakim. Prezirali so ga. Zlasti gosposki in visokonosni. Ako je s temi prišlo izven sole do srečanja, so ponavadi brili norce iz krikhe Zdravkove nemščine. Fant pa je ugotavljal, da govore tržanski otroci nekako spakedranščino, iz katere so mogle slovenske besede, a so bile narečno popačene.

Izven sole se je Zdravka prerado lotevala plašnost. Posebno ob zimskih popoldnevih ga je trla, kadar so imovitejši krajani hodili na smučanje za trg. Niti preblizu se ni upal, da bi občudoval moderne

VALENTIN POLANŠEK

4

ROMAN

KRIŽ S KRIŽI

smuč. Pa kako bi jih rad videl! Da bi kaj takega bila njegova last, niti skrivaj zase ni upal sanjati...

Doma gori v dolinskem zatišju je bilo vse kaj drugega! Je zakoprnelo fantovo srce. Četudi so se smučali fantalini na preprosti deskah. Ha, po osrenjenem snegu pa so se spuščali kar z oguljenimi coklami, iz katerih so populili zadnjo preostalo žeblico. Pa samo eno palico so uporabljali!

Domotožje je Zdravka večkrat tako popadlo, in si je izmislil izgovor za Ernestko, da je le mogel domov. Hudo pa je bilo, če je snežilo in od dolinskega saninca ni bilo nobene gazi proti domači hiši na zimski visočini. In prav v takih dneh je fanta hudo klalo.

Sredi januarja pa je nekako ponedeljkovo popoldne dočakalo Zdravka veliko presenečenje: V šoli so mu sporočili, da se naj ob petnajstih zgleda pri samem županu. Ni mu bilo jasno, zakaj. Begal se je in bi jo najraje popihal domov v dolino. Da bi sporočil, kdo ga kliče. Da bi vzel morda deda s sabo, ki vsaj nemško zna, ker je bil pri obalnem topništvu v Kotoru pred davnimi leti. Morda bi to kaj zaleglo?

Po drugih sošolcih pa je izvedel, da župan deli nove smuči. To ga je dvignilo – in sam ni vedel, kako so se odvijali naslednji trenutki. Končno je stal v Ernestkini kuhinji in objemal nove rdeče smuči z lakiranimi leskovimi palicami.

Zdravko se je vneto rad učil, izposojeval knjige – in si z vsako prebrano vrstico bogatil znanje. Učenje mu je izpodirvalo malodušje, z znanjem v razredu je rastel na ugledu.

Nekoč pa je začel nadučitelj, oblečen zopet v rumenkastorjavo uniformo orogrupalajtarja, izpraševati posamezne učence, kdo vse še hodi k veronauku popoldne v župnišče. Vstalo jih je nekaj. Niti ne polovica razreda. Sami okoličani trga. Tržani so se rogali temu, kajti za nje je bil »hajotdinst« glavna dolžnost in moč. Duhovnik bo kot prikriti Sovrenec in komunist itak kmalu odstranjen.

Med tistimi, ki so stali, je bil tudi Zdravko... – Ne boš mogel biti študent novega reda, če boš zahajal med farje! Je šepnil s popačenim izrazom nadučitelj, ko je prišel do fanta. Zdjaci se pa nepričakovano oglasi Linda, hči bivšega nadučitelja iz Sušnikove dobe:

– Če je za učenje najboljši, je to njegova privatna zadeva...

Nadučitelj je pozelenel in strelil skozi klopnje vrste. Vsi so pričakovali, da se bo zgodilo nekaj strašnega.

Roke so krilile po zraku, niso pa padale na dekle. A cel razred je slišal čudne izraze, hude grožnje in odurno nadučiteljevo kričanje.

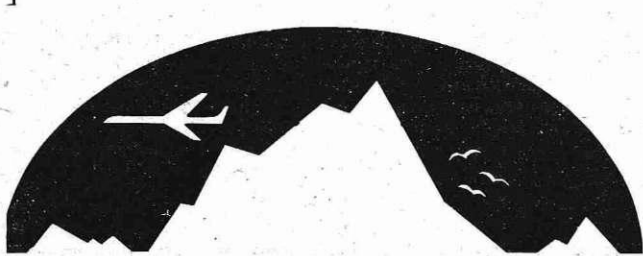
– Tvoja mati mora takoj priti v urad orogrupalajtung! Pa jo je zapodil skozi vrata.

– In tudi tvoja – in sicer danes ob štirih! Je revsknil v Zdravka.

Nadaljevanje

ANICA AŽMAN

7

DAN NOČE ZASPATI...

Da bi končal notranje boje med domačimi plemiči, se je dal norveški kralj Haakon IV. leta 1262 okronati tudi za kralja Islanda. Leta 1380 so Island priključili k danskemu kraljestvu. Takrat se je začelo najmučnejše obdobje islandske zgodovine.

Danska si je deželo popolnoma podjarmila. Slab gmotni položaj so poslabšale še epidemije in splošna druginja. Danci so monopolizirali vso trgovino, tako da so Islandci dostikrat stradali. Večkrat so se zato skušali upreti, vendar zaman.

Po Napoleonovem padcu je Danska spet dobila državno neodvisnost, vendar je morala odstopiti nekaj kronskih dežel, med katerimi je bil tudi Island.

K sreči pa so se med tem časi spremenili in tudi danski kralji so spoznali, da bo treba nekaterim zahtevam popustiti. Znova so osnovali islandski parlament, čeprav je imel samo posvetovalno vlogo; sprostili so trgovino in leta 1918 so morali konč-

no priznati otoku neodvisnost, čeprav je ostal simbolično povezan z Dansko do leta 1944.

Med drugo svetovno vojno so otok okupirali najprej Angleži in nato še Američani; s tem so prekinili še zadnje vezi med Islandom in Dansko.

S pridobitvijo neodvisnosti in svobode se je na otoku razmahnil napredek, splošna blaginja pa se je občutno povečala. Nova država si je opremila popolnoma novo ribiško ladjevje in s tem dosegla, da je postal Reykjavik najpomembnejše skandinavsko ribiško pristanišče. Istočasno so zgradili tudi vrsto tovarn, v katerih predelujejo ribe za izvoz.

Reykjavik je edino pristanišče, ki nikoli ne zamrzne, zato je edinstveno preskrbovališče na poti med ameriko in Evropo. Na letališču Keflavik pristajajo letala na svoji poti prek severnega pola.

Po pristanku v Keflaviku smo se nastanili v hotelu Hekla. Ime je dobil po najslavnejšem vulkanu, ki je bil v srednjem veku znan v vsem katoliškem svetu kot sedež hudiča. Po prvih dokazanih izbruhih v letu 1104, ko je vulkan napravil daleč naokrog puščavo, je potem še petnajstkrat bruhal in okrog sebe uničil vse. V letu 1947 je bil erupcijski stebel v začetku visok 3 tisoč metrov in njegova lava je pokrila 65 kvadratnih kilometrov površine. Bruhanje je trajalo trinajst mesecev. V letu 1970 je lava bruhala iz več manjših kraterjev vulkana Hekla skoraj dva meseca.

Pri večerji smo se poslovlili od našega beograjskega vodiča Duška, na njegovo mesto pa je prišla uslužbenka SAS, ki je bila doma iz Finske in je imela velike težave z »jugoslovanščino«. Po obilni večerji sva s prijateljem odšli na krajši sprehod po glavnem mestu Islanda Reykjaviku.

Reykjavik je najsevernejše mesto na svetu. Tu stanuje več kot polovica prebivalcev Islanda. Ima okrog 116 tisoč prebivalcev. Je brezdimno mesto z lepim jezerom v starem delu. Je trgovsko in industrijsko središče. V njem je tudi sedež vlade in kulture. Ima več uradov, knjižnic, muzejev, visokih šol in raziskovalnih institutov.

Od leta 1897 je v Reykjaviku gledališče, kjer igrajo domača in tuja dela. Leta 1950 so ustanovili deželno gledališče, kjer letno zaigrajo osem do deset novih predstav, med njimi muzikle in opere. Od leta 1930 je tam tudi konzervatorij. Vsaka dva tedna ima simfonični orkester koncerte. Domač radijski program imajo od leta 1930 in od leta 1966 tudi televizijskega.

Leta 1818 je bila ustanovljena narodna biblioteka in v vsakem kraju knjižnica. Islandci zelo radi berejo in vsako leto izide več knjig. Poleg šestih dnevnikov imajo nekaj tednikov, ilustrirane revije in različne mesečnike. V angleškem jeziku izhajajo četrtletno ATLANTICA ET ICELAND REVIEW in mesečnik Novice z Islanda.

Od 18. stoletja dalje so bili skoraj vsi islandski rokopisi v Kopenhagenu, po osamosvojitvi pa so jih zahtevali nazaj. Uspelo jim jih je dobiti šele aprila leta 1971.

V mestu so ladijske, letalske in avtobusne agencije. Ob športnih stadionih so tudi kopališča, ki jih ogreva voda iz gejzirov.

Najstarejše stavbe v mestu so: Allthinghaus, zgrajena leta 1881, vladna palača iz srede 18. stoletja; obe sta v starem delu mesta med pristaniščem in jezerom. V bližini je še narodna biblioteka in narodno gledališče. V univerzitetnem središču so študentski domovi, narodni muzeji ter nordijska hiša, zgrajena po načrtih svetovno znanega finskega arhitekta AALTA ALVARA. Na obronkih mesta, v Arbaeru, je skansen – muzej na prostem: več starih hiš iz šote. Skozi vzhodni del mesta teče reka Lachs.

Videla sem nekaj večjih blokov, ki so bili razpokani. Vprašala sem islandskega vodiča, če je to zaradi potresa, pa je odgovoril, da je to samo malomarnost graditeljev – slab gradbeni material. Enodružinske hišice so zelo lične, z živobarvnimi strehami in živahno poslikanimi zidovi, kar daje tej enolični severni pokrajini živahnost.

Do Westmannskih otokov smo se vozili dvajset minut s Fokker-Friendshipom, s hitrostjo 480 kilometrov na uro in kapaciteto 48 sedežev. V ta avion so vzeli samo ročno prtljago, ostala je ostala v avtobusu.

Na Westmannskih otokih so bili dramatični izbruhi v letu 1973. V noči od 23. na 24. januar je bil rojen nov vulkan, ki je pokopal pod seboj skoro vse mesto Heimaey, edino na otoku. Pet tisoč tristo ljudi je bilo v nekaj urah brez moči in v strahu, ali bodo ostali na trdnih tleh ali ne. Izbruhi so trajali do maja meseca.

Na pomoč so prišli islandski raziskovalci in rešili precej ribiških naprav. Vulkan so hladili z morskovo vodo in ga komaj prisilili, da je začel mirovati. Po izbruhu je postal otok večji in obala boljša. Ljudje so se vrnili na otok.

Nadaljevanje

NOVICE IZ RADOVLJIŠKE OBČINE

Letošnji dan republike so počastili v radovljiški občini s kulturnimi prireditvami v večini krajevnih skupnosti. Pripravi so tekmovalna in srečanja mladih. Osrednja občinska proslava ob prazniku republike pa je bila v četrtek, 27. novembra zvečer v avli osnovne šole A. T. Linhart v Radovljici. Slavnostni govornik je bil predsednik zbora združenega dela občinske skupščine Radovljica Ernest Noč. Na proslavi so podelili priznanja 12 zaslužnim inovatorjem iz delovnih organizacij radovljiške občine.

Izvršni svet OS Radovljica je na 168. seji 24. novembra obravnaval kar 14 točk dnevnega reda in to: predlog odloka o pripravi in sprejetju dolgoročnega plana občine, osnutek dogovora o družbeni in strokovni aktivnosti na področju investicij na Gorenjskem, predlog dogovora o pospeševanju drobnega gospodarstva v SRS. Potrdil je predlog odloka o spremembah in dopolnitvah odloka o proračunu občine za leto 1981, predlog sklepa o odobritvi sredstev solidarnosti za odpravljanje posledic naravnih nesreč nekaterim zasavskim in štajerskim občinam. Na seji so potrdili osnutek družbenega dogovora o merilih za uporabo v zakonu o združenem delu določenih pogojev za organiziranje OZD v cestnem gospodarstvu v SRS. Sprejeli so predlog odloka o nadomestilu za uporabo stavbnega zemljišča, predlog komisije za premoženjsko pravne zadeve, informacijo o lokaciji PTT objekta v Radovljici, predlog odloka o podelitvi domicila aktivistom OF jeseniškega okrožja in predlog odloka o spremembi odloka o organizaciji in delovnem področju upravnih organov skupščine občine Radovljica. Spregovorili so tudi o vojaško mobilizacijski in naborni problematiki ter opravili več imenovanj v komisije izvršnega sveta.

Zaradi nesklepčnosti na skupni seji vseh zborov občinske skupščine Radovljica 25. novembra, se je na ločeni seji sešel 2. december samo družbenopolitični zbor, ki je obravnaval gradivo po dnevnem redu, določenem za skupno sejo.

Člani predsedstva občinske skupščine Radovljica so se na novembrski seji dogovorili o nalogah skupščine do konca 1981. leta. Sklenili so, da bodo vsi trije zbori občinske skupščine zasedali 16. decembra na skupni seji, pred iztekom leta, konec decembra, pa je predvideno še eno zasedanje vseh zborov na ločenih sejah.

Komite OK ZK Radovljica je na 25. seji, 24. novembra ocenil kako so komunisti uresničevali stališča in naloge sprejete ob obisku delovne skupine CK ZKS lanskega leta. Na seji so obravnavali osnutek resolucije o politiki izvajanja družbenega plana občine Radovljica za leto 1982. Podrobno so spregovorili o problematiki zaposlovanja mladih v občini in v zvezi s tem sprejeli več priporočil, ki so usklajena s stališči sindikatov in ZSMS.

Na posvetu predsednikov vseh 20 krajevnih konferenc SZDL radovljiške občine, ki ga je 24. novembra sklical predsednik OK SZDL Drago Rozman so se dogovorili o poteku in izvedbi programskih konferenc v krajevnih organizacijah SZDL, o nalogah v pripravah na volitve 1982. leta, o organizacijskih pripravah za praznovanje dedka Mrza in o praznovanju dneva republike, na katerih so podelili posebne značke in priznanja vsem preživelim aktivistom OF.

Na temelju programa dela in aktivnosti sindikatov v pripravah na 3. konferenco ZSS je predsednik občinskega sveta ZSS Radovljica Janez Smole sklical 2. decembra v sejni dvorani KS Bled tematsko razpravo o možnosti skupnega organiziranja prehrane delavcev med delom na območju Bleda. Na razpravo so bili povabljeni delavci odgovorni v svoji OZD in TOZD za prehrano in predsedniki osnovnih organizacij sindikatov iz vseh TOZD in OZD z območja Bleda. Sprejeli so skupna izhodišča za organiziranje prehrane med delom v katerih je predvideno sklenitev samoupravnega sporazuma in izvoitev skupnega odbora podpisnikov ter sprejetje pravilnika za izvajanje prehrane vseh delavcev na Bledu.

Občinska konferenca ZSMS Radovljica je na novembrski seji presojala izvajanje politike zaposlovanja in štipendiranja mladih. Poglobljeno je razpravljala tudi o prvih izkušnjah usmerjenega izobraževanja, pripravah na spomladansko volitve ter o usposabljanju mladih v višjih razredih osnovnih šol in njihovo vključevanje v aktivno delo ZSMS.

Občinska konferenca SZDL, občinski svet ZSS in Zveza prijateljev mladine Radovljica so sprejeli na osnovi večletnih izkušenj skupno stališče za organizacijo noveletnih praznovanj dedka Mrza v občini. Bistvo teh stališč je, da se praznovanja prenesejo v krajevno skupnost v šole in vrtce ter, da se namesto osebnih zagotovov skupna darila in primerne skupne kulturne prireditve. Predlagano je, da vsaka OZD oz. TOZD prispeva v sklad za praznovanje po 50 din na zaposlenega, ki se nakaže v KS kjer domujejo otroci delavcev. Kulturni program bo zagotovila ZKO Radovljica.

Izvršni svet OS Radovljica je na drugi novembrski seji sprejel sklep, da se odobri za izplačilo kompenzacije za prodano meso v maloprodaji v mesecu septembru Speceriji Bled, Klavnici in mesariji Bohinjska Bistrica, Murki Lesce in Živila Kranj, skupaj 266.382 din iz sredstev občinskega proračuna za 1981. leto.

Za praznik republike so izročili namenu radovljiško cestno obvoznico z novozgrajenim železniškim nadvozom na progi Lesce-Radovljica. Nova obvoznica pomeni veliko pridobitev za hitro cestno povezavo med Lescami in Lencovim ter drugimi kraji Lipniške doline. Predvsem pa je pomembno, da se bo lahko preusmeril promet iz starega dela mesta Radovljice, ker nameravajo kmalu poskrbeti tudi za parkirišča izven starega mesta.

Po analitičnih podatkih o devetmesečnih rezultatih gospodarjenja v radovljiški občini je razvidno, da je rast gospodarstva v triletnem obdobju nižja od rasti dosežene v prvem polletju 1981. Značilno za letošnje poslovanje je slaba oskrbljenost z domačimi in uvoženimi surovinami ter reprodukcijskim materialom. Od januarja do konca septembra je radovljiško gospodarstvo ustvarilo 9.400.356.000 din celotnega prihodka, ali 36 % več kot v enakem obdobju lani, s čemer je za 5 % presežen tudi planirani prihodek za 1981. leto.

Delovne organizacije radovljiške občine so v devetih mesecih 1981 izvozile na tuja tržišča svoje izdelke v višini 41.131.069 dolarjev, uvozile pa surovine in repromaterial v višini 16.646.037 dolarjev. Izvoz se je v primerjavi z lanskim v devetih mesecih povečal za 12, uvoz pa zmanjšal za 13 %. Letni plan izvoza je uresničen 72 %, na konvertibilno področje pa 75 %. Radovljiška občina ima tudi letos, kot že vsa leta nazaj, aktivno izvozno-uvožno bilanco, saj pokriva uvoz z izvozom z indeksom 247, kar pomeni presežek s 147 % večjim izvozom.

Poslovni rezultati LIP Bled v vseh petih TOZD in skupnih službah v devetmesečnem obdobju so zadovoljivi. Tako so presodili delavci v razpravi o periodičnem obračunu. Celotni prihodek, ki je bil še v polletju za 4 % pod planom, je ob triletnem obračunu manjši le še za 1 %. Pod planom ni samo TOZD Rečica, druge pa so uspeli precej zmanjšati zaostanek.

V oktobru so delavci Verige Lesce v celoti dosegli plan proizvodnje in prodaje, njihovi izidi pa so bili najboljši v letu 1981. V desetih mesecih so namreč prodali na tuja tržišča za 4.785.715 dolarjev svojih izdelkov, kar je za 11 % več kot lanske leto. Kljub temu pa pri izvozu še vedno zaostajajo za planom. Porasel je izvoz na kliriško tržišče za katero so pogodbeno vezani, zato morajo svoje obveznosti tudi izpolniti.

V radovljiški občini ob devetmesečnih obračunih ugotavljajo, da so realni osebni dohodki v primerjavi z enakim obdobjem lani padli za 8,7 %, v polletju pa so bili nižji celo za 11 %. V gospodarstvu, kjer je letos stalno zaposlenih 10.571 ali 1 % manj delavcev kot lani, je znašal povprečni mesečni osebni dohodek 10.434 din, kar je 33 % več od lanskega poprečja. V negospodarstvu je znašalo mesečno poprečje osebnih dohodkov 11.387 din ali 24 % več kot lani. Zaposlenost se je v tem obdobju letos v primerjavi z lanskim zmanjšala za en odstotek.

primer, na Belci ponovno spraševali, kako je z javno razsvetljavo, ki je že dalj časa predvidena za to naselje.

Za postavitev razsvetljave sedaj ni sredstev, prav tako pa je vmes posegla tudi energetska kriza in so začeli zmanjševati že sedanje število svetlobnih teles v javni razsvetljavi. Prav tako so vaščani postavljali tudi vprašanja glede prestativne avtobusnih postajališč. O teh zadevah ne odločajo v krajevni skupnosti, temveč pristojni za postavljane postajališč.

Na zborih občanov so bili nadalje navzoči seznanjeni, da je za to zimo pluzenje prevzel Kovinar Jesenice, krajani, ki bodo pluzili posamezne ceste, pa bodo sklenili pogodbo s tem komunalnim podjetjem. Posipali bodo vse ceste in poti, s soljo pa le ceste z Dovjega v Mojstrano.

Na vseh zborih so se krajani tudi strinjali, da zgradijo mrliške vežice na Dovjem. Priprave za gradnjo so se že začele, sedaj pa bo seveda potrebno najti najbolj ustrezen način zbiranja denarja. Tudi za to akcijo so krajani pripravljeni, da prispevajo denar, da bi vežice čimprej zgradili. Na zborih občanov je bilo več predlogov kako naj bi zbirali sredstva za mrliške vežice. O vseh predlogih bo razpravljal svet krajevnih skupnosti, kasneje pa bodo o tem še enkrat spregovorili na zborih občanov. Pri tem naj omenimo, da bo gradnja mrliških vežic potekala v sodelovanju s krajevno skupnostjo Hrušica. Planirani znesek za izgradnjo vežic je 2,5 milijona dinarjev. Z gradnjo naj bi pričeli aprila prihodnje leto, vežice pa naj bi bile zgrajene še isto leto do novembra.

Koliko bo stajala celotna gradnja seveda še ni moč reči, vendar že

V devetih mesecih v 1981. letu so TOZD radovljiške občine ustvarile 23.062.100 din izgube, kar je skoraj devetkrat več kot lani. Največjo izgubo v višini 11.162.000 din so imeli v Kom-pasovem hotelu Stane Žagar v Bohinju, sledi TOZD Sidrne verige iz Verige Lesce z 9.317.000 din izgube, nato Alpetourovi hoteli Pokljuka z 2.285.000 din in Mladinski dom v Bohinju z 298.000 din izgube.

Izvršni odbor Kulturne skupnosti Radovljica je na 25. seji, 26. novembra oblikoval predlog valorizacije programov izvajalcev, ki bo za 1981. leto znašala v poprečju 5,8 %. Ta sredstva so namenjena za ustrezno povišanje OD in kritje materialnih stroškov izvajalcev kulturnih programov. Na seji so sprejeli tudi izhodišča za program in finančni načrt kulturne skupnosti v letu 1982. Če bo ostalo pri tem, da se po prispevni stopnji 0,56 tudi v prihodnjem letu odvajajo sredstva za republiški program, bo občinski program zmanjšan za 3,2 % v primerjavi s letom 1981. Sicer pa mora o predlogu izreči končno stališče skupščina Kulturne skupnosti Radovljica na prvi decembrski seji. Izvršni odbor je na seji potrdil predlog letošnjih nagradencev z Linhartovo plaketo.

Na Bledu je bilo 21. novembra zborovanje Zveze inženirjev in tehnikov gozdarstva in lesarstva Slovenije, ki se ga je udeležilo nad sto članov. Srečanje so namenili analizam in razpravam o dolgoročnih usmeritvah slovenskega gozdarstva in lesarstva kot ene pomembnejših panog, ki odločilno vpliva na našo izvozno politiko.

V Psihiatrični bolnišnici v Begunjah je bilo 25. novembra območno posvetovanje predstavnikov zdravstva, socialnih služb, družbeno-političnih in društvenih organizacij o problematiki alkoholizma, kot največjemu družbenemu zlu. Beseda je tekla o vlogi strokovnih in družbenih dejavnikov pri preprečevanju in zdravljenju alkoholizma.

Občinski odbor Rdečega križa Radovljica je od 7. do 15. decembra organiziral vsakoletno krvodajalsko akcijo na območju radovljiške občine. Po razporedu bodo jemali kri od 7. do 10. decembra v Zdravstvenem domu Bled, 11. decembra v Zdravstvenem domu v Bohinjski Bistrici in 15. decembra v Sindikalnem domu v Kropi. V pripravo na prostovoljno krvodajalsko akcijo so se kot vedno doslej vključile tudi vse osnovne sindikalne organizacije v TOZD in OZD ter delovnih skupnostih. Vse dosedanje akcije so izredno dobro uspeli, zato pričakujejo, da bo tudi letošnja vsaj tako, ali pa še bolj uspešna.

V okviru meseca kulture v Podnartu, ki je posvečen 25-letnici DPD Svobode je v četrtek, 3. decembra zvečer nastopil v kulturnem domu Podnart Slovenski oktet, ki je privabil veliko prijateljev te umetnosti od blizu in daleč.

Likovna skupina Likor pri ZKO Radovljica in Likovno združenje Varaždin sta v počastitev dneva republike in 15-letnice kulturnega sodelovanja med Varaždinom in Radovljico od 27. novembra do 2. decembra v Sivčevi hiši pripravila slikarsko razstavo. Predstavili so se slikarji obeh likovnih skupin.

V počastitev praznika republike je Foto kino klub Radovljica v sodelovanju z Zvezo organizacij za tehnično kulturo Radovljica pripravil v petek, 27. novembra, v dvorani radovljiške graščine otvoritev V. medklubske razstave »Color DIA 6x6« in 25. gorenjsko razstavo črno-belih fotografij avtorjev iz vseh gorenjskih fotoklubov.

Klub zdravljenih alkoholikov DONAT Radovljica in boksarski klub Odred Ljubljana sta v počastitev dneva republike priredila 21. novembra v telodavnici osnovne šole A. T. Linhart v Radovljici boksarsko revijo. Ob izredno množični udeležbi gledalcev od blizu in daleč, so se na ringu pomerili najboljši člani slovenskih boksarskih klubov, med njimi tudi Radovljčan Andrej Veštan. Za njegov nastop je vladalo tudi največ zanimanja, ki ga je popolnoma upravičil, saj je v lepi borbi zanesljivo premagal svojega nasprotnika Brankoviča iz Kamnika.

V doslej najhujši nesreči našega letalstva 1. decembra 1981, ko je na Korziki strmoglavilo letalo Inex Adrië DC-9 Super s 180 potniki in posadko, je izgubilo življenje tudi pet občanov radovljiške občine. Iz Radovljice sta se smrtno ponesrečila zakonca Rafko in Metka Šolar, iz Kroke pa zakonca Branko in Metoda Zakotnik ter Franc Frelih. Izvršni svet skupščine občine in socialna služba so takoj sprejeli nujne ukrepe reševanja družinskih razmer ponesrečenec.

ZBORI OBČANOV V KS DOVJE-MOJSTRANA

V novembru so v krajevni skupnosti Dovje-Mojstrana potekali zbori občanov, na katerih so obravnavali številna pomembna vprašanja, akcije in nadaljne naloge, predvsem s področja komunalne dejavnosti.

V Radovni, na Belci, na Dovjem in v Mojstrani so zbrani krajani poslušali poročila o izvršenih in neizvršenih nalogah gradbenega odbora in komisije za komunalno gospodarstvo pri svetu krajevnih skupnosti. Govorili so tudi o pripravah na gradnjo mrliških vežic, o žunskem pluzenju in še nekaterih drugih zadevah. Večina navzočih na zborih občanov se je na podlagi izčrpnih poročil strinjala, da je bil na področju komunalne uredenosti, predvsem cest, v lanskem in letošnjem letu narejen pomemben korak naprej.

Predvsem je potrebno omeniti obsežno akcijo asfaltiranja in urejanja cest na območju celotne krajevnih skupnosti. Del sredstev za novi asfalt občani zbirajo tudi sami s samopriskevkom, za katerega so se z visokim odstotkom odločili na referendumu decembra leta 1979. Skupaj bodo tako v petih letih zbrali več kot sedem milijonov dinarjev. Predvideni program asfaltiranja so v lanskem in letošnjem letu krepko presegli. Doslej so položili že 12 kilometrov asfalta na Belci, na Dovjem in v Mojstrani, prav tako pa so v tem obdobju uredili tudi številne makadamske ceste. Večina cest je sedaj v krajevni skupnosti dokončno urejenih, ostaja le še Radovna, kjer pa bodo vaščani tudi v prihodnjem letu dobile prve metre asfalta. Za tako uspešno akcijo ima največ zaslug gradbeni odbor pri svetu krajevnih skupnosti pod vodstvom Aleksa Potočkija, prav tako pa je treba omeniti tudi uspešno sodelovanje s Komunalno skupnostjo Jesenice.

Seveda pa so bila v letošnjem letu opravljena tudi druga komunalna dela. Brez dvoma tukaj velja pohvaliti krajane na Kurirski poti v Mojstrani, ki so s prostovoljnim delom zgradili most čez Bistrico.

Vsega seveda ni moč opraviti v kratkem času, tako ostajajo tudi še nedokončana dela oziroma obveznosti, ki se prenašajo iz leta v leto. Nekaj kritičnih misli je bilo tudi o tem izrečenih na zborih. Tako so na

referendumu decembra leta 1979. Skupaj bodo tako v petih letih zbrali več kot sedem milijonov dinarjev. Predvideni program asfaltiranja so v lanskem in letošnjem letu krepko presegli. Doslej so položili že 12 kilometrov asfalta na Belci, na Dovjem in v Mojstrani, prav tako pa so v tem obdobju uredili tudi številne makadamske ceste. Večina cest je sedaj v krajevni skupnosti dokončno urejenih, ostaja le še Radovna, kjer pa bodo vaščani tudi v prihodnjem letu dobile prve metre asfalta. Za tako uspešno akcijo ima največ zaslug gradbeni odbor pri svetu krajevnih skupnosti pod vodstvom Aleksa Potočkija, prav tako pa je treba omeniti tudi uspešno sodelovanje s Komunalno skupnostjo Jesenice.

Seveda pa so bila v letošnjem letu opravljena tudi druga komunalna dela. Brez dvoma tukaj velja pohvaliti krajane na Kurirski poti v Mojstrani, ki so s prostovoljnim delom zgradili most čez Bistrico.

Vsega seveda ni moč opraviti v kratkem času, tako ostajajo tudi še nedokončana dela oziroma obveznosti, ki se prenašajo iz leta v leto. Nekaj kritičnih misli je bilo tudi o tem izrečenih na zborih. Tako so na

PRAZNIČNO OB 40-LETNICI VSTAJE V KS DOVJE-MOJSTRANA

Ob letošnjem jubileju 40-letnici vstaje bodo pester in praznični program pripravili tudi v krajevni skupnosti Dovje-Mojstrana. 16. decembra leta 1941 so se v tem delu Gornje-savske doline vaščani množično uprli okupatorju. V znani vstaji na ta dan je sodelovalo 127 vaščanov, danes pa je živih še 37 udeležencev.

V počastitev letošnjega jubileja bo 16. decembra v naravnem zdravilišču Triglav v Mojstrani srečanje vseh še živih udeležencev decembrske vstaje. Vsi navzoči bodo v razgovoru osvetlili dogajanja pred štiridesetimi leti, ko je tudi na tem območju zažarel plamen upora.

Osrednja proslava v počastitev letošnjega praznika krajevnih skupnosti Dovje-Mojstrana pa bo v petek, 18. decembra, v dvorani kulturnega doma na Dovjem.

V soboto, 19. decembra, pa bo v osnovni šoli 16. december Mojstrana srečanje aktivistov OF ter kurirjev in obveščevalcev jeseniškega okrožja, to je rajonov in okrajev z območja radovljiške in jeseniške občine.

J. R.

sedaj velja poudariti, da so krajani tudi za to akcijo pokazali veliko razumevanja in prav od njihove pomoči, prostovoljnega dela in ob kar najbolj varčni gradnji bodo brez dvoma tudi mrliške vežice zgrajene prihodnje leto.

Ob koncu pa vendarle velja še reči, da zbori občanov tokrat niso bili najbolj obiskani. Informiranje morda ni bilo najboljše. Vabila na oglašnih deskah in preko lokalnega radia, so bila očitno premalo. Pri svetu krajevnih skupnosti zato razmišljajo, da bi v prihodnje poslali vabila vsem gospodinjstvom, vendar se tudi ob tem postavlja vprašanje,

če bo potem udeležba boljša. Ob slabi udeležbi pa boli tudi spoznanje, da se posamezni občani namesto na zborih občanov o posameznih vprašanjih raje pogovarjajo v gostilniških krogih. Zbor občanov, kjer naj bi odkrito povedali svoje mnenje, pa zanje očitno ne pomeni tistega mesta, kjer se krajani pogovarjajo in dogovarjajo o skupnih akcijah za razvoj in napredek svoje krajevnih skupnosti.

J. Rabič

SAMOUPRAVNA REORGANIZACIJA KRAJEVNE SKUPNOSTI PLAVŽ

Ali je smiselno deliti krajevno skupnost Plavž na Jesenicah na več manjših ali ne, je vprašanje, o katerem razpravljajo v tej krajevni skupnosti že štiri leta. O tem so spregovorili tudi delegati programske konference socialistične zveze Plavž, — bila je 25. novembra — in so se po dolgi in burni razpravi odločili, da dajo predlog za delitev krajevne skupnosti na tri manjše v javno razpravo.

Prve razprave in razmišljanja o tem, da je krajevna skupnost z več kot 9.000 občanov prevelika, so se pojavila v vodstvih družbenopolitičnih organizacij te skupnosti že v letu 1978, pred takratnimi skupščinskimi volitvami. Takrat so našli rešitev v oblikovanju petih sosesk v krajevni skupnosti, katerih odbore so zadolžili, da do prihodnjih volitev pripravijo vse potrebno za razdelitev krajevne skupnosti. Žal v teh štirih letih delo sosesk ni zaživel in so bila razmišljanja in dogovori iz leta 1978 nekaj časa pozabljeni. Šele v prvih mesecih letošnjega leta je zamisel ponovno oživila in maja meseca je krajevna konferenca socialistične zveze Plavž imenovala delovno skupino z zadolžitvijo, da zbere podatke in argumente, ki govorijo za ali proti oblikovanju več krajevnih skupnosti in da iz zbrane materiala pripravi predlog, kako se v krajevni skupnosti samoupravno organizirati.

Delovna skupina je skupaj z vodstvi družbenopolitičnih organizacij, sveta krajevne skupnosti, družbenih organizacij in društev ter odborov sosesk ocenila, kako v krajevni skupnosti uveljavljajo ustavno zasnovano krajevno samoupravo ter kakšni in kateri so skupni interesi občanov po posameznih delih krajevne skupnosti. Ob tem je delovna skupina ugotovila, da samoupravni organi in družbenopolitične organizacije ne obvladujejo vseh razmer in stanje v skupnosti zaradi številčnosti problemov pa tudi interesov in da bi bilo smiselno oblikovati nove krajevne skupnosti v take teritorialne celote, znotraj katerih bi našli občani čimveč skupnih interesov. Doslej v krajevni skupnosti ni izoblikovanih širših skupnih interesov, saj

večji del občanov živi na Plavžu šele nekaj let, in je to lahko eden od vzrokov, da se občani v veliki večini ne vključujejo v krajevno samoupravo ter delegatske odločitve. Zato se je delovna skupina odločila za predlog, po katerem naj bi krajevno skupnost razdelili na pet ali tri manjše krajevne skupnosti.

V burni razpravi so delegati programske konference socialistične zveze na Plavžu navedli vrsto vzrokov, ki govorijo proti in za predlog. Največ pomislekov je bilo o povečanju stroškov za delovanje krajevne skupnosti in na pomanjkanje primernih prostorov. Žal je ob tem večina razpravljalcev pozabila, da

gre pri razvijanju in približevanju krajevne samouprave občanom za ustvarjanje pogojev za boljše gospodarjenje in upravljanje v krajevni skupnosti ter da smo se v naši družbi dogovorili in odločili za razvijanje samoupravljanja, saj je samoupravljanje temelj in pogoj nadaljnjega razvoja naše družbe.

Na glasovanju o predlogu se je sicer večina delegatov odločila za to, da krajevno skupnost razdeli v tri manjše, vendar je razprava pokazala na zelo deljena mnenja. Krajevna konferenca socialistične zveze bo organizirala javno razpravo, v kateri bodo morale prevzeti družbenopolitične organizacije odgovorno nalogo, da obrazložijo vse vzroke in prednosti predloga, seveda pa bo treba ob tem povedati tudi vse obveznosti, ki jih bo treba prevzeti, če se bo večina krajanov odločila za več krajevnih skupnosti.

Ker samo sprejeti dogovor o delitvi brez volje in interesa za skupno urejanje in usklajevanje interesov in potreb znotraj krajevne skupnosti ne bo rodil dobrih rezultatov in s tem ne bo napravljene ničesar za vključitev večjega števila občanov v krajevno samoupravo, temveč bo pomenil le še več nedelavnih krajevnih skupnosti.

S. Humerca

POMEMBNI SKLEPI KOMISIJE ZA INFORMIRANJE PRI OK ZRVS OBČINE

Pred kratkim so se pri občinski konferenci ZRVS Jesenice sestali člani komisije za informiranje na svoji redni seji, na kateri so obširno spregovorili o dosedanjem delu in nalogah, ki jih bo treba izvajati do izteka sedanjega mandatne dobe.

Člani komisije so najprej poslušali krajše poročilo o delu ZRVS v sedanjem mandatni dobi. Iz pregleda oziroma poročila predsednika komisije je bilo razvidno, da je bila organizacija ZRVS v tej mandatni dobi izredno delovna in uspešna na vseh področjih njenega delovanja. Uspehi so tesno povezani s krepitvijo položaja in vloge krajevnih in osnovnih organizacij ter aktivov ZRVS. ZRVS naše občine ni skrbela samo za splošno vojaško usposabljanje svojega članstva, pač pa je intenzivno poglobljala tudi idejno-politično izobraževanje. Zelo ugodno lahko ocenjujemo organizacijsko preobrazbo in udržiteljnost organizacije ter njeno frontno delovanje v okviru SZDL.

Na seji so tudi ugotovili, da so sprejete smernice programa komisije za informativno dejavnost vnešene v delovni in akcijski program. Komisija si prizadeva tekoče spremljati vse aktivnosti, ki jih izvaja ZRVS. Tedniku Železar in lokalni radijski postaji Triglav je bilo posredovanih večje število obvestil in informacij, v katerih je bilo prikazano delo ZRVS. Pri tem pa velja omeniti tudi to, da smo uspeh dosegli tudi na podlagi velikega razumevanja glavnega in odgovornega urednika tednika Železar tovariša Joža Varla. Mnogi člani in obvestila, ki so bila posredovana tedniku Železar, so v njem našli dosledno mesto. S tem razumevanjem pa je bilo v celoti zagotovljeno informiranje javnosti o delu ZRVS na Jesenicah. Pri tem delu se komisija nikdar ne opira na klasičen no-

vinarski kader, temveč samo na ljudi iz vrst RVS, ki imajo smisel za takšno dejavnost, kar je tudi najbolj neposredno in učinkovito.

Izkušnje kažejo, da smo glede informiranja naredili uspešne korake, vendar se kažejo tudi določene pomanjkljivosti, ki jih bomo morali odpraviti. Povsem smo na področju informiranja še premalo povezani in organizirani z ostalimi obrabnimi strukturami in SZDL. Žal se komisija srečuje tudi z objektivnimi in subjektivnimi težavami. Posamezni člani komisije imajo do dela pasiven odnos, oziroma ne sledijo delu in aktivnostim, ki jih izvajajo posamezne KO ZRVS.

V nadaljevanju se je obširno spregovorilo tudi o organiziranju slikovne razstave o delu ZRVS, teritorialne obrambe in JLA. Razstava bo v novem šolskem centru na Plavžu in bo odprta vsak dan od 21. do 26. decembra.

Dosedanje priprave potekajo po predvidenem programu. Razstava bo organizirana v počastitev 40-letnice obstoja JLA in 22. decembra, dneva JLA.

Člani komisije so se seznanili tudi z izidom posebne številke revije Naša obramba, ki bo izšla v najkrajšem času in jo bo prejelo vsako gospodinjstvo v naši občini. Dolžnost vseh rezervnih vojaških starešin je, da se zavestno vključijo v akcijo v svoji krajevni skupnosti pri razdeljevanju revije in pridobivanju novih naročnikov za revijo Naša obramba.

J. Urh

LETOŠNJE PRAZNOVANJE OB DNEVU JLA

Letošnja osrednja občinska proslava ob prazniku dneva JLA 22. decembra bo v ponedeljek, 21. decembra, ob 18. uri v novem šolskem centru Tone Čufar na Plavžu.

Od 21. decembra do 26. decembra bo v novem šolskem centru Tone Čufar na Plavžu tudi razstava, ki bo prikazala v sliki in besedi delo ZRVS, teritorialne obrambe in JLA.

Občinska konferenca ZRVS, občinski štab za teritorialno obrambo in oddelek za SLO Sob Jesenice vas vlijudno vabijo, da se proslave udeležite v čim večjem številu in si ogledate razstavo.

PROSLAVE OB DNEVU REPUBLIKE PRI POLNIH DVORANAH

V krajevni skupnosti Javornik-Koroška Bela smo letos zelo svečano in pri polnih dvoranh v domu Julke in Albina Pibernik počastili osemindesetletnico rojstva naše federativne Jugoslavije v četrtek, 27. aprila.

Na proslavi, ki jo je organizirala krajevna konferenca SZDL, so kulturni program izvajali: pevski zbor in recitatorji osnovne šole Karavanskih kurirjev NOB Koroška Bela, graničarji iz karavle Karavanskih kurirjev NOB, učenci Železarskega izobraževalnega centra in folklorna skupina iz Javorniških rovov. Učenci ŽIC so se predstavili z odlomkom iz drame Mileta Klopčiča MATI, za kar so poželi zelo velik aplavz. Tudi mladi folkloristi so prikupno zaplesali gorenjske pleske. Največji programski delež pa so seveda dodali učenci domače osnovne šole.

Društvo upokojencev Javornik-Koroška Bela pa je na predvečer praznika v domu društva na Javorn-

niku za vse starejše občane Javornika in Koroške Bele organiziralo kulturni večer v počastitev dneva republike. Kulturni program so izvajali: plesna skupina pionirjev osnovne šole Prežihov Voranc z Jesenic, ženski in moški pevski zbor ter folklorna grupa društva. Pionirji iz osnovne šole Prežihov Voranc so s prisrčnimi plesi in deklaracijami čestitali starejšim soobčanom k prazniku. Za svoje izvajanje so jih navzoči nagradili z burnim aplavzom. Tudi na tem mestu se jim zahvaljujemo za njihovo pozornost, prav posebno pa tovarišici Greti Samarjevi z željo, da bi še večkrat sodelovali na naših kulturnih večerih.

V domu Društva upokojencev Javornik smo kulturni večer podaljšali v družabni večer, za dobro razpoloženje pa so poskrbeli harmonikar Janko Bauman in grupa Veseli upokojenci z Javornika. Stane Torkar

Podelitev posebnih priznanj OF v Ratečah (Foto A. Kerštan)

PROSLAVA OB DNEVU REPUBLIKE V RATEČAH

Tudi letos so prebivalci v krajevni skupnosti Rateče nadvse slovesno praznovali 29. november — dan republike. Slavnostnemu govoru predsednika krajevne konference SZDL Rateče Vinka Šumija je sledila podelitev spominskih značk Osvobodilne fronte.

Letos praznujemo 40-letnico ustanovitve Osvobodilne fronte slovenskega naroda. Tudi na območju krajevne skupnosti Rateče so v težkih dneh, ko življenje v določenih trenutkih ni imelo nobene vrednosti, delovali aktivni Osvobodilne fronte. Spomin na ustanovitev OF o v rateški krajevni skupnosti proslavili že v letu 1978, ko so ob vznosu planiških velikank odkrili spominsko obeležje in počastili spomin na 2. februar 1942. Ta dan so proglasili tudi za krajevni praznik Rateč.

Letos ob praznovanju 40-letnice OF sta koordinacijski odbor za proslave pri OK SZDL Jesenice in občinski odbor ZZZ NOV Jesenice dala predlog, da se aktivistom OF podelijo posebni spominski znaki OF. Po vsestranskih razpravah, pobudah in usklajevanjih se je izoblikoval predlog, da spominski znak prejmejo: vsi aktivisti OF, politični delavci — legalci, obveščevalci VOS, OZNE, kurirji, zaporniki, deportiranci, interiranci, pregnanci, vdove revolucio-

narjev, prvoborcev in talcev. Otroci — pionirji pa znak prejmejo samotisti, ki so v NOV za svoje delo dobili določeno priznanje.

V rateški krajevni skupnosti so prejeli spominski znak OF naslednji: Marija Benet, Vinko Jalen, Maks Juvan, Antonija Kavalar, Marija Kavalar, Janez Kerštan, Jože Kopavnik, Frančiška Mežik, Janez Mežik, Amalija Oder, Alojz Oman, Anton Oman, Franc Oman, Ivanka Oman, Ana Petrič, Olga Rasinger, Andrej Rožič, Drago Žerjav in Emil Žerjav.

V kulturnem delu so s skeči, petjem, recitacijami in igro Punt nastopili cibalci iz otroškega vrta, učenci osnovne šole, rateški mladinci in graničarji iz karavle Edvard Kardelj-Krištof ter karavle Slatina.

Ratečani pa so ob dnevu republike bogatejši še za eno pridobitev: dobili so namreč knjižnico, katero so krajanji pogrešali. Knjižnica je začela delovati takoj po praznikih.

A. Kerštan

PRAZNOVANJE DNEVA REPUBLIKE V DU JESENICE

V soboto, 28. novembra, je bila v domu Društva upokojencev Jesenice proslava ob dnevu republike s kulturnim programom, v katerem so sodelovali: Jeseniški trobilni kvartet, člani gledališča Tone Čufar in moški pevski zbor DU Jesenice.

Navzoče in nastopajoče je pozdravil podpredsednik društva Franc Gasar in obenem napovedal program proslave.

O pomembnosti praznika za vse Jugoslovane je govoril predsednik DU Janko Verdnik. Orisal je tudi trenutno notranjo in zunanjo politično situacijo, ko nekatere domače kot tudi zunanje sovražne sile poskušajo razbiti bratstvo in enotnost med narodi Jugoslavije. Ob zaključku je v imenu društva čestital vsem

navzočim k tako pomembnem prazniku.

Po referatu je jeseniški trobilni kvartet zaigral državno himno in še nekaj drugih skladb. Člani gledališča Tone Čufar so z recitacijami zelo popestrili program. Za zaključek pa je nastopil še moški pevski zbor društva.

Navzoči so z aplavzi dali priznanje vsem nastopajočim. Podpredsednik društva pa se je v imenu navzočih in društva zahvalil vsem sodelujočim z željo, da bi se tovrstno sodelovanje nadaljevalo tudi v bodoče.

Slavnostnemu-kulturnemu programu je sledil družabni večer. Te

PROSLAVA ZA DAN REPUBLIKE

»Domovina, ti si kakor mati.« Večkrat izgovorjene besede na proslavi 29. novembra v osnovni šoli Gorenjskega odreda v Žirovnici. Letošnja proslava se je nekoliko razlikovala od proslav v preteklih letih. Ne samo samozavest in pretekle borbenosti, nekaj globlje je odsevalo ta večer iz pesmi in izgovorjenih besed na odru.

Ravnatelj šole je v kratkih besedah orisal rezultate dela delovnih ljudi naše krajevne skupnosti. Za tem smo poslušali pesmi svobodnih jugoslovanskih narodov, ki so jih peli osnovnošolci, katere je vodil glasbeni pedagog Slavko Mežek in jih je povezovala topla slovenska beseda najmlajših. Slovenska beseda je bila res beseda praznika. Pesem Srbov, Hrvatov, Črnogorcev, Make-doncev, Bosancev in Hercegovcev pa Slovencev, so popestrili učenci v narodnih nošah s plesi jugoslovanskih narodov. Pesmi in plesi so se zili v skupno pesem Jugoslavijo in skupni kolo jugoslovanskih narodov. Ob republiških grbih je na koncu zablestel jugoslovanski grb s šestimi

plamenicami, ki ponazarjajo bratstvo in enotnost jugoslovanskih narodov.

Domov smo se vračali bogatejši. Osnovna šola Gorenjskega odreda Žirovnica je ponovno ponudila gostoljubnost prebivalcem krajevne skupnosti in izvedla proslavo ob našem največjem prazniku. Organizatorji niso slišali besede zahvale, a iz vsakega najmanjšega aplavza je zadonel: hvala. Besed ni bilo, a v zraku telovadnice je bilo čuti vso srečo in hvaležnost gledalcev.

Trud pedagoških delavcev je bil najlepši prispevek k praznovanju rojstnega dneva naše republike.

Barbara Zemlja

PROSLAVA OB 29. NOVEMBRU V OŠ PREŽIH VORANC

Številnim proslavam ob prazniku republike, 29. novembra, se je pridružila tudi naša osnovna šola Prežihov Voranc Jesenice. Pripravili so jo učenci sedmih in osmih razredov.

V petek, 27. novembra, smo z rednim poukom zaključili ob 11. uri in se zbrali v šolski telovadnici. Proslavo je začel šolski pevski zbor, ki je zapel jugoslovansko himno. Za tem je Denis Lenardič iz 7. c razreda govoril o borbi in žrtvah naših narodov za naslanek socialistične republike Jugoslavije, v kateri živimo svobodno, srečno in enakopravno. Učenci sedmih in osmih razredov so pripravili recital o domovini, ki ga je spremljala glasba. Vmes je zapel pevski zbor, ki ga vodi tovariš

Roman Ravnič. Se naprej so se vrstile pesmi z željami, da ne bi bilo vojn, o domovini, ki praznuje. Pevski zbor je zapel še nekaj pesmi o miru in o domovini, na klavirju pa ga je spremljala učenka Marta Mešec. Ob koncu proslave pa je nastopila še folklorna skupina, ki jo je spremljal harmonikar.

Srečni, kot so srečni lahko le svobodni otroci, smo odšli domov. Hvaležni smo vsem borcev in drugim, ki so nam priborili srečo in brezskrbno mladost. V srcih nam je bilo: »LEPO JE V NAŠI DOMOVINI BITI MLAD!«

Mojca Noč, 6. b Osnovna šola Prežihov Voranc

VABILO AKTIVISTOM OF JESENIŠKEGA OKROŽJA

Odbor aktivistov OF za jeseniško okrožje organizira v počastitev 40-letnice ustanovitve OF in 40 let vstaje tretje srečanje aktivistov OF ter kurirjev in obveščevalcev jeseniškega okrožja, to je rajonov in okrajev z območja občin Jesenic in Radovljice.

Srečanje bo v soboto, 19. decembra ob 10. uri v osnovni šoli 16. december v Mojstrani.

S tem bomo počastili tudi krajevni praznik Dovje-Mojstrana in se spomnili decembrske vstaje v Gornjesavski dolini pred 40 leti.

Vabita: odbor aktivistov OF za jeseniško okrožje in družbenopolitične organizacije krajevne skupnosti DOVJE-MOJSTRANA.

PRAZNIK REPUBLIKE V KRANJSKI GORI

V krajevni skupnosti KRANJSKA GORA so imeli ob 29. novembra — dnevu republike dve proslavi. Obe proslavi sta bili v petek, 27. novembra, v osnovni šoli Jeseniško-bohinjskega odreda v Kranjski gori. Prva je bila ob 10. uri za šolsko mladino, ob 18. uri pa za prebivalce krajevne skupnosti Kranjska gora. Na obeh prireditvah je bil najprej slavnostni govor, nato pa so sledile igrice in recitacije cibalcev in pionirjev nastopila sta tudi dva šolska pevška zbora, mlade pianistke in zbor harmonikarjev. Na prireditvi je nastopila tudi pionirska folklorna skupina iz Podkorena.

V četrtek, 26. novembra pa so imeli učenci višjih razredov kranjskogorske osnovne šole možnost ogleda amaterskih filmov, ki so bili letos prikazani na Tednu domačega filma v Celju. Projekcija filmov je spadala v sklop praznovanja dneva republike, učenci pa so bili z izborom filmov zadovoljni.

A. Kerštan

PODELILI SO LETOŠNJE GREGORČIČEVE PLAKETE

Na zadnji seji obeh zborov skupščine Telesno-kulturne skupnosti Jesenice so med drugim podelili tudi vsakoletne plakete poimenovane po narodnem heroju, revolucionarju, komunistu in športniku Jožetu Gregorčiču-Gorenjcu. Plakete prejmejo posamezniki ali organizacije za največje tekmovalne, organizacijske in druge aktivnosti in dosežke na področju telesne kulture v jeseniški občini. Žirija za podelitev plaketa je letos odločila, da letošnje plakete prejme pet posameznikov.

JELKA VIDALI — za dolgoletno delo pri razvoju drsalnega športa v jeseniški občini. V drsalni klub Jesenice se je vključila v letu 1972, z njenim prihodom pa se je aktivnost povečala, razširila so število sodelavcev, kakor tudi tekmovalcev. V tem obdobju se je povečalo število drsalcev, vidni pa so bili tudi uspehi drsalcev na najrazličnejših tekmovanjih. Jelka Vidali je za ta razvoj žrtvovala veliko svojega prostega časa, največji uspeh v razvoju jeseniškega drsalnega športa pa je brez dvoma ta, da ima drsalni klub par, ki kandidira za nastop na olimpijskih igrah v Sarajevu leta 1984.

PAVEL DIMITROV — Plaketo je prejel za dosežke na področju alpinizma, vzgoje mladih kadrov v planinstvu in alpinizmu ter pri organizaciji planinskih pohodov.

Že z šestnajstimi leti se je vpisal v alpinistični odsek pri PD Jesenice, po dveh letih pripravnika staža pa je postal član alpinističnega odseka. Plezal je lažje in težje smeri v Julijskih in Kamniških Alpah, sodeloval je v odpravah v pogorje Durmitor, v Alpe v Italiji, Švici, Avstriji in Franciji. Leta 1965 je bil član jugoslovanske himalajske odprave, ki je skušala zavzeti še neosvojen Kangbačen, visok 7904 metrov.

Pavel Dimitrov je leta 1955 postal član GRS na Jesenicah. Njegov pomemben prispevek pa je tudi pri vzgoji mladih alpinistov.

Zadnjih šest let pa je tudi uspešni organizator pohodov slovenskih železarjev po Julijskih in Kamniških Alpah ter Karavankah.

MARJAN KEJŽAR — Že v mladosti je bil aktivni športnik, nekaj zapaženih uspehov je dosegel v plavanju in namiznem tenisu, največ uspehov pa je dosegel v smučanju kot mladinec.

Temu športu je ostal zvest tudi v naprej, smučarsko znanje pa je dopolnil z vaditeljskim in trenerskim tečajem za alpske discipline, postal je pa tudi sodnik za alpske discipline.

Že 15 let skrbi za vzgojo novih smučarskih kadrov, brez dvoma ima veliko zaslug, da mladi smučarji iz jeseniške občine iz leta v leto dosegajo boljše rezultate na različnih tekmovanjih.

MATKO MEDJA — Plaketo je prejel za dolgoletno aktivno delo pri razvoju jeseniškega hokeja. Svojo športno pot je začel kot drsalec in sicer v času pred drugo svetovno vojno. Ko so se pojavili prvi zametki

hokeja v Podmežakliji, je bil med privrženci tega športa tudi Matko Medja. V prvem moštvu Jesenic je igral od leta 1948 do 1954. V tem času so Jeseničani dvakrat osvojili naslov državnih prvakov.

Leta 1955 je končal trenerski tečaj v Beogradu in potem je začel delati kot trener. Med drugim mu je bila zaupana skrb za vzgojo mladincev in pionirjev. Nekaj časa je bil trener mladinske državne reprezentance v

tekmovalni sezoni 1978-79 pa je s svojo mladinsko ekipo Jesenic osvojil prvo mesto na državnem prvenstvu.

JOŽE HUDRIČ — Letošnjo Gregorčičevo plaketo je prejel za tekmovalne dosežke in delo v klubu za kegljanje na ledu ter za večletno aktivno delo pri Ribiški družini Jesenice.

Sodeloval je na vseh vidnih tekmovanjih, kjer so nastopali člani kegljaškega kluba Jesenice ter na slovenskih in državnih prvenstvih. Z uspehom je sodeloval tudi na evropskih prvenstvih. Več let je že aktiven v odboru kluba, kjer je še danes podpredsednik. Prav tako je tudi član odbora Zveze za kegljanje na ledu Slovenije. Poleg tega je Jože Hudrič aktiven član v ribiški organizaciji v jeseniški občini. Osem let je bil predsednik ribiške družine, že 35 let pa je član te družine.

J. R.

MNENJA IN VTISI O LOVSKI RAZSTAVI

Lovska družina Jesenice je v dnevi od 15. do 21. novembra organizirala v mali dvorani Delavskega doma na Jesenicah lovsko razstavo v počastitev 60-letnice organiziranega lovstva na Gorenjskem in 35-letnice Lovske družine Jesenice. Ni slučaj, da je Lovska družina Jesenice ob teh obletnicah ponovno priredila razstavo ravno na Jesenicah, saj prav iz tega kraja izhaja prvi zameetek organiziranega lovstva na Gorenjskem pred šestdesetimi leti. V 35 letih delovanja Lovske družine Jesenice pa je to že tretja razstava, ki jo je ta družina organizirala.

Razstava je bila namenjena predvsem mladim obiskovalcem, to je predšolski in šolski mladini, kakor tudi vsem ostalim občanom, ki se zanimajo za naravo, življenje v naravi in lovstvo. Prikazovala je predvsem najzanimivejše predstavnike živalskih vrst, ki živijo v tem delu pretežno visokogorskega karavanskega lovišča s poudarkom, da je lovstvo v največji meri le gojitev divjadi z namenom, da se živalske vrste, ki živijo v tem naravnem okolju, ohranijo in nemoteno razvijajo tudi v bodočnosti. Obiskovalci pa so si lahko ogledali preparate in trofeje našega najzanimivejšega in nekdanjega najštevilnejšega predstavnika živalske vrste — gamsa, za katerega pa moramo danes žal ugotoviti, da so se tropi, nekdanji tako številni divjadi, močno zdesetkali zaradi gamsjih garij, bolezní, ki se neustavljivo širi po vsej Sloveniji. Vendar pa danes lovci Lovske družine Jesenice z zadovoljstvom ugotavljajo, da jim je z ustreznimi ukrepi in pravičnimi posegi v populacijo gamsov šest let trajajočo bolezen uspelo omejiti, oziroma zaustaviti in gamse ohraniti v celotnem lovišču. Nadalje so bili prikazani preparati naše druge najzanimivejše čudovite divjadi — ruševci ali tudi tako imenovani črni vitezi z zakrivljenim perjem, s katerimi so se nekoč tako ponašali hribovski fantje. Z veseljem se ugotavlja, da stalež te divjadi ne upada, ampak je celo v porastu, saj pomladi zasneženi vrhovi Karavank oživijo in se od vsepovsod sliši značilno petje ruševcev. Zatem so bili razstavljeni še preparati in trofeje velikih petelinov, srnjakov, kun, lisic, rac

mlakaric, divjih prašičev, orel, golob, krakulj, kanja, zajec, hermelin, verica, belka itd.

Drugi del je bil namenjen prikazu najzanimivejših lovskih naprav in objektov, kot so solnica, krmišče za srnjad, visoka preža, in lovskim pripomočkom (lovske pasti, krplice, lovške smučke, daljnogled itd.). Naslednji del je bil namenjen prikazu lovskih fotografij in umetniških slik z gorskimi motivi slikarja Toneta Tomazina.

Organizatorji razstave računajo, da si je to razstavo ogledalo okoli 1.500 obiskovalcev, med katerimi je bilo veliko predšolske in šolske mladine. Zaradi tako velikega obiska, izrečenih in napisanih pohvalnih besed, lovci menijo, da je razstava dosegla svoj namen. Šolski mladini pa je služila kot dopolnilno izobraževanje v njihovih učnih programih. Z veseljem so si jo ogledovali tudi starejši občani in se o njej izražali zelo pohvalno z željami, da bi bilo potrebno take stvari prikazati večkrat.

Posebno priznanje pa zasluži organizacijski odbor, ki je bil zadolžen za neposredno izvedbo razstave s predsednikom Matjažem Kalanom na čelu. Ta odbor je organiziral in pripravil razstavo popolnoma brezplačno, iz čiste ljubezni do narave in lovstva. Zahvalo zaslužijo tudi vsi ostali člani Lovske družine Jesenice, ki so pri razstavi še sodelovali in pomagali, kakor tudi uporabnik razstavnih prostorov Delavskega doma na Jesenicah, DPD Svoboda Tone Čufar, ki je odstopila prostor brezplačno za uporabo v času trajanja razstave.

B. R.

MUZEJI RADOVLJIŠKE OBČINE V DECEMBRU

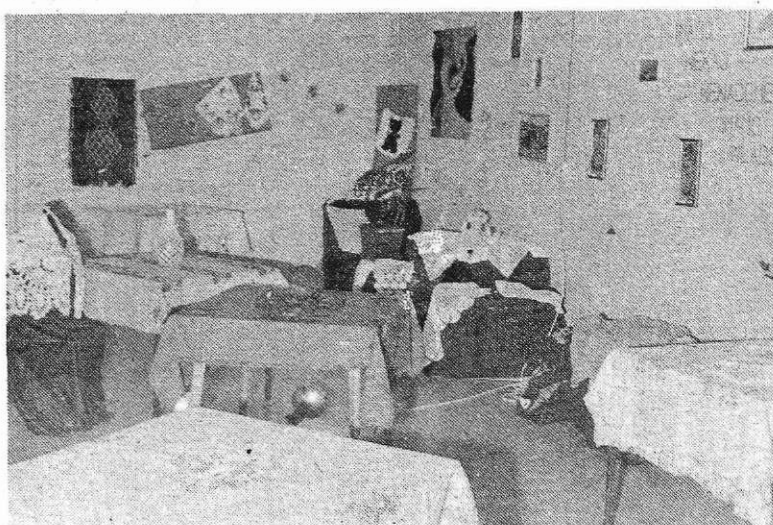
ŠIVČEVA HIŠA V RADOVLJICI: Novoletna razstava, na kateri sodeluje 14 likovnikov iz radovljiške občine, odprta vsak dan od 10. do 12. in od 15. do 17. ure.

ČEBELARSKI MUZEJ V LINHARTOVI SOBA V RADOVLJICI: odprt ob sredah, sobotah in nedeljah od 10. do 12. ure in od 15. do 17. ure.

KOVAŠKI MUZEJ V KROPI: odprt v sredah, sobotah in nedeljah od 10. do 13. in od 15. do 17. ure.

SPOMINSKI MUZEJ TALCEV BEGUNJE NA GORENJSKEM: odprt v sredah, sobotah in nedeljah od 10. do 17. ure.

MUZEJ TOMAŽA GODCA V BOHINJSKI BISTRICI: odprt v sobotah in nedeljah od 10. do 12. in od 15. do 17. ure.

Delavke »Gorenjskih oblaci« so za praznik republike pripravile lično razstavo svojih ročnih izdelkov (Foto S. Kokalj)

ZA ULTRAZVOČNO RENTGENSKO APARATURO SO DAROVALI

Od našega zadnjega poročanja so za nakup ultrazvočne rentgenske aparature v jeseniški bolnici darovali:

- Rudolf Arh iz Kočne 23 — 1.000,00 din kot lasten prispevek,
- Planinsko društvo Jesenice — 1.000,00 din, namesto venca na grob pokojnemu alpinistu Andreju Moretu,
- Stanka Pintar — 3.300,00 din zbranih sredstev sosedov, namesto venca na grob njeni pokojni mami,
- Stanka Pintar — 2.500,00 din zbranih sredstev sodelavcev, namesto venca na grob njeni pokojni mami.

Do 1. decembra je bilo skupaj zbranih 33.140,00 dinarjev.

Pridružite se tudi vi in prispevek namesto vencev in cvetja na grob pokojnim, ali namesto drugih volil, čestitk in podobno nakažite na žiro račun: SPLOŠNA BOLNICA JESENICE, številka: 51530-603-31205. S tem boste pomagali jeseniški bolnici pri nabavi aparature, ki na osnovi ultrazvočne diagnostike daje nove možnosti za odkrivanje bolezni.

Delavci Splošne bolnice Jesenice in uredništvo Železarja se vsem darovalcem zahvaljujejo za prispevke.

IMENITEN KONCERT ZA PRAZNIK

Da se o nekem kulturnem dogodku govori več dni je nedvomno znak, da je v ljudeh zapustil globok vtis. To se je zgodilo na letošnji osrednji proslavi ob dnevu republike, ki je bila 27. novembra v gledališki dvorani na Jesenicah, s slavnostnim koncertom delavske godbe iz pobratenih Trbovelj. Ta vtis so nedvomno zapustili izredno mlada zasedba godbe, suverenost in izjemna disciplina izvajalcev, poleg za nas novega in privlačnega programa.

Po tem, ko je o pomenu praznika spregovoril predsednik skupščine občine Jesenice Ivo Arzenšek in čestital občanom ob prazniku, je spregovorila, oziroma zapihala mladost pred polno zasedeno dvorano. Delavska godba iz pobratenih Trbovelj je pod vodstvom dirigenta — glasbenega pedagoga Miha GUNZKA izvedla skladbe: Z omejeno brzino — skladatelj B. Adamiča, Istrsko suito — N. Deviča, Slovenski partizan — G. Učakarja, Možje iz otoka Veen — skladatelj Haydn — Wood, Cardas — skladatelj Monti — Maas, prvi in drugi venček znanih melodij skladatelja W. Löfflerja in Makedonija, skladatelja Markovića.

Godbeniki iz Trbovelj so nas resnično impresionirali. Ko smo na odru zagledali resnično mlado zasedbo, saj posameznim godbenikom na stilih noge niso segale niti do tal, smo se nekoliko zbegano pogledali in mnogi so bili prepričani, da so Trboveljci prišli v goste z nekoliko rezervno zasedbo. Toda, ko so izzvenili prvi takti smo bili takoj prepričani, da je to tista »prava« delavska godba iz Trbovelj, ki je pod vodstvom Miha Gunzka dosegla izredno kvaliteto in prinesla delavskim Trbovljam mnogo priznanj in pohval, domačih in tujih.

Kvalitetno izvedbo vseh skladb so poslušalci tudi ustrezno nagrajevali z bučnimi aplavzi, čeprav so bile

vmes tudi zahtevnejše skladbe, kakršne v svoje programe pihalne godbe vključujejo šele v zadnjem desetletju in ki so bile še pred nedavnimi dosti »tuje« našim ušesom. K tej preobrazbi našega odnosa do pihalnih orkestrrov pa je prav gotovo odigral tudi naš pihalni orkester Jeseniških železarjev po njegovem kvalitetnem in programskem vzponu od kar ga je prevzel dirigent Ivan Knific. Podobnega mnenja je bil tudi dirigent Miha Gunzek, ki se je izredno pohvalno izrazil o poslušalcih. Dejstvo je namreč, da so pihalni orkestri iz cest in od koračnic prešli na koncertne odre z zahtevnejšimi, modernejšimi skladbami in močno izpopolnjeno glasbeno zasedbo. Vse to je seveda zahtevalo tudi preobrazbo našega odnosa do orkestrrov in še bolj do vedno bolj zahtevnih in modernih skladb. To preobrazbo smo na Jesenicah dosegli prav po zaslugi domačega pihalnega orkestra, kar je bilo očitno pri izredno hvaležnem in navdušenem sprejemu skladb, ki so nam jih na Jesenicah predstavili trboveljski godbeniki.

Trboveljska delavska godba pa bi nam tudi na Jesenicah morala biti šola in spodbuda, da bomo morali mnogo več vlagati v vzgojo mladega glasbenega kadra in da pri tem ne bomo smeli varčevati, če bomo hoteli in to najbrž glede na dolgoletno tradicijo in pomen moramo zadržati korak s slovenskim kvalitetnim vrhom.

KONCERT KOROŠKIH PESMI

Celovec, 23. nov. (SINDOK) — V polni dvorani celovškega doma glasbe je Slovenska prosvetna zveza v Celovcu 22. novembra priredila skoraj tri ure dolg koncert koroških narodnih pesmi koroških ustvarjalcev, ki je bila posvečena drugi obletnici smrti Pavla Kernjaka. S pesmimi koroških skladateljev in prirejevalcev je nastopilo sedemnajst zborov iz Podjune, kot gostje pa so nastopili mešani zbor Planika iz Ukeve v Kanalski dolini v Italiji, moški zbor Svoboda Vres iz Prevalj in Koroški partizanski pevski zbor.

Posebno navdušeno je občinstvo sprejelo zbor dvojezičnega otroškega vrtca iz Sentprimozja, pevsko instrumentalno otroško skupino iz Zvabeke in mladinski zbor iz Sentlipša Podjuni. V okviru koncerta, ki je bil bilanca enoletnega prosvetnega in zborovskega dela Slovenske prosvetne zveze, so posebej počastili dva koroška glasbenika, Foltija Hartmana, ki bo prihodnje leto slavil 75-letni življenjski jubilej in ki so mu izrekli posebno priznanje za petdesetletno delovanje na zborovodskem področju in Antona Nageleta, ki je letos slavil 70-letnico in ki je priznan koroški skladatelj in harmonizator.

Prireditve je obiskal tudi koroški deželni glavar Leopold Wagner s soprogo, predsednik Slovenske prosvetne zveze Valentin Polanšek pa je pozdravil med gosti tudi novega generalnega konzula SFRJ v Celovcu Marka Kržišnika, konzula Alfonza Naberžnika, predsednika obeh slovenskih osrednjih organizacij dr. Francija Zwittra in dr. Matevža Grlica, avstrijskega konzula v Ljubljani Cirila Sterna, predstavnika Zveze kulturnih organizacij Slovenije Janeza Boleta, profesorja Cirila Cvetka in številne druge. Med častnimi gosti pa je bil tudi sin Pavla Kernjaka Miro Kernjak z družino.

IZLET V BEOGRAD

V soboto, 21. novembra smo se člani novinarskega krožka osnovne šole 16. decembra Mojstrana odpeljali na izlet v Beograd, da obišče-mo hišo cvetja, kjer počiva maršal Tito.

Bilo je še temno, ko me je poklicala mamica in hitro sem odbrzel k šoli, kjer je že čakalo deset »krožkarjev« in tovarišica. S šolskim kombijem smo se odpeljali do letališča Brnik. Pripeljali smo se do letališke zgradbe, kjer smo se priključili Kompasovi skupini. Vodička je razdelila vozovnice, po zvočniku pa so pozivali potnike za Beograd, da se pripravijo. Stevardesa nas je pospremila do letala in hitro sem stekel k sedežu pri oknu. Čez nekaj minut smo že leteli in pod nami so se razprostirali širni gozdovi, vasi in mesta. Stevardesa nam je prinesla hladno malico. Po dvajsetih minutah vožnje smo že preleteli Zagreb, Sisak in Sremsko Mitrovico, pod nami pa so se širila žitna polja, med polji pa slavonske vasi. Celo pot pa smo lahko spremljali reko Savo.

Pristali smo na beograjskem letališču. Tam nas je čakal Kompasov avtobus, ki nas je popeljal na Dedinje. Tu smo izstopili in se postavili v vrsto. Pot do grobnice nas je vodila med zelenimi parki zasajenimi z drevmi in lepimi cveticami. Vrsta

se je pomikala naprej in prišli smo do grobnice. Grob maršala Tita so krasile neštete cvetice in ob grobu so stali štirje vojaki njegove garde. V srcu sem začutil bolečino in bil sem ponosen, da sem lahko videl grob maršala Jugoslavije, revolucionarja, ki ga je slavila naša dežela in ves svet.

Zatem smo si ogledali še spominski muzej »25. maj«. V muzeju so razstavljena vsa darila, ki jih je tovariš Tito dobil po svetu in v domovini. Po ogledu smo se odpeljali na majhen hrib nad Beogradom, visok 511 m, na Avalo. Ogledali smo si spomenik neznanemu junaku in okolico.

Po kosilu smo se odpeljali še na Kalemegdan. Čas pa je neusmiljeno tekkel. Ob 17. uri smo imeli že letalo za Ljubljano. Ko je letalo vzletelo se je pod nami razgrnil pogled na Beograd, kjer se je svetlikalo na milijone lučk. Kmalu smo pristali na ljubljanskem letališču in se nato odpeljali z avtobusom domov.

Tomaž Pšenica, 7. r.
OŠ 16. decembra Mojstrana

RAZSTAVA BARVNIH DIAPOZITIVOV

Foto Andrej Prešeren Jesenice vabi na prvo razstavo barvnih diapozitivov »DIA 6x6 1981«.

Podelitev nagrad s kratkim kulturnim programom in predvajanje diapozitivov bo v petek, 11. decembra, ob 17. uri v sejni sobi skupščine občine Jesenice.

NA HRUŠICI PODELILI LINHARTOVE ZNAČKE

Člani delavskega prosvetnega društva Svoboda Hrušica so v dvorani doma družbenih organizacij pripravili proslavo ob letošnjem prazniku republike. Najprej je zbranim spregovoril Janko Kavalar, predsednik krajevne konference SZDL Hrušica, temu pa je sledil kulturni program. Z recitacijami so se predstavili člani dramske sekcije DPD Svoboda, še posebno pa so zbrane v dvorani s prijetnim programom navdušili člani folklorne skupine Društva upokojencev Javornik-Koroška Bela.

Na proslavi so tudi podelili Linhartove značke najbolj prizadevnim članom društva, ki že vrsto let delujejo in nastopajo na domačem odru. Značke so prejeli za 30-letno delo Janko Veber, za 20-letno delo Stanka in Stane Razinger, Egidij Glavič, Viki Hudeček, za 10 letno delo pa Irena Glavič.

J. R.

JESENIČANI IZPADLI IZ REPUBLIŠKE LIGE

Od 26. novembra do 1. decembra je bilo v Dobri pri Celju 35. republiško prvenstvo v šahu. Prvenstva se je udeležilo deset ekip: Kovinar iz Maribora, Radenska iz Murske Sobote, Zalec, Celje, Kranj, Fram, TVD Partizan iz Slivnice, Rudar iz Trbovelj, Jesenice in Slovenija iz Ljubljane.

Ze vrsto let tekmuje jeseniška ekipa na republiškem prvenstvu in prav na zadnjem prvenstvu lanske leto je ekipa dosegla v zadnjih desetih letih največji uspeh, saj je osvojila tretje mesto. Letos je imela ekipa velike težave pri sestavi prvega moštva, saj so manjkali kar štirje igralci, med njimi tudi najboljši Alojz Železnik. Primož Kosmač in Robert Soklič sta v JLA, Janez Cihub v Zelenjani niso dovolili vzeti dopusta. Ekipa je odšla na prvenstvo v naslednji postavi: Andrej Tratnjek, Ivan Pavlin, Lado Kranjnik, Anton Krničar, Tone Konobelj, Franci Rodman, Nada in Vika Marušić, Mirjam Tratnjek, Janko Kokošar in Srečo Mrvar.

Ze v prvem kolu so se morali Jeseničani srečati z drugim gorenjskim predstavnikom in sicer moštvom Kranja in doživeli visok poraz 3:7. Ze po tem kolu je bilo očitno, da letošnji jeseniški ekipi grozi izpad. Celi točki sta osvojila Krničar na četrty deski in Nada Marušić na prvi ženski deski, pol točke pa sta osvojila Kranjnik na tretji in Kokošar na prvi mladinski deski, vsi ostali igralci pa so izgubili.

Nekoliko več optimizma je ekipi vili nedolžen rezultat v drugem kolu z ekipo trboveljskega Rudarja (5:5). Tudi v tem kolu je zaigral odlično Krničar, celo točko pa so osvojili še Mirjam Tratnjek, Kokošar in Mrvar, medtem ko sta Pavlin in Nada Marušić osvojili pol točke.

V tretjem kolu so Jeseničani zopet visoko izgubili z enim od kandidatov za prva, ekipa Celja (3:7). Pol točke so uspeli priboriti Andrej Tratnjek, Kranjnik, Krničar, Rodman, Nada Marušić in Kokošar. V četrtini in petem kolu sta zvrstila dva minimalna poraza (4:5,5) proti ekipa-

ma Zaleca in Slovana iz Ljubljane. V teh dvobojih je samo Nada Marušić dvakrat zmagala, Rodman in Mirjam Tratnjek sta enkrat zmagala in enkrat remizirala, po dvakrat sta remizirala Pavlin in Kranjnik, medtem ko so uspeli iztržiti en remi Andrej Tratnjek, Anton Krničar, Tone Konobelj in Srečo Mrvar.

V 6. in 7. kolu so igralci mariborskega Kovinarja in Frama odločilno visoko premagali Jeseničane z rezultatom 7,5:2,5 in 6,5:3,5. S tema dvema porazoma se je jeseniška ekipa krepko zasidrala na zadnjem mestu, ker je že predzadnji Slovan imel kar tri točke prednosti pred njimi. Med člani je samo Pavlin uspel dvakrat remizirati, Nada Marušić in Mirjam Tratnjek sta enkrat zmagala in enkrat izgubili, prav tako tudi mladinci Kokošar, pol točke pa so osvojili Andrej Tratnjek, Rodman in Mrvar.

Nekaj upanja je vlila visoka zmaga proti ekipi TVD Partizana iz Slivnice z rezultatom 7:3. V tem dvoboju so zaigrali odlično in zmagali Pavlin, Kranjnik, Krničar, Mirjam Tratnjek in Mrvar, remizirali pa so Andrej Tratnjek, Rodman, Nada Marušić in Janko Kokošar. Pred zadnjim kolom so se Jeseničani prebili na deveto mesto in samo pol točke so se zaostajali za ekipo Slivnice. Priložnost se je ponudila prav v zadnjem kolu, saj sta imeli obe ekipi, ki sta se kandidirali za izpad nasprotnika. Vendar pa je prav v zadnjem kolu mariborski Kovinar (ki je že kolo pred koncem osvojil naslov prvaka), igral le 5:5 z ekipo iz Slivnice, Jeseničani pa so izgubili 4:6 z Radensko. Edino zmago za Jeseničane je dosegel Andrej Tratnjek, remizirali pa so Pavlin, Krničar, Konobelj, Rodman, Kokošar in Mrvar.

MLADI ROD TEKMOVALK NAPREDUJE

Ljubljanski društvo Partizan Tabor organizira vsako leto tekmovalno v športni gimnastiki za Malejeve memorial. To je na začetku tekmovalne sezone prvo tekmovalno v seriji kvalifikacijskih tekmovalnih druge in tretje selekcije za uvrstitve na republiško prvenstvo. Na sobotnem 11. Malejevem memorialu so sodelovale prvič tudi mlade jeseniške telovadke z dvema vrstama. Prav v tem mesecu je preteklo dve leti odkar so pričele vaditi orodno telovadbo. Na sobotni tekmi so pokazale že kar lep napredek. Ob veliki želji, da bi kar največ pokazale, se jih je lotila tudi precejšnja tema. Zato je bilo nekaj nepredvidenih spodrsilajev. Kljub temu so zapustile lep vtis. Bile so najmlajše tekmovalke in najboljše v dovršenem in ritmičnem izvajanju parternih vaj. Slabše pa so bile na bradlji, kjer jim manjka težjih elementov za pridobitev bonifikacijskih točk. Na gredi so imele precej smole. S prevelikim številom padcev so si zaprile boljše uvrstitve.

V prvi jeseniški vrsti so tekmovalne Nina Slamnik, Sandra Stefanovska, Dagmar Brajkovič, Borka Krejič in Petra Rebolj. Med devetimi vrstami so se uvrstile na četrto mesto z zaostankom 0,70 točke za tretje uvrščeno vrsto GD Zagreb. Zmagala je vrsta Partizana Tabor pred vrsto ljubljanske gimnastične zveze. V drugi jeseniški vrsti so tekmovalne Mojca Perat, Elida Seničak, Saša in Tina Bunčič ter Tina Zupančič. Uvrstile so se na sedmo mesto in prehitile telovadke Maribora in Kopra.

Med posameznicami so se uvrstile na prva tri mesta ljubljanske telovadke Bojana Špičič kot zmagovalka ter Tina Matoh in Mojca Zamuda. Tudi Jeseničanke so bile med boljše. Nina Slamnik je bila deveta, zbrala je 34,60 točk, samo desetino točke manj je zbrala Sandra Stefanovska in se uvrstila na deseto mesto. Obe sta bili med najboljšimi v parterni vaji. Stefanovska je prejela za lepo in akrobatsko zahtevno vajo oceno 9,65, Slamnikova pa 9,50 točk. Prijetno je presenetila Mojca Perat, ki je bila tretja najboljša Jeseničanka. Tekmovala je v drugi ekipi, ker je bila slabša na dveh trening tekмах. Uvrstila se je na 18. mesto med šestdesetimi tekmovalkami. Najboljša pa je bila na parterju z oceno 9,05 točk. Brajkovičeva je bila samo 21. zaradi spodrsilaja na preskoku, kjer je zapravila celo točko. Slabše kot je bilo pričakovati je tekmovala Krejičeva, boljše pa Reboljeva. Na gredi se je izkazala Seničakova z najlepšo vajo brez spodrsilaja in z njo lepo demonstrirala jeseniško šolo športne gimnastike. Ostale tri Jeseničanke Zupančičeva in obe Bunčičevi so se slabše uvrstile, ker v vajah nimajo vseh predpisanih težin za drugo selekcijo in so se edine med Jeseničankami, ki ne skačejo premeta čez konja.

Na letošnjem republiškem prvenstvu, ki je bilo na Jesenicah, so tekmovalke štiri

Končni vrstni red: Kovinar 55,5, Celje 53,5, Radenska 50,5, Zalec 46,5, Kranj 46, Fram 45,5, Rudar 41, TVD Partizan Slivnica 38, Slovan 37 in Jesenice 36,5.

Ceprav je jeseniška ekipa igrala tokrat slabše kot prejšnja leta pa je vendar treba v opravičilo povedati, da je bila letošnja organizacija prvenstva slaba, saj so se, na primer, prav v zadnjih kolih mariborske ekipe srečevale med seboj in tako »odločale« o prvaku kot tudi o izpadu. Za primer naj navedemo rezultat med Kovinarjem in Framom, ko je Fram izgubil kar z 1,5:8,5 v 7. kolu ter prehitel ekipo Celja, ki je imela do tedaj še točko prednosti. V zadnjem kolu pa je isti Kovinar igral »samo« 5:5 s Slivnico, ki se je tako rešila izpada. Ceprav je turnirski sistem republiške lige nekoliko cenejši kot ligaski, pa je vse prej kot popolnoma regularen in vse preveč naporen.

Upajmo, da se bo šahovsko društvo Jesenice že v naslednjem letu uspešno vrnilo med najboljše slovenske ekipe, medtem pa tudi dokončno prenoviti šahovsko dvorano, katero že leto dni obnovljajo. Z boljimi igralnimi pogoji v veliki dvorani šahovskega doma pa bodo dani tudi vsi pogoji za večjo šahovsko aktivnost na Jesenicah, predvsem pa za boljše rezultate.

ODLIČEN START MENCINGERJA

Ze prejšnji teden se je v Ljubljani začela letošnja največja šahovska prireditel v Sloveniji, prvi memorial Vasje Pirca, na katerem med štirinajstimi vemojstri, mednarodnimi mojstri, mojstri in mojstrskimi kandidati sodeluje tudi Vojko Mencinger, jeseniški mojstrski kandidat in član Murke iz Lesc. V prvih štirih kolih je Mencinger dvakrat zmagal, enkrat remiziral in eno partijo izgubil.

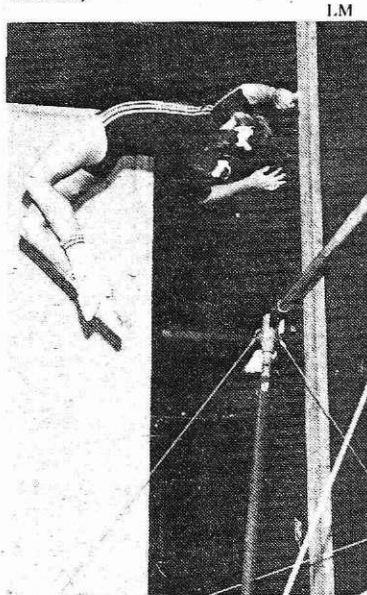
Največji uspeh je bila gotova zmaga v 1. kolu z madžarskim vemojstrom Forintosom. Z dobrih igrami ima Mencinger na turnirju velike možnosti za osvojitve naslova mojstra, s čemer pa bi upravičil udeležbo na tem velikem mednarodnem turnirju in potrdil svoj veliki šahovski talent.

TK

Jeseničanke, za prihodnje leto lahko upravičeno pričakujemo, da se bo med 36 najboljših uvrstilo kar sedem do osem Jeseničank. To je za zdaj tudi osnovni plan za drugo selekcijo Jeseničank. Pričakujemo pa lahko tudi posamezni uvrstitve med prvo šesterico, kar bi lahko uspelo ali Slamnikovi ali Stefanovski.

Ze naslednja tekma, ki bo 19. decembra v Brezicah, bo pokazala, če so plani jeseniških telovadk uresničljivi.

REZULTATI:
EKIPE (9): 1. Partizan Tabor Ljub. 141,85, 2. Ljubljanska gim. zveza 141,80, 3. GD Zagreb 135,85, 4. Jesenice I 135,15, 5. Karlovac 133,45, 6. Sp. Šiška Ljub. 133,30, 7. Jesenice II 122,15, 8. OGZ Maribor, 9. Koper 118,35, **POSAMEZNO (60):** 1. Bojana Špičič 36,45, 2. Tina Matoh (obe LGZ) 36,15, 3. Mojca Zamuda (Tabor) 35,65, 9. Nina Slamnik 34,60, 10. Sandra Stefanovska 34,50, 18. Mojca Perat 33,60, 21. Dagmar Brajkovič 33,35, 33. Petra Rebolj 31,90, 37. Borka Krejič 31,25, 39. Elida Seničak 30,55, Tina Zupančič 29,50, 49. Saša Bunčič 28,45, 57. Tina Bunčič 26,25 (vse Jesenice).

NINA SLAMNIK – ssekot z bradlje, iz podmeta na zgornji lestvi in salta naprej. (Foto L. Mesarič)

ZOPET IZREDEN USPEH ZALOKARJEVE

V Ravnah je bilo preteklo soboto in nedeljo letošnje prvenstvo Slovenije v namiznem tenisu za pionirje in pionirke v igrah posamezno in v dvojce. Nastopilo je 64 pionirjev in 48 pionirk, ki so si pravico nastopa priborili na regijskih prvenstvih.

Jeseniške igralke so bile tudi tokrat zelo uspešne. Pozna se jim vztrajno, marljivo in strokovno delo. V igrah posamezno je Zora Zalokar osvojila izredno dobro drugo mesto, za lanske državno prvakino Vesno Ojsteršek, saj je razen te premagala vse svoje nasprotnice. Tudi druga, jeseniška igralka Nike Strazišar je prijetno presenetila, saj je proti vsem pričakovanjem z dvema pomembnima zmagama nad favoriziranimi ljubljanskima Cernetovo in Kovarčičevo osvojila odlično peto do osmo mesto! Skupaj z Zalokarjevo pa sta bili uspešni tudi v igrah dvojic, saj sta osvojili drugo mesto!

Zal se tekmovalja zaradi pomanjkanja denarja niso moge udeležiti še nekatere igralke, ki so si to pravico sicer priborile na regijskem tekmovalju in bi morda dosegle tudi kak uspeh.

Prav bi bilo, da bi pri takih uspehih le dobile mlade igralke več vsestranske podpore!

TUDI MEDNARODNI USPEH

Na mednarodnem namiznoteniskem turnirju v Beljaku na Koroskem je jeseniška dvojica članic Strumbl-Zalokar osvojila prvo mesto, članska dvojica Veber-Babič pa drugo mesto. V igrah posamezno je pri mladinkah Zalokarjeva osvojila drugo mesto, pri mladnicah Veber tretje do četrto mesto in pri članicah Strumblava prav tako tretje do četrto mesto.

MS

PROGRAM PRIREDITEV V ŠPORTNEM PARKU V PODMEŽAKLJI DO 16. DECEMBRA

SPORTNO KULTURNA DVORANA:

REKREACIJSKO DRSANJE

petek, 11. decembra, ob 20. uri za Železarno
sobota, 12. decembra, ob 15. uri – splošno
nedelja, 13. decembra, ob 14. uri in 17. uri splošno.
OPOMBA: Zaradi hokejskih tekem pionirjev in mladincev ob sobotah dopoldan je v drsalno hokejski sezoni 1981/82 pričetek rekreacijskega drsanja prestavljen s 14. na 15. uro;

HOKEJ:

sobota, 12. decembra, ob 18.30 člani ZHL
HK Jesenice: HK Olimpija Ljubljana
Vstopnina: odrasli 70,00 din, upokojenci 50,00 in mladina 30,00 din.
HK Kranjska gora, člani – gostovanje v Zagrebu.
Nedelja, 13. decembra, ob 9.30 pionirji, slov. prvenstvo HK Kranjska gora:
HK Cinkarna Celje
ob 11.30 mladinci, slov. prvenstvo HK Kranjska gora: HK Cinkarna Celje
Vstopnine za obe prireditvi ni!
Sreda, 16. decembra, ob 18.30 člani ZHL
HK Kranjska gora: HK Olimpija Ljubljana.
Vstopnina: odrasli 30,00, upokojenci 20,00 in mladina 10,00 dinarjev.
HK Jesenice, člani – gostovanje v Beogradu proti HK Partizan.
AVTOMATSKO KEGLJIŠČE:
sobota, 12. decembra, ob 14. uri, gorenjsko prvenstvo, ekipno
nedelja, 13. decembra, ZAPRTO!

Iz pisarne ŠD Jesenice

ČLANOM AMD JESENICE IN OSTALIM VOZNIKOM MOTORNIH VOZIL

Ker se z letošnjim letom končuje prvo leto kontinuirnega članstva v naši organizaciji bo pobiranje članarine za prihodnje leto nekoliko drugače kot do sedaj. Članarina vsakemu našemu članu namreč zapade na različne dneve v prihodnjih mesecih in zato izjemoma ne bomo več pobirali članarine v domu AMD Jesenice, ampak vas bo naš inkasant obiskal na vašem domu vsaj nekaj dni prej, kot vam članarina za tekoče leto zapade. To pa ne velja za vse tiste voznike motornih vozil, ki še niso člani naše organizacije pa bi v prihodnjem letu želeli vstopiti v naše vrste. Vse te voznike vabimo v naš dom, kjer se bodo lahko članili vsak dan v tednu razen sobote in nedelje, popoldan od 15.30 do 18. ure. Upamo in želimo si, da bi jih bilo čim več, saj bo le v množičnosti tudi moč naše organizacije.

Članarina za letošnje leto znaša 400,00 din. Iz naslova članstva v naši organizaciji pa bo član AMD lahko koristil, poleg članskega materiala, ki bo letos obsegal:

- ATP knjižico s kuponi uslug, ki jih nudi AMZ Slovenije,
- avtokarto Slovenije za leto 1982,
- nalepko YU,
- nalepko »član AMZS«,
- list s posebnimi pojasnili o brezplačni vleki, še naslednji paket uslug, ki jih nudi AMZ Slovenije svojim članom:

– **BREZPLAČNI PREVOZ V PROMETNI NESRECI POŠKODOVANEGA VOZILA** – član AMD ima pravico do enega brezplačnega prevoza svojega osebnega vozila letno, če je vozilo v prometni nesreči toliko poškodovano, da ni sposobno za vožnjo na lastni pogon.

– **BREZPLAČNE STORITVE SLUŽBE »POMOČ-INFORMACIJE«** – dostikrat je le manjša napaka na motorju ali drugje na vozilu vzrok, da z njim obstanemo sredi ceste. Odprava takšnih napak je za člane AMD brezplačna, član plača le potrebne nadomestne dele. Ta usluga je enotna na področju SFRJ, enotna je tudi let. številka »987«, s katero pokličete pomoč. Te ugodnosti so člani AMD deležni tudi na potovanju po inozemstvu.

– **TEHNIČNE STORITVE S ČLANSKIM POPUSTOM** – takšne storitve lahko člani koristijo v tehničnih bazah AMZS, ki so v naslednjih krajih: Ljubljana, Maribor, Celje, Kranj, Otočec, Nova Gorica, Koper in na avtomobilskih cestah v Postojni in Tapanju, od koder lahko pokličete pomoč v kateremkoli času z najbližjega telefonskega stebrička.

Storitve s članskim popustom: vlečna služba, tehnični pregledi, testiranje motorja in podvozja, varnostni test, hitro polnjenje baterije, zamenjava avtoplaščev in uravnoteženje koles, testiranje blažilnikov, kontrola in nastavitve žarometov, testiranje zavor itd.

– **GARANTNO PISMO ZA TUJINO** – člani AMD lahko kupijo garantno pismo za tujino, ki je v okviru mednarodnega sistema pomoči motoriziranim potnikom AIT ali FIA namenjeno za pomoč in zaščito v tujini. S kuponi iz garantnega pisma lahko v tujini krijete stroške naslednjih storitev:

- vleke in popravila poškodovanega vozila,
- nabave rezervnih delov, nujnih za popravilo vozila,
- nakupa železniških ali letalskih vozovnic za povratek v domovino, če vozilo ni sposobno za nadaljnjo vožnjo,
- prevoza v bolnišnico in zdravljenja zaradi poškodb v prometni nesreči ali nenadne bolezni,
- vrnitve poškodovanega vozila,
- sodnih ali odvetniških stroškov v primerih, povezanih z uporabo vozila na tujih cestah.

Nastale stroške plača član AMD po povratku v domovino v domači valuti.

ZAVAROVANJE – članom AMD je priznan 10% popust ob sklenitvi kasko zavarovanja osebnih vozil pri zavarovalnicah TRIGLAV in CROATIA.

– **KLIC V SILI** – v ATP knjižici je poseben kupon, ki ga član AMD pred potovanjem izpolni in pusti pri sorodnikih ali znancih. Če se v času odsotnosti člana zgodi kakršnakoli neprijetnost, bo član preko radijske postaje, doma ali v tujini, o tem obveščen.

– **TURISTIČNE STORITVE** – ob predložitvi članske izkaznice priznavajo avto-kampi v SFRJ članom AMD popust pri kampiranju od 5% – 20%. Za kampiranje v tujini lahko člani AMD v turing servisiš AMZS in AMD nabavijo mednarodni kamping karnet (ICC). Člani AMD imajo popuste pri številnih gostinskih in obrtnih dejavnostih. Seznam objavlja Moto-revija.

– **PRAVNI NASVETI** – člani AMD imajo pri pogodbenih odvetnikih pravico do brezplačnih pravnih nasvetov.

– **MOTOREVIJA** – člani AMD prejema glasilo AMZS vsak mesec brezplačno.

Poleg teh ugodnosti pa naše društvo nudi svojim članom še naslednje usluge v svojem domu:

- pranje avtomobilov v svoji pralnici, brezplačno,
- male usluge na vzdrževanju in popravilu vozil članov v delavnici doma AMD.

Člani, ki bi želeli članski material prevzeti po pošti ali vsi tisti, ki so se iz kateregakoli razloga odločili za izstop iz naše organizacije prosimo, da to svojo odločitev sporočijo na telefon 83-197 vsak dan od ponedeljka do petka popoldan od 15.30 do 18. ure. V tem času boste dobili tudi vse ostale informacije, ki vas v zvezi s članstvom zanimajo.

AMD Jesenice vabi motorizirane občane naše občine, da se pridružijo naši organizaciji in tako prispevajo k povečanju moči organizacije, s tem pa tudi varnosti vseh voznikov, saj AMZS članom omogoča sodelovanje pri dodatnem izobraževanju, športni, turistični in drugi dejavnosti v AMD širom po Sloveniji.

SVOJIM ČLANOM IN OSTALIM VOZNIKOM MOTORNIH VOZIL ŽELI AMD JESENICE TUDI V PRIHODNJEM LETU – »SREČNO IN VARNO VOŽNJO«!

AMD Jesenice

V SOBOTO OSMO SINDIKALNO PRVENSTVO V STRELJANJU Z ZRAČNO PUŠKO

Svet za šport in rekreacijo ter izrabo prostega časa pri občinskem svetu zveze sindikatov Jesenice bo skupaj s strelsko družino Triglav Javornik-Koroška Bela v soboto, 12. decembra, izvedel osmo sindikalno prvenstvo jeseniške občine v streljanju z zračno puško. Na prvenstvu, ki se bo začelo ob 9. uri na avtomatskem strelišču za zračno puško na Javorniku, bodo sodelovale moške in ženske ekipe iz TOZD in drugih organizacij združenega dela v jeseniški občini.

Ekipa tako pri moških kot pri ženskah šteje pet tekmovalcev. Pravico nastopa imajo vsi člani sindikata iz jeseniške občine. Razglasitev rezultatov bo po končanem tekmovalju. Prvovrščena ekipa v moški in ženski konkurenci bo prejela pokal v trajno last, prvi trije posamezniki pa bodo prejeli medalje.

J.R.

REŠITEV NAGRADNE KRIŽANKE

Gesla: DAN REPUBLIKE, ZASEDANJE AVNOJ, JAJCE, BOŽIDAR JAKAC, DELEGATI, MARŠAL, TITO
Vodoravno: ASPIK, OVIRA, NAIVA, DAVICA, DAN REPUBLIKE, ALSER, SOJ, ATA, IK, KOKRA, NOV, ZRCALO, RAJNA, ATE, IK, SE, EK, OLT, SR, MIT, ZASEDANJE AVNOJ, ARI, BAT, JAHORINA, TI, OBRAT, OGER, ARA, INES, NIKE, LAŠKO, ŽEBELJ, SKICA, AJAS, ATA, IDE, OCENE, ALOA, DA, ATENEJ, MURN, KV, ABIJ, IRA, DELEGATI, RINKA, COL, VLAK, LAZ, JAKAC, ANO, AKNA, ENA

V torek, 8. decembra, je komisija, ki so jo sestavljali Božidar Lakota, Dragica Medja, Vasjo Hribar in član uredništva, izžrebala nagradne nagradne križanke, objavljene v 46. številki Železjarja. Prejeli smo 89 rešitev. Komisija je izvelkla 21 rešitev, da je dobila deset pravilnih.

200 din prejme IRENA CEPIC, FRS; po 150 din prejmeta PAVLCA MIKLIC, fakturni oddelek in MARIJA JEZERSEK, knjigovodstvo; po 100 din prejmeta BLAŽ DROBNAK, Titova 71, Jesenice, ZINKA BREGANT, nabava in ALES DROBNAK, Titova 71, Jesenice; po 75 din pa prejmeta ŠTEFKA LOŽAR, Tavčarjeva 3b, Jesenice, NUŠA SVETINA, FRS, JULKA SLAMNIK, FRS in IGNAČ GABRIEL, Aljaževa 7, Jesenice.

Nagradenci, zaposleni v železnari Jesenice, bodo prejeli nagrade 15. januarja pri svojih personalnah, nagradenci izven Železarn pa po 1. januarju po pošti ali na uredništvu Železjarja. Vsem nagradencem iskreno čestitamo!

ZAHVALA

Ob boleči, prerani in nenadomestljivi izgubi dragega moža, očeta in starega očeta

STANETA ARHARJA

se najiskrenejše zahvaljujem nabavnici službi, TOZD Profilarna in elektro delavnici Javornik za denarno pomoč in darovane vence.

Zahvaljujem se tov. Klinarju in tov. Gasarju za poslovalne besede. Prav tako se zahvaljujem tovarišem Kunsteljnu, Grebenšku in Praprotniku za njihovo nesebično pomoč, vsem sosedom, znancem in prijateljem, ki so ga spremljali na njegovi zadnji poti.

ZALUJOČI: žena Francka, sinova Roman in Stane z družino

ZAHVALA

Ob izgubi drage žene, mame in stare mame

FRANČKE PINTAR

se iskreno zahvaljujem vsem sosedom, znancem in prijateljem za vso pomoč in spremstvo na njeni zadnji poti.

Prisrčna hvala krajevni organizaciji ZB NOV Javornik-Koroška Bela, ženam Javornika za venec in spremstvo ter za tople poslovalne besede.

Posebno hvala zdravnikom za vso skrb in nego v času njene bolezni.

Zahvaljujem se tudi pevcem in godbi za zapete žalostinke. Vsem skupaj še enkrat iskrena hvala.

ZALUJOČI: vsi njeni

ZAHVALA

Mineva leto težkih in žalostnih dni odkar me je zapustila draga žena Ana Razinger. Ostala mi bo v najlepšem spominu. Vsem, ki ste jo poznali in spoštovali in se je še vedno spominjate najlepša hvala.

Mož Tone Razinger

ZAHVALA

Ob nenadomestljivi izgubi moža in očeta

JOŽETA ŠLAJMARJA

se iskreno zahvaljujem sodelavcem iz TOZD Transport in upravi Železarne Jesenice za izrečene besede sožalja in darovane vence.

Zahvala tudi za besede slovesa tov. Kalanu in vsem, ki ste ga spremlili na njegovi zadnji poti.

Zalujoča: žena Jerica in sin Brane

ZAHVALA

Ob smrti očeta, starega očeta

FRANCA GORJUPA

se zahvaljujem za nesebično pomoč Čopovim, sosedom Teraž in Peričnikovi Francki; ZB NOV Dovje Mojstrana, sodelavcem TOZD Strojne delavnice in Jeklovleka, pevkemu zboru, sindikalni organizaciji Železarne in vsem, ki ste ga spremlili na njegovi zadnji poti.

Hčerka z družino in sorodniki

ZAHVALA

Ob smrti dragega moža, očeta, starega očeta in brata

PAVLETA ŽVANA

se najlepše zahvaljujem sosedom za nesebično pomoč ob težkih trenutkih njegove bolezni.

Posebno se zahvaljujem zdravnikom za ves trud, da bi ga ohranili pri življenju. Zahvaljujem se bolniškim sestram in strežnemu osebju za vso skrb in nego ob njegovi težki bolezni. Hvala krajevni organizaciji ZB NOV Plavž za venec in praporščakom ZB NOV in SZDL za spremstvo s prapori ter Tonetu Rebolu za poslovalne besede in pevcem za zapete žalostinke ob odprtem grobu. Zahvaljujem se vsem sosedom z podarjeni venec in denarno pomoč ter vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za darovane vence in cvetje in vsem, ki ste ga tako številno spremlili na njegovi zadnji poti. Se enkrat vsem iskrena hvala!

ZALUJOČI: žena Tilka, hčerki Mija in Breda z družinama, sin Pavel, sestri Viktorija in Ana ter brat Ivan

ZAHVALA

Ob težki izgubi našega ljubljenega

FRANCA NOČA

se iz srca zahvaljujem vsem dobrim sorodnikom in prijateljem, ki ste počastili njegov sponin in ga pospremlili na njegovi zadnji poti.

Iskrena hvala vsem sostanovalcem stolpnice na Titovi 85 za izkazano denarno pomoč in hišnemu svetu za vso pozornost. Topla zahvala dobrim sosedom Jakšič za nudeno pomoč in razumevanje.

Iskrena hvala Francovim bivšim sodelavcem za poklonjeni venec, kakor tudi ostalim za poklonjeno cvetje, vence in sveče. Globoka zahvala velja vsem, ki so nam bili v težkih dneh v neizmerno in nesebično pomoč.

Posebno zahvalo izrekamo dr. Grošlju za obiske na domu in osebnju internega oddelka bolnice Jesenice za trud in nego v zadnjih dneh njegovega življenja. Zahvaljujem se pevcem zboru Društva upokojencev Jesenice za poslovalne pesmi.

Vsem, ki ste z nami v težkih trenutkih sočustvovali in izrekli sožalje še enkrat iskrena hvala!

ZALUJOČI: vsi njegovi

ZAHVALA

Ob obletnici tragične smrti

SAŠA PRAPROTNIKA

se iskreno zahvaljujem njegovim sodelavcem za podarjeno cvetje in obisk na grobu.

žena Barbara z otrokoma Natašo in Matejem

ZAHVALA

Osnovni organizaciji sindikata TOZD HVJ in izvršnemu odboru sindikata Železarne se najlepše zahvaljujem za denarno pomoč v času moje bolezni.

Lovro Hajdič

DEŽURNI TRGOVINI

V soboto, 12. decembra, bosta na Jesenicah od 7. do 19. ure odprti trgovini: **DELIKATESA**, poslovalnica 7, Titova 7 in **DELIKATESA**, Kašta 4 na Plavžu, Tavčarjeva 6.

DEŽURNA LEKARNA

V mesecu decembru bo za občini Jesenice in Radovljica dežurna lekarna na Jesenicah.

TAKSI SLUŽBA NA JESENICAH

Za prevoz z osebnim avtomobilom ali kombijem do osem oseb ali 1.000 kg tovora ali če potrebujete vlečno službo pokličite na telefon sekcije taksistov Jesenice števil. 83-284.

SODELAVKAM IN SODELAVCEM REMONTNIH DELAVNIC RTA - BELA

Vsem sodelavkam in sodelavcem remontnih delavnic RTA Bela se najiskrenejše zahvaljujem za iskrene besede Petru Finžgarju in želje ter dragocena darila ob mojem prenehanju delovnega razmerja, oziroma ob odhodu v pokoj.

Želim, da bi kolektiv še naprej uspešno deloval.

Hvala vsem.
Neskončno hvaležna
Marija Gašperin
z Blejske Dobreve

ZAHVALA

Osnovni organizaciji zveze sindikatov TOZD Strojne delavnice se zahvaljujem za denarno pomoč v času moje bolezni.

Said Čučuk

ZAHVALA

Ob boleči in nenadomestljivi izgubi drage mame se iskreno zahvaljujem sodelavkam in sodelavcem TOZD Žičarne in TOZD HV Jesenice za denarno pomoč in izrečena sožalja.

Ludvina Hevčuk

ZAHVALA

Društvu upokojencev Javornik-Koroška Bela se najlepše zahvaljujem za pozornost in čestitko ob mojem življenjskem prazniku.

Leopold Ravnihar

ZAHVALA

Društvu upokojencev Javornik-Koroška Bela se najlepše zahvaljujem za poslano čestitko in lepe želje ob mojem življenjskem prazniku.

Slavko Tarnan - starejši

ZAHVALA

Upravnemu odboru Društva upokojencev Javornik-Koroška Bela se najlepše zahvaljujem za čestitko ob mojem visokem življenjskem jubileju - 80-letni rojstva in mu želim še veliko delovnih uspehov in medsebojnega razumevanja.

Iskrena hvala Štefki Bregant za osebni obisk.
Se enkrat vsem iskrena hvala.
Gilka Kržišnik

Kaj bomo gledali v kinu

Kino RADIO

12. decembra sloven. barvni mlad. film **SREČA NA VRVICI**, režija Jane Kavčič, igrajo Matjaž Gruden, Matija Tavčar, ob 15. uri.

12. in 13. decembra angl. italij. barvni akcij. film - komedija **MOŽ Z IMENOM BULDOŽER**, režija Michele Lupo, v gl. vlogi Bud Spencer, ob 17. in 19. uri.

14. in 15. decembra angl. barvni akcij. krim. film **PO ROVU DO ZLATA**, režija Francis Megahy, v gl. vlogi Ian Mc Shane, ob 17. in 19. uri.

16. decembra hong. kong. barvni kate film **SEDEM VELICASTNIH BORB**, režija Lo Wei, v gl. vlogi Wang Yu, Maria Yi, ob 17. in 19. uri.

18. decembra amer. barvni akcij. film **SAMPION**, režija Franco Zeffirelli, v gl. vlogi Ricky Schroder, ob 17. in 19. uri.

19. in 20. decembra amer. grški bar. krim. film **UGRABITELJI**, režija Paul Filippov, v gl. vlogi Larry Daniels, ob 17. in 19. uri.

Kino PLAVŽ

12. in 13. decembra angl. barvni akcij. krim. film **PO ROVU DO ZLATA** ob 18. in 20. uri.

13. decembra slov. barvni mladinski film **SREČA NA VRVICI** ob 10. uri.

14. in 15. decembra angl. italij. barvni akcij. kom. film **MOŽ Z IMENOM BULDOŽER** ob 18. in 20. uri.

17. decembra hong. kong. barvni karate **SEDEM VELICASTNIH BORB** ob 18. in 20. uri.

18. decembra amer. barvni film - komedija **DESETKA** ob 18. in 20. uri.

19. in 20. decembra amer. barvni film - drama **SLAB STIK** ob 18. in 20. uri.

Kino KRANJSKA GORA

12. decembra amer. barvni vojni film **VELIKA PRVA DIVIZIJA** ob 20. uri.

16. decembra angl. barvni krim. film **PO ROVU DO ZLATA** ob 20. uri.

19. decembra angl. italij. barvni akcij. kom. film **MOŽ Z IMENOM BULDOŽER** ob 20. uri.

(Kino DOVJE-MOJSTRANA

12. decembra amer. barvni pust. film **OTOK PIRATOV** ob 19. uri.

13. decembra amer. barvni vojni film **VELIKA PRVA DIVIZIJA** ob 19. uri.

19. decembra angl. barvni krim. film **PO ROVU DO ZLATA** ob 19. uri.

20. decembra angl. italij. barvni akcij. kom. film **MOŽ Z IMENOM BULDOŽER** ob 19. uri.

ČLANOM DRUŠTVA UPOKOJENCEV JAVORNIK-KOROŠKA BELA

Na predlog upravnega odbora Društva upokojencev Javornik-Koroška Bela smo v soboto, 5. decembra, na sestanku članstva, ki je imel svojstvo izredne konference, sprejeli naslednje sklepe:

1. S prvim januarjem 1982 bomo začeli pobirati članarino v višini 50,00 din. tako, da bosta za leto 1982 članarina in vzajemna pomoč skupno znašala 200,00 din s tem, da bo v letu 1982 izplačana vzajemna pomoč v višini 3.300,00 din (doslej je bila 2.000,00 din).

2. V mesecu decembru se obišče vse starejše, bolne člane društva in se jim izroči darilni paket v vrednosti 150,00 dinarjev.

3. Za silvestrovanje v domu bomo začeli sprejemati rezervacijo, ki bo znašala 50,00 dinarjev. V to vsoto je všteta tudi garderoba, kdar pa bo hotel imeti silvestrovo malico, pa bo moral doplačati še od 100,00 do 120,00 dinarjev.

4. Za udeležence izleta SPOMENIKI NOB JUGOSLAVIJE v mesecu maju, bo društvo prispevalo:

- za tiste, ki še niso bili brezplačno na izletu 30 % cene, za tiste, ki pa so že koristili brezplačen izlet, pa 20 % od cene izleta.

Izleti bodo do tridnevni, eden pa štiridnevni, možno pa je tudi petdnevni.

Predlog posameznih izletov bomo objavili v prihodnji številki.

LESNO GALANTERIJSKI OBRAT JESENICE - ZGORNJI PLAVŽ 13 - RAZPISNA KOMISIJA

RAZPISUJE PROSTA DELA IN NALOGE

INDIVIDUALNEGA POSLOVODNEGA ORGANA - DIREKTORJA

Za poslovodnega organa je lahko imenovan kandidat, ki izpolnjuje naslednje pogoje:

1. Visoka ali višja šola lesne, ekonomske, upravne ali pravne smeri s štiriletno prakso na zahtevnejših delovnih nalogah.

2. Srednja šola lesne ali ekonomske smeri s petletno prakso na delovnih mestih kjer opravljajo zahtevnejše delovne naloge.

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev imeti še delovne kvalifikacije, da so družbeno aktivni in da se prizadevajo za razvoj samoupravljanja.

Razpis velja do vključno 25. decembra 1981.

Mandat traja 4 leta.

Kandidati morajo biti pisno obveščeni o izbiri v roku 30 dni od roka prijave.

Kandidati so dolžni svoji vlogi priložiti še listine s katerimi izkazujejo predpisane pogoje.

Stanovanja ni na razpolago. Vloge je treba poslati na naslov: Lesno galanterijski obrat Jesenice, Zg. Plavž 13 - za razpisno komisijo.

VOZNI RED ZA LINIJO MESTNEGA PROMETA JESENICE-PODMEŽAKLJA-KOROŠKA BELA

1	2	3	5	6	Postaje	7	8	9	10
5.18	-	13.15	-	-	Garaža	1	7.25	-	14.44
-	6.05	-	14.05	-	Valj. Bela - aneks	5.57	-	13.57	-
-	6.07	-	14.07	-	Valj. Bela - vratar	5.55	-	13.55	-
-	6.08	-	14.08	-	Javornik - Pod kl.	5.52	-	13.52	-
-	6.10	-	14.10	-	Železarna	5.50	-	13.50	-
-	6.11	-	14.11	-	Gimnazija	5.49	7.22	13.49	-
-	6.12	-	14.12	-	Žel. postaja	5.48	7.21	13.48	-
-	-	-	-	-	Pod Mirco	-	7.20	-	-
-	-	-	-	-	Zdr. dom	-	7.19	-	-
-	-	-	-	-	Bolnica O.	-	7.17	-	-
-	-	-	-	-	Bolnica P.	-	7.15	-	14.41
-	-	-	-	-	Zdr. dom	-	7.13	-	14.39
-	-	-	-	-	Pod Mirco	-	7.12	-	14.38
-	-	-	-	-	Pri Lazarju	5.46	7.11	13.46	14.37
5.22	6.14	13.22	14.14	21.34	Hermanov most	5.45	7.10	13.45	14.36
5.23	6.15	13.23	14.15	21.35	C. 1. maja - bloki	5.44	7.09	13.44	14.35
5.24	6.16	13.24	14.16	21.36	C. 1. maja 104	5.43	7.07	13.43	14.34
5.26	6.18	13.26	14.18	21.38	C. 1. maja 122	5.41	7.05	13.41	14.32
5.28	6.20	13.28	14.20	21.40	Jenkole križišče	5.39	7.03	13.39	14.30
5.30	6.22	13.30	14.22	21.42	Javornik Elita	5.37	7.01	13.37	14.28
5.32	6.24	13.32	14.24	21.44	Javornik Turist	-	7.00	-	-
-	6.25	-	-	-	Kor. Bela - križ.	5.35	-	13.35	14.26
5.34	-	13.34	14.26	-	Valjar. Bela - vrat.	-	-	-	-
-	-	-	-	21.46	Valjar. Bela - aneks	-	-	-	-
-	-	-	-	21.48	Garaža	-	-	-	-
-	-	-	-	22.29	-	-	-	-	-

OPOMBA: Vozi od ponedeljka do petka in ob delovnih sobotah železarne. Velja enotna tarifa kakor v mestnem prometu na Jesenicah. Velja od 15. decembra 1981 dalje.

OBVESTILO OBČANOM JESENIC

S 15. decembrom 1981 spreminjamo vozni red na liniji mestnega prometa Jesenice-Podmežaklja-Kor. Bela.

Spremembe so naslednje:

1. Namesto poskusnega je uvedeno redno obratovanje linije za nedoločen čas.
2. Ukinejo se naslednje voznje:

čas odhoda	relacija	čas prihoda	opomba
15.08	Bolnica - Podmežaklja - Dobrava	15.29	
16.42	Blejska Dobrava - Podmežaklja - Bolnica	17.01	
21.18	Bolnica - Koroška Bela - križišče	21.34	po cesti 1. maja
21.35	Koroška Bela - valjarna - Bela - aneks	21.57	po glavni cesti

3. Doda se nova voznja z odhodom ob 21.30 izpred Bolnice po Cesti 1. maja in prihodom 21.48 v Valjarno Bela - aneks.

4. Linijo Jesenice-Podmežaklja-Bl. Dobrava ukinjamo, ker v zimskem času ni potnikov. Ponovno jo bomo uvedli s 1.4.1982 in bo obratovala samo v letnem času t. j. od 1.4. do 15.11.

INTEGRAL - TOZD MPP Jesenice

VZGOJNO IZOBRAŽEVALNI ZAVOD - TOZD GLASBENA ŠOLA JESENICE

RAZPISUJE

prosta dela in naloge UČITELJA TROBIL za nedoločen čas. Pogoj P ali PRU.

Rok prijave je 15 dni po objavi. O izbiri bodo kandidati obveščeni v 30. dneh po poteku razpisnega roka.

DERBI ODLOČITVE?

V soboto, 12. decembra, ob 18.30 se bo v dvorani v Podmetakliji začel letošnji tretji derbi med Olimpijo in Jesenicami, ki pa utegne biti odločitev, kdo bo letošnji državni prvak. Jesenice so namreč v prednosti dveh točk in če bi zmagali v soboto bi to skoraj zagotovo pomenilo, da bodo osvojili še dvajseto najvišji naslov v državi. V kolikor pa bi zmaga Olimpije, pa bi se tehničar prevesila, sicer malenkostno, pa vendar pomembno, na stran ljubljanskih smučarjev, kajti o prvaku bi odločal zadnji, četrti derbi, ki pa ga motivi mora odigrati na ljubljanskem ledu. Psihična prednost je na strani Jesenic - imajo dve točki prednosti in igrajo na domačem ledu, pred domačimi gledalci.

Vse to pa seveda ne jamstvo za uspeh, ker so bili derbi med Olimpijo in Jesenicami vselej negotovi. Jesenice so v preteklosti izgubljali dvoboje celo na Jesenicah, čeprav so bili objektivno precej boljši. Tudi Jesenice so - denimo na zadnjem derbiu v Ljubljani - dosegli pomembno in povsem zaslužen zmago, pa čeprav so ljubljanci več napadali in imeli tudi več ugodnih priložnosti. Vedeti pa moramo, da je Olimpija tudi bolj popolno moštvo, ker velikih razlik med napadalci in branilci v njihovih vrstah ni. Zelo dobro sodelujejo, so usprani in nevarni. V jeseniških vrstah pa je prav kvaliteten razkorak med napadom in obrambo zelo velik, razen tega pa jeseniški hokejisti igrajo precej mehkejšo kot ljubljanci. S tem ni misljena borbenost devetnajstkratnih prvakov, kajti ravno v zadnjem derbiu v Ljubljani sta zmaga prav veliko jeseniško srce in borbenost. Igra na moža pa je dodatni in zelo pomemben element v hokejski igri, ki pa ga Jesenice ne uporabljajo niti približno tako kot bi ga morali, oziroma tako kot to delajo ljubljanski vrstniki. Jesenice pa so v zadnjem času ostali brez nekaterih igralcev. Švab je resno poškodovan, Š. Ščep prav tako, Mečnar je zbolel, pa tudi z vratarjem Fretnarjem, ki v Zagrebu na tekmi Jugoslavija NDR ni imel svojega dne, tudi ni vse tako kot bi želeli. Lahko bi omenili še nekaj dejstev, ki bi se bolj potrjevala, da bo tudi sobotni derbi v Podmetakliji negotov, da pa bo zmaga bolj naklonjena tistemu, ki bo taktično znal ukaniti nasprotnika.

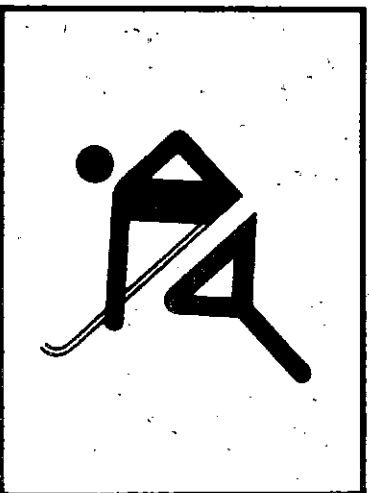
Jesenice zmagovali lahko le v tem primeru, če se bodo borili kot levi - tako kot v Ljubljani - če bodo vsi (napadalci in branilci) skupno skrbeli za obrambo, če bodo ob vsakem delu igrali na moža in če bodo uresničevali zamisli trenerja Svetli-

na. To zadnje je še kako pomembno, kajti velikokrat se je zgodilo, da je govoril steno v garderobi, kajti igralci so igrali po svoje. Starejši, bolj izkušeni so se držali navodil, mlajši pa so delali po svoje. Zato ni odveč poudariti, da tudi največji vojskovodja ne bi zmagoval, če vojski ne bi izpolnjevali njegovih zamisli in ukazov.

CLANI SLABSE, MLADINCI BOLJE

Clanaka in mladinska državna reprezentanca sta v soboto in nedeljo odigrali dve prijateljski srečanja - clani z reprezentanco NDR, mladinci pa z Rumunijo. Clani so obakrat izgubili, v Zagrebu 4:10 (2:2, 2:4, 0:4), v Sisku pa 2:5 (0:1, 0:2, 2:2). Z Jesenic so v reprezentanci nastopili: Fretnar, M. Horvat (dvakratni strelec v Zagrebu), Hafner (enkratni strelec v Zagrebu), D. Horvat in Bešić.

Mladinska reprezentanca (igralci do 18. leta starosti) pa je na Jesenicah najprej premagala Rumunijo s 8:1 (2:0, 3:0, 1:1), na Bledu pa so igrali neodločeno 5:5 (1:2, 2:1, 2:2). V mladinski reprezentanci so z Jesenic nastopili: Noč, Kliner (strelca enega zadetka na Bledu) ter Krevselj, Kopitar in Klemenec.

PREGLEDNE TEKME JUGOSLOVANSKIH ALPSKIH REPREZENTANC

1. Slalom 23. novembra - traser Filip Gartner - A. B. M. (Mladinska) reprezentanca:

1. Križaj (A) Tržič 52,89 (roj. 57), 2. Benedik (A) Jesenice 53,52 (62), 3. Petrovič (A) Novinar 54,10 (66), 4. Cerkovnik (A) Olimpija 54,15 (60), 5. Podboj (B) Olimpija 54,64 (63), 6. Ribnikar (B) Tržič 54,77 (62), 7. Čizman (A) Olimpija 54,81 (65), 8. Karničar (B) Jesenice 54,88 (62), 9. Oblak (B) Jesenice 54,92 (65), 10. Robič (M) Jesenice 54,92 (67), 11. Znan (M) Jesenice 54,94 (67).

2. Slalom - traser Aleš Gartner - A. B. M. reprezentanca:

1. Kuralit (A) Alpetour 50,39 (roj. 57), 2. Cerkovnik (A) Olimpija 50,57 (60), 3. Benedik (A) Jesenice 50,90 (62), 4. Strel (A) Alpetour 50,97 (59), 5. Franko (A) Gorica 51,10 (62), 6. Podboj (B) Olimpija 51,44 (63), 7. Karničar (B) Jes. 52,38 (62), 8. Krevčič (B) Alpt. 52,39 (62), 9. Oblak (B) Jes. 53,48 (65), 11. Znan (M) Jes. 54,41 (67).

3. Slalom - traser Janez Smitek iz B. M. in Petrovič in Čizman iz A reprezentance:

1. Karničar (B) Jes. 42,04 (roj. 62), 2. Podboj (B) Oli. 42,16 (63), 3. Petrovič (A) Nov. 42,20 (66), 4. Jakopin (B) Nov. 42,92 (65), 5. Lavčar (B) Jes. 42,93 (65), 6. Oblak (B) Jes. 43,39 (66), 7. Matičič (M) Nov. 43,62 (65), 8. Krevčič (B) Alpt. 43,82 (62), 9. Robič (M) Jes. 44,34 (67), 10. Znan (M) Jes. 44,46 (67).

Kdor spremlja rezultate naših alpskih smučarjev dlje časa bo takoj opazil, da so se razlike med A, B in mladinsko reprezentanco močno zmanjšale.

V slalomu je od naših največ vreden rezultat Benedika, naš drugi slalomist Oblak je imel veliko smolo pri zrebu, če posebej v tretji vožnji, ko sta s Krevčičem imela zadnji štivili.

Robič in Znan sta se držala izvrstno, upoštevati je treba, da bi bili zaostanki manjši, če bi vozila prej. Mladinci so namreč prvi in drugi slalom vozili za A in B reprezentanci.

1. Slalom ženske - traser Jože Sparovec - A. B. P. (Pionirski letnik 67)

1. Dornig (A) Branik 57,29 (roj. 60), 2. Tome (A) Alpt. 57,99 (60), 3. Koprli (P) Oli. 58,50 (67).

Kunc, Kliner sta odstopili.

2. Slalom - traser Jože Sparovec

1. Leskovšek (A) Nov. 56,85 (65), 2. Po-

renta (B) Alpt. 57,50 (64), 3. Tome (A) Alpt. 57,54 (60).

Kunc in Kliner sta odstopili.

3. Slalom - traser Milan Zvan:

1. Leskovšek (A) Nov. 54,28 (roj. 65), 2. Dornig (A) Bra. 55,33 (60), 3. Jerman (A) Oli. 55,58 (63), 4. Zavadlav (A) Oli. 56,02 (60), 5. Pehar (A) Trž. 57,44 (63), 6. Dezman (P) Triglav 58,07 (67), 7. Kunc (B) Jes. 58,23 (66), 8. Kliner (B) Jes. 58,24 (66).

Dekleta so imela dolgo progo. Zelo mlade tekmovalke se uvrščajo v sam vrh, zato je kmalu pričakovati napredek deklet tudi v mednarodnem merilu.

Veslalom 24. novembra - traser Filip Gartner - A. B. M.:

1. Strel (A) Alpt. 1:20,42 (roj. 59), 2. Križaj (A) Trž. 1:20,60 (57), 3. Kuralit (A) Alpt. 1:20,87 (57), 4. Benedik (A) Jes. 1:21,22 (62), 5. Petrovič (A) Nov. 1:21,38 (66), 6. Čizman (A) Oli. 1:22,06 (65), 7. Podboj (B) Oli. 1:22,46 (63), 8. Knific (B) Alpt. 1:22,66 (65), 9. Jakopin (B) Nov. 1:22,77 (65), 10. Krevčič (B) Alpt. 1:22,92 (63), 11. Oblak (B) Jes. 1:23,07 (65), 12. Lavčar (B) Jes. 1:23,15 (65), 13. Robič (M) Jes. 1:26,29 (67), 14. Znan (M) Jes. 1:27,42 (67).

2. Veslalom - traser Filip Gartner:

1. Benedik (A) Jes. 1:17,60 (roj. 62), 2. Križaj (A) Trž. 1:17,06 (57), 3. Petrovič (A) Nov. 1:17,52 (66), 4. Lavčar (B) Jes. 1:18,18 (65), 5. Cerkovnik (A) Oli. 1:18,28 (60), 6. Čizman (A) Oli. 1:18,49 (65), 7. Oblak (B) Jes. 1:19,15 (65), 11. Znan (M) Jes. 1:23,32 (67), 16. Robič (M) Jes. 1:23,94 (67).

Veslalom - traser Janez Smitek:

1. Kuralit (A) Alpt. 1:12,06 (roj. 57), 2. Benedik (A) Jes. 1:12,76 (62), 3. Strel (A) Alpt. 1:13,41 (59), 4. Križaj (A) Trž. 1:13,45 (67), 5. Cerkovnik (A) Oli. 1:13,71 (60), 6. Petrovič (A) Nov. 1:13,92 (66), 7. Oblak (B) Jes. 1:14,24 (66), 8. Lavčar (B) Jes. 1:14,27 (60), 9. Podboj (B) Oli. 1:14,28 (63), 10. Karničar (B) Jes. 1:14,52 (62).

Tako slalomisti kot veslalomisti so bili na zahtevnih progah kar uspešno. Benedika, Lavčarja in Oblaka daje še višjo vrednost, imamo tri tekmovalce, ki so lahko v prvi deseterici jugoslovanske alpeške smučanja. Če si pogledamo rojstne letnice, vidimo, da so v primerjavi s konkurenco med mlajšimi.

Boljši je le Petrovič, ki je najboljši mladi tekmovalce, toda njegova kariera je vse preveč obarvana z delom njegovega očeta, predsednika strokovnega sveta SŠJ, ki je v maršnem pozitivno za naše smučanje, vse prevečkrat pa v korist sina kamen spoteke.

Zaostanki Robiča in Zana v veslalomu ne pomenijo njune realne vrednosti, ker še nimata kombinizmov. V zadnjem zelo hitrem teku so bile močno opazne razlike v korist kombinizonov. Križaj ga edini ni imel od A reprezentance, ves čas treninga na isti progi pa je bil najboljši.

1. Veslalom ženske - traser Jože Sparovec A. B. P. reprezentanca:

1. Zavadlav (A) Oli. 1:35,94 (roj. 60), 2. Leskovšek (A) Nov. 1:36,04 (65), 3. Pehar (A) Trž. 1:36,81 (63), 6. Porenta (B) Alpt. 1:38,36 (64), 7. Bergant (P) Oli. 1:38,44 (67), 9. Kliner (B) Jes. 1:39,72 (66), 14. Kunc (B) Jes. 1:42,85 (66).

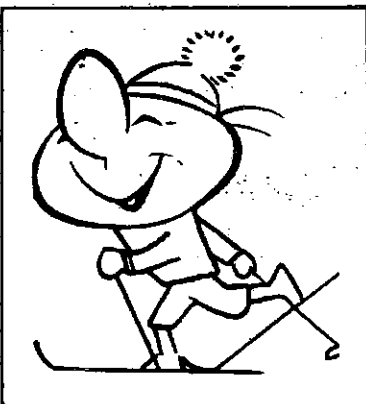
2. Veslalom - na isti progi:

1. Zavadlav (A) Oli. 1:35,48 (roj. 60), 2. Pehar (A) Trž. 1:36,82 (63), 3. Tome (A) Alpt. 1:37,36 (60), 4. Porenta (B) Alpt. 1:38,17, 5. Bergant (P) Oli. 1:38,30 (67), 6. Dornig (A) Bra. 1:38,99 (60), 10. Kunc (B) Jes. 1:42,12 (66).

3. Veslalom - traser Milan Zvan

1. Leskovšek (A) Nov. 1:24,21 (roj. 65), 2. Tome (A) Alpt. 1:24,73 (60), 3. Zavadlav (A) Oli. 1:25,05 (60), 4. Dornig (A) Bra. 1:26,06 (60), 5. Porenta (B) Alpt. 1:26,33 (64), 6. Kliner (B) Jes. 1:26,63 (68), 7. Čizman (B) Alpt. 1:26,88 (66), 9. Pehar (A) Trž. 1:27,28 (63), 9. Koprli (B) Oli. 1:27,39 (65), 10. Kunc (B) Jes. 1:28,04 (66).

Od Jesenitank velja omeniti rezultat Klinerja v zadnjem veslalomu. Če bi imela vsaj enega predvozača bi s štartno številko ena dosegla verjetno še boljši rezultat. Zato Jesenitank velja ugotoviti, da bi z bolj napadalnimi vožnjami dosegli več.

PRIPRAVE NA KURIRSKI SMUK

V petek, 4. decembra, se je v prostorih doma Julke in Albina Fibernik na Javorniku sestel organizacijski odbor za pripravo ene večjih zimskošportnih prireditev v jeseniški občini, za smuk karavanških kurirjev. Clani odbora so se dogovorili o razpisu tekmovalstva in o vseh ostalih nalogah. Kot je znano je predvidena prireditev 17. januarja 1982. Poleg že stalnih udeležencev, bodo letos sodelovali tudi gostje iz Avstrije in Italije.

Pokrovitelj tekmovalstva bo Vatrostalna TOZD Jesenice.

Dolga leta po vojni je bil krajevni odbor ZB NOV Javornik-Koroška Bela organizator kurirskega smuka na Pristavi v Javorničnem rovtu. Tekmovalje je bilo povečano petim padlim kurirjem v Medjem dolu. Leta 1979 pa se je na predlog občinskega odbora ZB NOV Jesenice preimenoval v SMUK KARAVANSKIH KURIRJEV in je posvečen 51 padlim kurirjem, ki so v Karavanškah darovali življenja za naš lepši danesnji in juturni dan.

Hkrati s tem so clani odbora seznanili udeležence z začetki gradnje doma Karavanških kurirjev na Pristavi, ki bo služil predvsem tekmovalstvu. Dosej so pri porušitvi brunarice v Belci opravili 624 ur dela. Sodelovalo je 54 udeležencev. Brunarico so prepeljali na Javornik in nekaj že tudi na Pristavo. Opravili so tudi posek lesa in vrsto drugih opravil, pri čemer pa je sodelovalo še več prostovoljcev.

GRADBINEC IN VATROSTALNA

V nedeljo, 29. novembra je bil v dvorani v Podmetakliji medklubski turnir v kegljanju na ledu v počastitev praznika republike. Tekmovalja se je udeležilo 11 ekip. Prehodni pokal je osvojila ekipa Gradbinca iz Jesenic, ki je nastopila v postavi: Sodja, Stevič, Pogacnik, Šolar in Petrovič.

UVRSTITEV: 1. Gradbinec - Jesenice 18 točk, 2. Piber - Bled 16 točk, 3. Murka - Jes. 16 točk, 4. Vatrostalna - Jes. 16 točk itd.

Pokrovitelj turnirja Vatrostalna TOZD Jesenice je v organizaciji Keglskega kluba Jesenice v nedeljo, 6. decembra na ledeni ploskvi v dvorani v Podmetakliji priredil deveti mednarodni turnir v kegljanju na ledu za veliki prehodni pokal Vatrostalne. Turnirja se je udeležilo 15 ekip iz Rataj, Kranjske gore, Bleda, Jesenic in ekip iz Avstrije. Turnir v pripravi dvorani je trajal šest ur. Zmaga je ekipa Vatrostalne brez izgubljenih igr, za katero nastopajo: Perič, Babnik, Hafner, Bazon in Šapek.

UVRSTITEV: 1. Vatrostalna - Jesenice 28 točk, 2. ESV - Ebental - A 24 točk, 3. Murka - Jes. 24 točk, 4. ESV - Viktring - A 22 točk, 5. Gradbinec - Jes. 18 točk itd.

Kegljaši ekipe Vatrostalne se zahvaljujejo delavcem kolektiva Vatrostalna Zeničica - TOZD Vatrostalna Jesenice za pokroviteljstvo med turnirjem, kakor tudi za finančno pomoč.

Ruša

OBČINSKO TEKMOVANJE OSNOVNIH ŠOL V IGRI MED DVEMA OGNJEMA

V osnovni šoli Prežihov Voranc Jesenice so se 25. novembra pomerili učenci četirih razredov vseh osnovnih šol v naši občini. Tekmovali so v igri med dvema ognjema. To tekmovalje je bilo pripravljeno v počastitev DNEVA REPUBLIKE, organiziral pa ga je šolsko športno društvo.

Doseženi so bili naslednji rezultati: 1. OŠ Prežihov Voranc Jesenice, 2. OŠ Tone Čufar, 3. OŠ Polde Stražar, 4. OŠ Karavanških kurirjev NOB Koroška Bela, 5. OŠ Gorenjskega odreda Zirovnica, 6. - 7. OŠ 18. decembra Mojstrana, 8. - 9. OŠ Jeseniško-bohinjski odred Kranjska gora.

Tekmovalje je potekalo v napetem športnem razpoloženju. Tekmovalci so se športno obnašali in mi si želimo, da bi bilo še veliko takšnih tekem.

Novinarski krožek 3 in 4. razredov OŠ Prežihov Voranc Jesenice

ZIMSKI POHOD NA TISJE

Planinsko društvo Jesenice vabi člane in prijatelje partizanske tradicije na zimski pohod na TISJE nad Litijo, ki bo v nedeljo, 20. decembra. Pohod, ki te-rensno ni zahteven, saj je Tisja na višini 540 m, bo trajal od tri do štiri ure. Povratek do železniške postaje v Litiji bo možen tudi z avtobusom.

Odhod udeležencev bo iz Jesenic z vlakom ob 5. uri zjutraj. Prijava na upravo PD Jesenice ni potrebna - dobimo se na železniški postaji pri odhodu vlak. Spominski pohod organizira Planinsko društvo Litija in bo stalnega značaja. Za prvi pohod bo vsak udeleženec prejel lično bronasto spominsko značko, za četrti pohod srebrno in za sedmi pohod zlato, za deseti pohod pa posebno plaketo.

Na Tisju bo poskrbljeno za topla in mrzla okrepčila.

ČETRTA ZMAGA DEKLET, PRVI PORAZ FANTOV

Po četrtem kolu v obeh slovenskih ligah sta obe jeseniški moštvi še kar na vrhu prvenstvene razporednice. Clanice so že tretjič zapored prenele obe točki z gostovanjem, clani pa so izgubili proti AET Tolmin v Tolminu.

V petem kolu igraja obe moštvi doma. Clanice proti Dravi iz Ptuj, clani proti Gos- tolu iz Nove Gorice. Obe tekmi bosta v so- soboto, 12. decembra, prva ob 16.30, druga ob 18.30.

CLANI: AET TOLMIN : JESENICE 89:82 (42:34)

Jesenitški clani so se v Tolmin odpravili z mešanimi občutki. Na eni strani so bili prepričani v svoje sposobnosti, morda se celo preveč, na drugi pa so pred tekmo imeli precej težav s sestavo moštva, pa tudi trenirati niso mogli tako kot so si zamislili. Subotič in Rizvanović sta bila zadržana zaradi študijskih obveznosti v Ljubljani, prav tako Berginc, Matučec in Božič pa sta bila bolna, Smolej in Grzetič pa nista trenirala zaradi popoldanske delovne izmene. Tako so v glavnem vadili mlajši igralci, ki pa bremen prvenstvenih tekem še ne morejo nositi.

Vsemu temu je sledila precej slabša igra tako v obrambi kot v napadu, v primerjavi z igri na tekah prvih treh kol. Drugi pomemben vzrok poraza pa sta bila tudi izredno pristranska sodnika in delegat, vsi iz Ljubljane.

Sodila sta Mihelič in Jarc, ki ju jeseniški košarkarji in gledalci poznajo še iz lanskega prvenstva. Lansko leto sta namreč dva- krat izredno pristransko sodila in težko škodovala Jesenice. Na Jesenicah so razburjeni gledalci poskušali z njima celo fizično obračunati, vrniti pa sta mogla samo na en način, s piščalko, in to v športu kot je košarka, v kateri lahko sodnika bistveno vplivata na končen izid. Zanimivo je, da so Jesenice dosegli bonus (devet osebnih napak že po nekaj minutah srečanja tako v prvem kot v drugem polčasu), po bonusu pa se vsak naslednji prekršek

kaznuje z dvema prostima metoma. Jeseniški košarkarji so na tej tekmi »naredili« tudi deset osebnih napak v napadu, kar je svojevrstni rekord, da o sekundah in podobnih prekrških ne govorimo. Pri vsem tem počutju sta imela popolno podporo delegata Kruna Bruna, ki se ga starejši košarkarji in ljubitelji košarke na Jesenicah dobro spominjajo.

S tem zapisom o sodnikih vsekakor ne-čemo opravičiti slabe igre Jesenitankov, ki tokrat še zdaleč niso pokazali kar znajo, v precejšnji meri tudi zaradi okoliščin, ki jim pred to tekmo niso bile v prid.

Dvorana v Tolminu, gledalcev 300, za Jesenice so nastopili: Novak 7, Rizvanović 3, Jelovčan 5, Subotič 6, Berginc 16, Grzetič 5, Smolej 11, Božič 21, Lunder, Železnik, Matučec 8, Domevček 5.

V soboto bodo Jesenice igrali proti Gos- tolu iz Nove Gorice. Če jim bo uspelo to težko srečanje dobiti, bodo po petih kolih na prvem mestu.

VOĐIO PIONIRJI OŠ PREŽIHOV VORANC

Rezultati četrtega kola, občinska liga za starejše pionirje:

Prežihov Voranc : OŠ Zirovnica 70:43 (35:19)

OŠ Tone Čufar : OŠ Mojstrana 6:64 (2:31)

OŠ Kranjska gora : OŠ Koroška Bela in OŠ Koroška Bela : OŠ Zirovnica predstavljajo.

Levstevica:

1. OŠ Prežihov Voranc	4	4	0	351:103	8
Jesenice	4	3	1	300: 91	6
2. OŠ Mojstrana	4	3	1	300: 91	6
3. OŠ Zirovnica	3	2	1	135:137	4
4. OŠ Kranj, gora	3	1	2	78:229	2
5. OŠ Koroška Bela	2	0	2	45:192	0
6. OŠ Tone Čufar	4	0	4	53:208	0

V dekliaški ligi je bilo odigrano le srečanje med OŠ Koroška Bela in OŠ Prežihov Voranc z Jesenic. Rezultat: 17:68 (7:27) v korist ekipe OŠ Prežihov Voranc.

MB

LITJA : JESENICE (ŽENSKO) 58 : 67 (20 : 31)

Četrto kolo SKL - članice, telovadnica D. Kveder - Tomaž v Litiji, gledalcev 30, sodnika: F. Potočnik in V. Potočnik (Sl. Konjice).

Jesenice: Lah 2 (6-2), Slamnink 14 (2-2) Kantarevič, Stražar 21 (8-5), Mlačnik 6 (2-2), Krznarič, Kučina, Ulčar, Smolej, Vavpotič 28 (12-10).

Po štirih kolih SKL so jeseniške članice še vedno neporažene in to kljub temu, da so v štirih kolih kar trikrat gostovale. Na zadnjem gostovanju v Litiji so igrale proti poprečnim, vendar pa izredno borbenim igralkam Litije.

V šestih minutih prvega polčasa so Jeseničanke vodile z 8:4 in vse je kazalo, da ne bodo imele težav z domačo ekipo. Nato pa je sledil preobrat. Do 20. minute so dosegle le 8:13 točk in to le dve iz igre ostale pa iz prostih metov. Poleg neučinkovite igre v napadu so igrale tudi v obrambi slabo (v prvem polčasu so naredile le tri osebne napake). Rezultat take igre je bilo vodstvo Li-

tije, ki je nekajkrat zmanjšalo na enajst točk ob polčasu pa devet. Po igri, ki so je jeseniške igralke prikazale v prvem polčasu in je vse kazalo na prvi poraz.

V drugem polčasu so gostujoče igralke prešle iz neučinkovite come na agresivno osebno pokrivanje igralk v obrambi. Uspeh te obrambe je bil viden že v tretji minuti, razlika je bila le še dve točki 33:31. V peti minuti so prvič izenačile, nakar so domačinke uspelo še enkrat povesti z 41:35. To pa je bilo edino kar jim je še uspelo. Do konca tekme so Jesenitanke v enajstih minutah dale kar 32 točk, prejele pa le 17. Ta zadnji del je tudi pokazal koliko kvalitetnejša je bila ekipa Jeseni-škega kluba.

Tudi tekma z Litijo je znova potrdila dejstvo, da v Ligi ni ekip, ki bi se jih dalo pre- gneti samo s tem, da se stopi na igrišče. Za vsako zmago se bodo morale igralk po- truditi in pri tem vedno znova dokazati ter potrjevati svoje znanje in kvaliteto.

T.

KOŠARKARSKI TURNIR OB DNEVU REPUBLIKE V MOJSTRANI

Košarkarski klub Mojstrana je letos organiziral šest košarkarski turnir ob dnevu republike. Povabljeni so bile ekipe košarkarskih klubov: Elan, Železar, SG Radenthein iz Avstrije, ki pa zaradi slabih vremenskih razmer na turnir ni prispel.

ELAN : ŽELEZAR - 84:41 (32:15)

Ekipa Železarja, ki je bila na turnirju oslabljena, se ni mogla resneje upirati rutiniranim igralcem Elana.

Za Elan so igrali: Noč 8, Jesenšek 8, Urbanec 12, Pirih P. 16, Pirih D. 12, Kolman 12, Franko 16.

Železar: Kolman 6, Benet 6, Janič 10, Ravnik 7, Rizvanović 4, Glogovšek 8.

Sodila sta Tkalec in Čebulj.

MOJSTRANA : ŽELEZAR - 85:60 (38:29)

Do konca prvega polčasa sta si bili ekipe enakovredni, nato pa so se domači igralci razigrali in uspeli visoko zmagati.

Za Mojstrano so igrali: Tomšič 2, Korez, Potokar, Hladnik V. 4, Čebulj 10, Gracar.

Zima 10, Brežan 6, Urbas 8, Lešnjak 22, Hladnik M. 21, Volarič.

Železar: Kolman 4, Benet 8, Janič 24, Ravnik 4, Rizvanović 18, Glogovšek 2.

Sodila sta Šilar in Tkalec.

MOJSTRANA : ELAN - 69:84 (30:47)

V zadnji tekmi turnirja, med Mojstrano in Elanom, ki je odločala o zmagovalcu turnirja, so igralci obeh ekip prikazali naj- boljše igre na turnirju. V igri domače ekipe se je predvsem to poznalo, da so v zadnjem času zopet resno trenirali.

V prvih minutah tekme so izkušeni igralci Elana izkoristili začetno zmago v vrstah domače ekipe in povedli v prednostjo, ki jo Mojstranci kljub dobri igri niso mogli več nadoknaditi.

Za zmago na turnirju je ekipa Elana osvojila prehod